

CENTRALNA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА

ГОДИШЊИ КОНСОЛИДОВАНИ
ИЗВЈЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ
ЗА 2024. ГОДИНУ

Сарајево, март 2025. године

САДРЖАЈ

1. УВОД	3
2. ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА БиХ	4
2.1. Законодавни оквир за успостављање преглед квалитета МФТ БиХ и пројекти техничке подршке Европске уније у области интерне ревизије	4
2.2. Надлежност ЦХЈ МФТ БиХ и преглед реализације задатака ЦХЈ МФТ БиХ	6
2.3. Остале активности ЦХЈ МФТ БиХ у извјештајном периоду	14
3. ОСНОВ ЗА ПРИПРЕМУ ГОДИШЊЕГ КОНСОЛИДОВАНОГ ИЗВЈЕШТАЈА ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ	15
3.1. Законодавни оквир	15
3.2. Методологија рада интерне ревизије у институцијама БиХ	16
4. КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ИНТЕРНОЈ РЕВИЗИЈИ ПРЕМА ГОДИШЊИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА ЛИР ЗА 2024. ГОДИНУ	18
4.1. Јединице интерне ревизије институција БиХ – преглед успостављања	18
4.2. Надлежност јединица за интерну ревизију	22
4.3. Годишњи извјештаји јединица интерне ревизије	27
4.4. Преглед успостављања и развоја система интерне ревизије институција БиХ	55
4.5. Преглед примјене методологије рада и учинка јединица интерне ревизије институција БиХ	61
4.6. Континуирана професионална едукација интерних ревизора у институцијама БиХ	82
5. ПРЕГЛЕД КВАЛИТЕТА ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ КОЛИ ПРОВОДИ ЦХЈ МФТ БиХ	84
5.1. Сврха и основ за обављање прегледа квалитета	84
5.2. Резултати годишњег прегледа квалитета	85
5.3. Периодични преглед квалитета	96
5.4. Унапређење система интерне ревизије	98
6. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СИСТЕМА ИНТЕРНИХ ФИНАНСИЈСКИХ КОНТРОЛА У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ ЗА ПЕРИОД 2020-2025. ГОДИНЕ У ДИЈЕЛУ КОЛИ СЕ ОДНОСИ НА ИНТЕРНУ РЕВИЗИЈУ	100
6.1. Основи Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2020-2025. године и информација о њеној реализацији	100
6.2. Оперативни годишњи акциони план Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за 2024. годину	101
7. РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАКЉУЧАКА САВЈЕТА МИНИСТАРА БиХ	101
8. ЗАКЉУЧАК	108
9. ПРЕГЛЕД ПРЕПОРУКА	109

1. УВОД

Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ (у даљем тексту: ЦХЈ МФТ БиХ) обавезна је, у складу са одредбама члана 25. Закона о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 27/08 и 32/12), да припреми Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје основне податке о систему интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ), податке о активностима Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора БиХ, податке о јединицама интерне ревизије и интерним ревизорима, податке о извршеним интерним ревизијама од стране јединица за интерну ревизију институција БиХ, као и податке о реализацији препорука од стране ревидираних институција и податке о предузетим активностима на реализацији закључака Савјета министара БиХ.

Систем интерне ревизије је дио система јавне интерне финансијске контроле (PIFC – *Public Internal Financial Control*) који је развила Европска комисија и који има за циљ да земљама у процесу придруживања Европској унији пружи помоћ у разумијевању и примјени добро развијених и ефективних система интерне контроле.

Систем интерне ревизије у институцијама БиХ, поред Закона о интерној ревизији институција БиХ, дефинисан је и стратешким документима и то: Стратегијом развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2016-2018. године, коју је усвојио Савјет министара БиХ на 87. сједници одржаној 29. 12. 2016. године и Стратегијом развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020-2025. године, коју је усвојио Савјет министара БиХ на 8. сједници одржаној 11. 6. 2020. године.

Важан сегмент система интерне ревизије у јавном сектору БиХ представља и Координациони одбор централних јединица за хармонизацију (у даљем тексту: КО ЦЈХ). Ово тијело чине руководиоци Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, Централне хармонизацијске јединице Федералног министарства финансија и Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија Републике Српске.

2. ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА БиХ

2.1. Законодавни оквир за успостављање ЦХЈ МФТ БиХ и пројекти техничке подршке Европске уније у области интерне ревизије

Обавеза Босне и Херцеговине у области интерне ревизије утврђена је чланом 90. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица и Босне и Херцеговине у дијелу под називом „Сарадња у подручју ревизије и финансијске контроле“ („Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 10/08).

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ („Службени гласник БиХ", бр. 27/08 и 32/12), Споразумом о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица и БиХ („Службени гласник БиХ-Међународни уговори", број 10/08), Законом о министарствима и другим тијелима управе БиХ („Службени гласник БиХ", бр. 5/03, 42/03, 26/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 и 19/16), а на основу Одлуке Савјета министара БиХ, број 113/09 („Службени гласник БиХ", бр. 44/09, 48/18 и 60/24), успостављена је Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ – ЦХЈ МФТ БиХ, која у складу с наведеним прописима има обавезу да успостави и развија систем унутрашње финансијске контроле у институцијама Босне и Херцеговине, а као посебан сегмент овог система да успостави систем и структуру интерне ревизије у институцијама БиХ.

Подршку увођењу и развоју јавне интерне финансијске контроле у Босни и Херцеговини пружила је и Европска унија кроз реализацију пројеката техничке помоћи финансираних из средстава IPA (*Instrument for Pre-Accession Assistance*) фондова подршке Босни и Херцеговини. До сада су реализована три пројекта и то: Пројекат PIFC (*Public Internal Financial Control*¹), Пројекат SPFM (*Strengthening Public Financial Management*²) и Пројекат PIFC 3 (Унапређење јавне интерне финансијске контроле у Босни и Херцеговини). Пројектом PIFC пружена је подршка институцијама БиХ у процесу увођења и развоја система интерне ревизије (у даљем тексту: ИР) и система финансијског управљања и контроле (у даљем тексту: ФУК) заснованих на добрим праксама у државама чланицама Европске уније (у даљем тексту: ЕУ), као и на искуствима из других држава које испуњавају обавезе везане за процесе приступања чланству у Европској унији. Кроз пројекат SPFM пружена је подршка унапређењу везе између креирања политика и процедура планирања буџета, те јачања система јавне интерне финансијске контроле. У оквиру пројекта PIFC 3 настављене су активности из претходна два пројекта у циљу пружања додатне подршке реформи управљања јавним финансијама у процесу приступања Европској унији, кроз јачање капацитета, ажурирање методологије рада и развијање софтверских алата за провођење финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у јавном сектору на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини.

Активности на реализацији пројекта ЕУ “Унапређење јавне интерне финансијске контроле у Босни и Херцеговини” (PIFC 3) одвијале су се у периоду од октобра 2018. до маја 2022. године.

¹ Интерне финансијске контроле у јавном сектору.

² Подршка управљању јавним финансијама

У сврху дефинисања циљева и подручја даљег развоја RIFC-а на свим нивоима власти у БиХ, у оквиру Пројекта израђен је нацрт Оквира за стратегију јавне интерне финансијске контроле за период 2020-2025. година. Најзначајнији резултати овог Пројекта, у домену интерне ревизије у институцијама БиХ су:

- израда Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020-2025. године³;
- израда новог Приручника за интерну ревизију у институцијама БиХ (ажурирана верзија)⁴, у складу с посљедњом верзијом важећих Међународних стандарда за интерну ревизију⁵;
- израда Правилника о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ⁶;
- израда Апликације за праћење, управљање и извјештавање о систему финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у јавном сектору БиХ (RIFC апликација), која у дијелу који се односи на интерну ревизију омогућава управљање процесом планирања и вршења ревизија, евидентирање свих проведених активности и извјештавање помоћу компјутерских алата;
- одржавање обука везаних за примјену нових прописа из области интерне ревизије у институцијама БиХ, током којих је, такође, презентована и нова RIFC апликација и
- провођење пилот ревизије у једној од институција БиХ⁷ у току које је примјењена RIFC апликација (тестна верзија).

До краја фебруара 2023. године успјешно су окончане активности на отклањању петашкоћа везаних за обезбјеђење заштите података интерне ревизије у институцијама БиХ током коришћења и рада у RIFC апликацији, уз помоћ стручних служби Генералног секретаријата Савјета министара БиХ, Министарства финансија и трезора БиХ и ИТ компаније која је израдила Апликацију. Примјена Модула интерне ревизије RIFC апликације у институцијама БиХ почела је 01.03.2023. године. Међутим, у извјештајном периоду (2024. година) јединице интерне ревизије у институцијама БиХ нису могле у континуитету примјењивати RIFC апликацију, јер није пружена адекватна и потпуна техничка подршка на одржавању сервера на којем је иста инсталирана. ЦХЈ МФТ БиХ је улагала додатне напоре како би изнашла адекватна рјешења на обезбјеђењу неопходне техничке (ИТ) подршке.

У периоду израде овог Извјештаја отклоњен је проблем функционалности RIFC апликације, који је постојао, како је установљено, услед недостатка меморије на серверу RIFC апликације, а који је неопходан за рад, похрањивање и чување података и документације за ФУК и интерну ревизију у институцијама БиХ. Од 14.02.2025. године све јединице интерне ревизије у институцијама БиХ могу да проводе интерне ревизије уз помоћ апликативно – софтверског рјешења (RIFC апликација), о чему су благовремено обавијештене од стране ЦХЈ МФТ БиХ.

RIFC апликација развијена је за потребе сва три нивоа власти у БиХ од стране експерата Пројекта ЕУ "RIFC - 3", у сврху даљег развоја ФУК-а и интерне ревизије, те обезбјеђења усклађености истих са захтјевима међународних стандарда и примјера добре праксе.

³ Усвојена на 8. сједници Савјета министара БиХ одржаној 11.06.2020. године.

⁴ Одлука о доношењу Приручника објављена је у "Службеном гласнику БиХ", број 73/21.

⁵ Ступили на снагу 01.01.2017. године.

⁶ Одлука о доношењу Правилника објављена је у "Службеном гласнику БиХ", број 74/21.

⁷ Министарство иностраних послова БиХ

PIFC апликација има за циљ да олакша и израду периодичних извјештаја, у сврху ефикаснијег извјештавања руководиоца институције о интерним контролама у институцији и ЦХЈ МФТ БиХ у изради Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије и Годишњег консолидованог извјештаја о финансијском управљању и контроли.

Оквир PIFC-а (*Public Internal Financial Control*) чине три стуба која би требало да обезбиједи довољно синергетских ефеката да би се обезбиједило разумно увјеравање да интерне контроле функционишу адекватно и ефективно, а то су:

- функционално независна и децентрализована интерна ревизија (ИР) - која има улогу да пружи помоћ руководиоцу институције вршећи преглед адекватности и ефективности интерних контрола и дајући препоруке у циљу унапређења пословања институције,
- финансијско управљање и контрола (ФУК) – које је усмјерено на јачање одговорности за остваривање циљева институције, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле у институцији и
- ЦХЈ МФТ БиХ, као засебна јединица, која развија и усмјерава процес PIFC-а.

Сваки од три нивоа власти је, кроз своју централну хармонизацијску јединицу, документе које је КО ЦЈХ одобрио, даље разрађивао и припремао, прилагођавајући оквирне документе својим потребама. Оваквим координисаним приступом постигнута је унифицираност у приступу прописима методолошког типа из области интерне ревизије.

2.2. Надлежност ЦХЈ МФТ БиХ и преглед реализације задатака ЦХЈ МФТ БиХ

Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, овлашћена је за развој, руковођење и координацију интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине. У складу с надлежностима дефинисаним Законом о интерној ревизији институција БиХ, ЦХЈ МФТ БиХ је до сада реализовала како слиједи:

- а) Припрему приједлога за измјене Закона о интерној ревизији у институцијама Босне и Херцеговине, након усаглашавања у Координационом одбору ЦЈХ;

ЦХЈ МФТ БиХ је у току 2012. године припремила нацрт Закона о измјенама Закона о интерној ревизији институција БиХ, којим су створене законске претпоставке за успостављање ефикасног и економичног система интерне ревизије у институцијама БиХ. Закон је, након усвајања, објављен у „Службеном гласнику БиХ“, број: 32/12. Овом допуном законског рјешења дефинисано је вршење функције интерне ревизије у институцијама БиХ на начин да се обезбиједи ефикасније и рационалније успостављање јединица интерне ревизије, које ће онемогућити успостављање непотребно великог броја јединица интерне ревизије, већ да се с мањим бројем јединица које ће, у складу с различитим критеријумима груписања и испуњености услова, омогућити покривеност интерном ревизијом више организационо и ресорно сродних институција, а што за резултат има и значајан материјални ефекат у смислу негомилања нерационалног броја извршилаца и трошкова који би се тако произвели. Оваквом измјеном омогућено је и успостављање једне јединице интерне ревизије која ће вршити интерну ревизију у неколико организационо или ресорно сродних институција, у складу с принципима дефинисаним Законом.

ЦХЈ МФТ БиХ је, у извјештајном периоду, у складу с наведеним одредбама Закона о интерној ревизији институција БиХ, припремила Одлуку о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ која је објављена у "Службеном гласнику БиХ", бр. 77/24. Одлука је припремљена на основу анализе испуњености дефинисаних критеријума за успостављање јединица интерне ревизије и података о годишњем буџету и финансијским плановима институција, те је истом предвиђено успостављање укупно 19 јединица интерне ревизије које ће пружати услуге интерне ревизије у 77 институција БиХ. ЦХЈ МФТ БиХ је, приликом дефинисања структуре интерне ревизије и утврђивања броја извршилаца интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине посебно водила рачуна о примјени принципа оправданог и сврсисходног трошења јавних средстава који се заснивају на концепту "вриједност за новац" (енг. "value for money") и концепту "3Е" (економичност, ефикасност и ефективност), као и о усклађивању полазних критеријума за успостављање јединице интерне ревизије са сваким повећањем плата и накнада запослених у институцијама Босне и Херцеговине и кретањем стопе инфлације у Босни и Херцеговини.

- б) *Припрему и имплементацију програма обуке и сертификаковања интерних ревизора институција Босне и Херцеговине, након усаглашавања програма обуке у Координационом одбору ЦХЈ;*

У претходном периоду извршена је обука запослених који раде на пословима интерне ревизије и финансијског управљања и контроле у институцијама Босне и Херцеговине, Републике Српске и Федерације БиХ, кроз Пројекат RIFC, Пројекат SPFM и Пројекат RIFC 3 који су финансирани од стране ЕУ. Различити нивои обука су пружени за различите полазнике из различитих области.

ЦХЈ МФТ БиХ је донијела Програм обуке и сертификаковања интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 7/15 и 89/18), којим се дефинише начин стицања звања и сертификата овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ, те обавеза даљег професионалног усавршавања интерних ревизора у складу са Стандардима интерне ревизије. У складу с овим Програмом, ЦХЈ МФТ БиХ је донијела Одлуку о начину бодовања, евидентирања и извјештавања о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 92/15, 56/17 и 65/19) и Упутство о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 97/15), којим су детаљно дефинисани начин и поступак испуњавања захтјева континуиране едукације.

У периоду од 2016. године ЦХЈ МФТ БиХ је организовала, у складу с наведеним Програмом, три циклуса стицања Сертификата овлашћеног интерног ревизора. У посљедњем кварталу 2024. године ЦХЈ МФТ БиХ је отпочела трећи циклус обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ у сврху стицања Сертификата овлашћеног интерног ревизора. Донесена је Одлука о организовању теоријске обуке у 2024. години за интерне ревизоре запослене у институцијама БиХ који су поднијели захтјев за стицање Сертификата овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ (њих 19) и проведено је писмено тестирање кандидата за стицање звања и Сертификата овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ. До краја 2024. године ЦХЈ МФТ БиХ је сертификовала укупно 43 интерна ревизора у институцијама БиХ, од којих су четири сертификована интерна ревизора у институцијама БиХ у 2024. години.

Сходно наведеном, крајем 2024. године донесена су рјешења о именовању ментора за практичну обуку интерних ревизора за преосталих 15 од укупно 19 интерних ревизора који су положили писмени дио испита и у обавези су да заврше и практични дио обуке која подразумијева провођење двије интерне ревизије у институцијама БиХ под стручним надзором именованог ментора како би стекли Сертификат овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ. Дакле, у извјештајном периоду за четири нова интерна ревизора ЦХЈ МФТ БиХ је издала Рјешења о стицању звања овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ. До момента израде овог извјештаја, тачније у 2025. години, ЦХЈ МФТ БиХ је издала још два Рјешења о стицању звања овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ, тако да до краја 2025. године потребно је да још њих 13 (нових) интерних ревизора заврши практични дио обуке и тако стекне Сертификат овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ.

У складу с прописима из области континуиране професионалне едукације (КПЕ) интерних ревизора у институцијама БиХ, ЦХЈ МФТ БиХ је и у овом извјештајном периоду организовала обуке за интерне ревизоре у институцијама БиХ на теме дефинисане Програмом обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ. Одржане су укупно четири обуке за интерне ревизоре у институцијама БиХ, од којих је три организовала ЦХЈ МФТ БиХ, током којих су обрађене све теме предвиђене Планом и програмом обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ за 2024. годину, који је донијела ЦХЈ МФТ БиХ⁸. Једну обуку из области интерне ревизије организовао је Координациони одбор ЦЈХ, у другом кварталу 2024. године.

У складу с наведеним прописима ЦХЈ МФТ БиХ издаје, на основу достављених захтјева, мишљење о признавању обука које организују међународне и домаће организације, као континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ, како је то дефинисано Програмом и Одлуком⁹. У 2024. години ЦХЈ МФТ БиХ је запримила и обрадила укупно 96 захтјева јединица интерне ревизије за бодовање обука као континуиране професионалне едукације, на која су у предвиђеном року издата мишљења. Од укупно запримљених 96 захтјева, позитивно мишљење је издато на 92, а негативно на 4 пристигла захтјева.

- ц) *Усвајање и имплементацију Стандарда за интерну ревизију у институцијама БиХ и Кодекса професионалне етике за интерне ревизоре, након усаглашавања у Координационом одбору ЦЈХ;*

У 2017. години ЦХЈ МФТ БиХ је припремила, на основу одлуке Координационог одбора ЦЈХ, и доставила на објаву Одлуку о усвајању Стандарда интерне ревизије у институцијама БиХ којом се регулише усвајање, објављивање и примјена Међународних стандарда за професионалну праксу интерне ревизије, који су ступили на снагу 01.01.2017. године. Наведена Одлука објављена је у "Службеном гласнику БиХ", број 93/17.

Кодекс професионалне етике за интерне ревизоре у институцијама БиХ саставни је дио методологије интерне ревизије и усаглашен је с Међународним оквиром професионалне праксе интерне ревизије¹⁰.

⁸ Објављен на интернет страници МФТ БиХ, у дијелу који се односи на ЦХЈ МФТ БиХ.

⁹ Програм обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ и Одлука о начину бодовања, евидентирања и извјештавања о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ.

¹⁰ *The International Professional Practices Framework* – издат од Глобалног института интерних ревизора (The IIA.)

У извјештајном периоду, Координациони одбор ЦЈХ, организовао је годишњу конференцију о интерној ревизији у јавном сектору у Босни и Херцеговини, на тему “Примјена нових међународних стандарда интерне ревизије / Глобалних стандарда интерне ревизије.” Нови Међународни стандарди интерне ревизије треба да почну да се примјењују од 09.01.2025. године. До момента израде овог Извјештаја, у институцијама БиХ се и даље примјењују „стари“ Стандарди интерне ревизије, на основу донесене Одлуке из 2017. године.

- д) *Усвајање и имплементацију радне методологије интерне ревизије, након усаглашавања у Координационом одбору ЦЈХ;*

Након усаглашавања оквирних докумената на Координационом одбору ЦЈХ, ЦХЈ МФТ БиХ је за потребе интерне ревизије у институцијама БиХ припремила и објавила текст Повеље интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 82/11 и 30/18) и Кодекс професионалне етике за интерне ревизоре у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 82/11), као дио радне методологије за интерну ревизију у институцијама БиХ. Такође, ЦХЈ МФТ БиХ је објавила и текст Споразума о вршењу функције интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 32/18).

Повељом интерне ревизије уређује се општи приступ интерне ревизије, сврха и циљ, независност, улога и дјелокруг интерне ревизије, одговорност руководиоца јединице за интерну ревизију/интерног ревизора, као и овлашћења приступа документацији, кадровима и физичкој имовини која је релевантна за обављање ревизија, те се дефинише начин извјештавања и поступци у случају идентификовања индикатора преваре.

Етички кодекс је документ неопходан и прикладан за професију интерне ревизије која се заснива на повјерењу у објективно увјеравање о адекватном управљању ризицима, системима контроле и руковођењу. Етички кодекс дефинише принципе и правила понашања која су интерни ревизори обавезни поштовати и придржавати их се, што представља основ за професионално пружање услуга интерне ревизије.

У циљу стварања услова за провођење Закона и подзаконских аката, ЦХЈ МФТ БиХ је припремила и објавила текст Споразума о вршењу функције интерне ревизије у институцијама БиХ, којим се регулишу међусобна права и обавезе јединица интерне ревизије, које су наведеним прописима задужене за вршење функције интерне ревизије у институцијама у којима та јединица пружа услугу интерне ревизије.

У току 2019. године ЦХЈ МФТ БиХ је припремила и тестирала, у сарадњи с експертима Националне академије за економију и финансије Министарства финансија Краљевине Низоземске¹¹, Приручник за ревизију учинка за интерне ревизоре у институцијама БиХ. У припреми, изради и тестирању овог Приручника учествовали су, поред холандских експерата и ЦХЈ МФТ БиХ и интерни ревизори из шест институција БиХ¹². Одлука о доношењу Приручника објављена је у "Службеном гласнику БиХ", број 81/19, док је Приручник објављен на интернет страници ЦХЈ МФТ БиХ.

У 2021. години објављен је нови Приручник за интерну ревизију, који је усклађен с посљедњом верзијом Међународних стандарда за интерну ревизију.

¹¹ На основу билатералног споразума о сарадњи закљученог између Министарства финансија Краљевине Низоземске и Министарства финансија и трезора БиХ.

¹² Именована Радна група за израду Нацрта приручника за ревизију учинка у институцијама БиХ и Тим за вршење пилот интерне ревизије учинка – рјешења ЦХЈ МФТ БиХ о именовању од 26.11.2018. и 14.05.2019. године.

Израда овог Приручника реализована је у оквиру планираних активности Пројекта техничке помоћи Европске уније нашој земљи “PISC 3”, кроз сарадњу ЦХЈ МФТ БиХ и експерата Пројекта. Координациони одбор ЦХЈ МФТ БиХ је, на својој 11. сједници одржаној 29.11.2021. године, одобрио оквирни текст Приручника за интерну ревизију, на основу којег је ЦХЈ МФТ БиХ донијела Одлуку о доношењу Приручника за интерну ревизију у институцијама БиХ, која је објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 73/21.

У оквиру пројекта “PISC 3” развијена је софтверска апликација за праћење, управљање и развој ФУК-а и интерне ревизије у јавном сектору на сва три нивоа власти у Босни и Херцеговини (PISC апликација). Након што су окончане сигурносне и техничке провјере, у јуну 2022. године PISC апликација за институције БиХ је инсталирана на сервер Министарства финансија и трезора БиХ. У току 2022. године ЦХЈ МФТ БиХ је донијела прописе којим су дефинисани начин и услови приступа PISC апликацији, а то су: Правилник о коришћењу Апликације за праћење, управљање и извјештавање о систему финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 21/22) и Одлука о именовању администратора за PISC апликацију, број: 01-1-02-2-214-1/22 од 25.08.2022. године, која је објављена на интернет страници МФТ БиХ, у дијелу који се односи на ЦХЈ МФТ БиХ.

Апликација PISC се у дијелу интерне ревизије у институцијама БиХ почела користити од 01.03.2023. године, након што су отклоњени технички проблеми који су онемогућавали задовољавајући ниво сигурности и заштите информација, постављање шифри за приступ Апликацији од стране корисника – руководиоца јединица интерне ревизије и интерних ревизора, а што је неопходно као предуслов за обезбјеђење повјерљивости, поузданости и безбједности података интерне ревизије, сходно Стандардима интерне ревизије. У рјешавању наведеног проблема биле су укључене, поред компаније која је израдила PISC апликацију, и стручне ИТ службе МФТ БиХ и Генералног секретаријата Савјета министара БиХ. У периоду израде овог Извјештаја отклоњен је проблем функционалности PISC апликације, који је постојао, како је установљено, услед недостатка меморије на серверу PISC апликације, а који је неопходан за рад, похрањивање и чување података и документације за ФУК и интерну ревизију у институцијама БиХ. Од 14.02.2025. године све јединице интерне ревизије у институцијама БиХ могу да проводе интерне ревизије уз помоћ апликативно – софтверског рјешења (PISC апликација), о чему су благовремено обавјештене од стране ЦХЈ.

Примјена PISC апликације треба да допринесе унапређењу квалитета рада интерне ревизије кроз једнообразну примјену прописане методологије рада која је израђена у складу са Стандардима интерне ревизије.

Упоредо с израдом Приручника и софтверских рјешења у току 2021. године ЦХЈ МФТ БиХ је заједно са експертима Пројекта припремала и методологију за провођење контроле квалитета интерне ревизије. Координациони одбор ЦХЈ МФТ БиХ је, на својој 12. сједници одржаној 13. децембра 2021. године, одобрио документ којим се уређује контрола квалитета интерне ревизије, у складу с којим је ЦХЈ МФТ БиХ донијела Одлуку о доношењу Правилника о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, која је објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 74/21.

Наведени методолошки документ пружа детаљне смјернице и упутства која ће олакшати јединицама интерне ревизије испуњавање захтјева Стандарда интерне ревизије, који налажу континуирани надзор и преиспитивање квалитета ревизорског рада у сврху унапређења услуга које пружају, а елементи истог су инкорпорирани и садржани и у RIFC апликацији.

- е) *Усвајање и имплементацију Стратегије развоја интерне ревизије у јавном сектору након усаглашавања у Координационом одбору ЦЈХ;*

Основни стратешки документ, који је на свеобухватан начин представио нови концепт управљања јавним финансијама и активности за потребе његовог развоја, била је Стратегија за провођење јавне интерне контроле у институцијама Босне и Херцеговине, коју је Савјет министара БиХ усвојио на 110. сједници одржаној 30.12.2009. године.

У току 2020. године, у оквиру Пројекта подршке ЕУ "RIFC-3", окончане су активности на изради важећег стратешког документа из области система јавних интерних финансијских контрола у институцијама БиХ, којим су утврђени правци развоја у овој области за период 2020-2025. година. Изради овог документа претходила је израда оквирног документа развоја RIFC-а у јавном сектору БиХ, који је припремљен од стране стручног тима Пројекта у току 2019. године. Координациони одбор ЦЈХ је прихватио нацрт Оквира за стратегију јавне интерне финансијске контроле за период 2020-2025, након чега су израђене и појединачне стратегије за сваки од управних нивоа власти у БиХ у складу с њиховим специфичним приоритетима и потребама. Савјет министара БиХ усвојио је, на својој 8. сједници одржаној 11. јуна 2020. године, Стратегију развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2020-2025. година. Полазећи од достигнутог нивоа развоја система јавних интерних финансијских контрола у институцијама БиХ, Стратегија одређује конкретне стратешке циљеве и оперативне мјере за унапређење система финансијског управљања и контроле, система интерне ревизије, те мониторинга и извјештавања у овим областима.

ЦЈХ МФТ БиХ је и за 2024. годину, као и за претходне три године обухваћене Стратегијом, предузимала неопходне активности на реализацији задатака дефинисаних Годишњим оперативним акционим планом Стратегије. Преглед реализованих активности садржан је у прилогу овог Извјештаја.

- ф) *Давање сагласности на правилнике о систематизацији организација које успостављају јединице интерне ревизије у дијелу који се односи на интерну ревизију;*

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, ЦЈХ МФТ БиХ је објавила Одлуку о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 77/24) и Правилник о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 81/12 и 99/14), чиме су створени сви потребни услови за достављање приједлога правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у јединицама интерне ревизије на сагласност ЦЈХ МФТ БиХ, за институције које успостављају јединице интерне ревизије. Ова активност произашла је након објављивања наведених докумената, а који су резултат анализа које су рађене од стране ЦЈХ МФТ БиХ и разматрања материјала и приједлога достављених од експерата Пројекта RIFC за израду оптималне структуре интерне ревизије у институцијама БиХ. Овим документима дефинисано је успостављање децентрализованог модела интерне ревизије у институцијама БиХ, као и обавезе институција за успостављање јединица интерне ревизије.

У складу са Законом о интерној ревизији, ЦХЈ МФТ БиХ даје сагласност на измјене и допуне правилника о унутрашњој организацији институција, које су у обавези да успоставе јединицу интерне ревизије у складу с наведеним прописима. Сагласност на измјене правилника, закључно с 31.12.2024. године, дата је за 18 од укупно 19 институција које су то биле обавезне учинити и за једно јавно предузеће, колико је укупно и доставило захтјев ЦХЈ МФТ БиХ за издавање сагласности. ЦХЈ МФТ БиХ је у складу са својом законском обавезом размотрила све пристигле захтјеве, те на оне који нису били комплетни и усаглашени с наведеним прописима, дала одређене препоруке и сугестије прије коначне сагласности. У 2024. години ЦХЈ МФТ БиХ је запримила четири захтјева за издавање сагласности на правилник о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију, а на које је, након разматрања испуњености предвиђених услова, дала своје мишљење и сагласности (Министарство иностраних послова БиХ, Министарство комуникација и транспорта БиХ, Гранична полиција БиХ и Министарство за људска права и избјеглице БиХ).

- г) *Координацију рада јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине и успостављање веза са државним и међународним институцијама на подручју интерне ревизије;*

Тренутно су функционално успостављене јединице интерне ревизије у свих 19 институција БиХ, колико би према важећим прописима и требало да буде успостављено. Укупно 17 јединица интерне ревизије је успостављено у складу с прописима из области интерне ревизије, док је у двије институције интерна ревизија успостављена према правилнику о унутрашњој организацији који није усклађен с релевантним прописима¹³.

У току 2020. године је и једно јавно предузеће, Радио-телевизија БиХ, прибавило сагласност ЦХЈ МФТ БиХ за именовање руководиоца ЈИР и попунило и позицију интерног ревизора.

У складу са својом улогом ЦХЈ МФТ БиХ обезбјеђује усклађеност методологије и прописа из области интерне ревизије са актуелним Међународним стандардима интерне ревизије, равноправан приступ методологији и примјени прописа из области интерне ревизије свим јединицама интерне ревизије, те координира рад интерних ревизора на терену и извјештава о њиховом раду кроз Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије. Подаци о раду јединица интерне ревизије и њиховим карактеристикама дати су детаљно у четвртм дијелу овог Извјештаја.

- х) *Давање сагласности на избор руководиоца Јединице за интерну ревизију и на успостављање Одбора за интерну ревизију;*

ЦХЈ МФТ БиХ је, објављивањем Одлуке о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 77/24) и Правилника о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 81/12 и 99/14), дефинисала критеријуме за издавање овакве врсте сагласности. ЦХЈ МФТ БиХ је, у складу с важећим прописима којима се уређује област интерне ревизије у институцијама БиХ, а на основу испуњености прописаних услова у предвиђеном року дала своје мишљење о сагласности према пристиглим захтјевима за именовање руководиоца јединице интерне ревизије. Издала је и, закључно с 31.12.2024. године, укупно 20 сагласности на избор руководиоца јединица интерне ревизије.

¹³ Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби – BHANSA.

Током 2024. године двије институције су попуниле позицију Руководиоца ЈИР (Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ и Министарство безбједности БиХ). Очекујемо да ће у току 2025. године и преостале четири институције¹⁴ које немају попуњену позицију руководиоца ЈИР, у складу с одредбама Одлуке о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилника о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ, провести потребне процедуре за запошљавање руководиоца јединице интерне ревизије.

- и) *Сарадња с Канцеларијом за ревизију институција Босне и Херцеговине у циљу остваривања ефикасне и дјелотворне интерне и екстерне ревизије;*

Постоје услови за оперативну сарадњу између интерних и екстерних ревизора кроз примјену INTOSAI стандарда¹⁵ и смјерница (INTOSAI GOV), које је Координациони одбор врховних ревизорских институција објавио кроз Одлуку о преузимању оквира међународних стандарда врховних ревизорских институција – ISSAI оквира у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 38/11), а чију примјену сугерише и ЦХЈ МФТ БиХ интерним ревизорима кроз Приручник за интерну ревизију у институцијама БиХ. Достављањем годишњих извјештаја јединица интерне ревизије, ЦХЈ МФТ БиХ је информисана да се уважавају дате сугестије кроз поштовање методологије, те да постоји оперативна сарадња између особља интерне ревизије и ревизора Канцеларије за ревизију институција БиХ. Руководиоци ЦХЈ МФТ БиХ и Канцеларије за ревизију институција БиХ одржавају радне састанке у циљу унапређења сарадње.

- ј) *Надзор над имплементацијом свих примјењивих регулатива за интерну ревизију од стране јединица за интерну ревизију;*

Надзор над примјеном регулатива за интерну ревизију ЦХЈ МФТ БиХ обезбјеђује кроз годишње извјештаје јединица интерне ревизије и интерних ревизора, а који служе као основ за израду Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије. Резултативеденог годишњег прегледа квалитета ЦХЈ МФТ БиХ дати су у оквиру тачке 5. овог Извјештаја.

Саставни дио надзора који проводи ЦХЈ МФТ БиХ јесу и периодични прегледи, а које ЦХЈ МФТ БиХ проводи од 2023. године у складу са Правилником о обезбјеђењу и унапређењу квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. У извјештајном периоду ЦХЈ МФТ БиХ је провела периодични преглед квалитета у двије јединице интерне ревизије и то ЈИР Парламентарне скупштине БиХ и ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту БиХ у складу са Планом ЦХЈ МФТ БиХ за обављања периодичног прегледа за 2024. годину. У току 2024. године ЦХЈ МФТ БиХ је донијела *План за обављање периодичног прегледа квалитета активности јединица интерне ревизије у институцијама БиХ за 2025. годину* у којем су, на основу испуњености критеријума дефинисаних Правилником и у складу с расположивим капацитетима ЦХЈ МФТ БиХ, утврђене јединице интерне ревизије у којима ће бити проведен периодични преглед квалитета, а то су: ЈИР Министарства цивилних послова БиХ и ЈИР Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ. Наведени План је објављен на интернет страници МФТ БиХ у дијелу који се односи на ЦХЈ МФТ БиХ.

¹⁴ Дирекција за координацију полицијских тијела, ВНАНСА, Министарство одбране БиХ (од 24.05.2021. упражњена позиција руководиоца ЈИР у овом Министарству) и Гранична полиција БиХ (од 12.12.2023. године упражњена позиција).

¹⁵ Стандарди Међународне организације врховних ревизорских институција (ISSAI).

Надзор се врши и кроз одржавање састанака ЦХЈ МФТ БиХ с руководиоцима јединица интерне ревизије и интерним ревизорима, као и кроз давање сагласности и мишљења ЦХЈ МФТ БиХ у вези са захтјевима интерне ревизије, те кроз одобравања додатака Приручнику за интерну ревизију.

У извјештајном периоду, Одсјек за развој система интерне ревизије одржао је пет састанака с руководиоцима јединица интерне ревизије и интерним ревизорима, као и неколико неформалних савјетодавних састанака, на којима су разматрани проблеми и недоумице које у свом раду имају интерни ревизори, те могућности и начини за побољшање квалитета услуга које пружа интерна ревизија, у складу с прописима у овој области и утврђеном методологијом рада.

Такође, и интерна оцјена квалитета рада интерне ревизије коју проводи руководиоца ЈИР, у складу с Међународним стандардима интерне ревизије, доприноси функцији надзора над примјеном методологије и прописа на нивоу јединица интерне ревизије.

2.3. Остале активности ЦХЈ МФТ БиХ у извјештајном периоду

Поред активности наведених у оквиру тачке 2.2. Извјештаја, ЦХЈ МФТ БиХ је у складу с Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ и Програмом обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ, а у сарадњи с Централном јединицом за хармонизацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије Министарства финансија Републике Српске, Централном хармонизацијском јединицом Федералног министарства финансија и струковним удружењима: Удружењем интерних ревизора у БиХ – Сарајево, Удружењем интерних ревизора из Бањалуке и Академско-струковним удружењем интерних ревизора у БиХ, вршила верификацију сертификата овлашћених интерних ревизора издатих од наведених институција и удружења. Верификацију ЦХЈ МФТ БиХ проводи на основу пристиглих захтјева носилаца сертификата, кроз процјену и провјеру у складу с дефинисаним критеријумима. Закључно с 31.12.2024. године ЦХЈ МФТ БиХ је издала укупно 519 мишљења о прихватљивости сертификата овлашћеног интерног ревизора у смислу квалификованости за обављање послова из области интерне ревизије у институцијама БиХ. Од укупног броја датих мишљења (519), у извјештајном периоду издато је 57 мишљења.

У току 2022. године ЦХЈ МФТ БиХ је обновила Меморандум о сарадњи с Удружењем интерних ревизора из Бањалуке и закључила Меморандум о сарадњи са Савезом рачуновођа и ревизора Републике Српске.

У 2023. години ЦХЈ МФТ БиХ је обновила Меморандум о сарадњи са Удружењем интерних ревизора из Сарајева и Академско-струковним удружењем интерних ревизора, те закључила Меморандум о сарадњи са Удружењем економиста – SWOT Бања Лука. На свим потписаним меморандумима и њиховој реализацији и имплементацији се радило и током 2024. године.

3. ОСНОВ ЗА ПРИПРЕМУ ГОДИШЊЕГ КОНСОЛИДОВАНОГ ИЗВЈЕШТАЈА ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ

3.1. Законодавни оквир

Успостављање и развој савременог система управљања јавним расходима у институцијама БиХ представља комплексан скуп активности које су институције БиХ провеле и проводе, почевши од израде законодавног оквира, организационог структурисања и позиционирања појединих сегмената стратешког планирања, средњорочног и годишњег буџетирања, програмирања, па све до инсталирања и оперативног коришћења низа апликативних рјешења која помажу остварењу постављених циљева и у коначном, остварењу мисије сваке од институција.

Јавна интерна финансијска контрола у институцијама БиХ обухвата дио начела *acquis communautaire*, које је успоставила Европска унија, као цјеловит систем интерних финансијских контрола за добро управљање приходима, расходима, средствима и обавезама у јавном сектору, без обзира на њихов извор. Модел PIFC-а ЕУ раздваја функције и одговорности за систем финансијског управљања и контролу (енг. *Financial Management and Control*), обухватајући *ex ante* (претходну), *ongoing* (текућу) и *ex post* (накнадну) контролу и независну интерну ревизију.

На основу међународно прихваћених стандарда и најбоље праксе ЕУ, термин "интерна финансијска контрола у јавном сектору" (PIFC – *Public Internal Financial Control*) подразумева цјелокупни, обједињени систем који успостављају владе ентитета и Савјет министара Босне и Херцеговине ради контролисања, ревизије и извјештавања о коришћењу буџетских средстава и средстава ЕУ. Циљ овог система је да осигура усклађеност законодавства и транспарентно, економично, ефикасно и ефективно управљање јавним средствима (државним фондовима и фондовима Европске уније), као и да обезбиди њихову контролу.

Интерна финансијска контрола у јавном сектору обухвата све мјере за контролу јавних прихода, расхода, имовине и обавеза. Она обухвата такође и све системе интерне контроле и све процедуре у јавним институцијама, те помаже у стварању сигурности, да се јавна средства намјенски троше и да се њима постиже вриједност уложеног.

Интерна ревизија, у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, као и у складу с дефиницијом из усвојених Стандарда интерне ревизије, представља независно, објективно увјеравање и консултантску активност креирану у циљу, да се дода вриједност и унаприједи пословање организације. Интерна ревизија помаже организацији, да оствари своје циљеве обезбјеђујући систематичан, дисциплинован приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања. Закон о интерној ревизији институција БиХ, у члану 25, прописује обавезу Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине (ЦХЈ МФТ БиХ), да припреми годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије. ЦХЈ МФТ БиХ је овлашћена да на основу годишњих извјештаја примљених од руководиоца јединица интерне ревизије, припреми Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије. Након одобрења министра финансија и трезора Босне и Херцеговине извјештај се, ради упознавања с проблематиком интерне ревизије, доставља Савјету министара Босне и Херцеговине. ЦХЈ МФТ БиХ овај извјештај доставља и Парламентарној скупштини БиХ.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје сажете информације о броју обављених интерних ревизија, датим препорукама, те о статусу имплементације препорука садржаних у извјештајима о интерној ревизији, а на основу извјештаја које су јединице за интерну ревизију доставиле ЦХЈ МФТ БиХ. Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије у институцијама БиХ сачињен је у формату који је припремила ЦХЈ МФТ БиХ.

3.2. Методологија рада интерне ревизије у институцијама БиХ

Методологију за функционисање интерне ревизије у институцијама БиХ чини скуп методолошких докумената и подзаконских аката које у наставку наводимо, заједно са краћим појашњењем истих.

- Етички кодекс / Кодекс професионалне етике интерних ревизора ("Службени гласник БиХ", број 82/11) садржи начела и правила којих су се дужни придржавати интерни ревизори, да би у обављању својих задатака били независни, објективни и поштени. Поред тога, интерни ревизори морају се непрестано усавршавати у циљу унапређења квалитета рада.
- Повеља интерне ревизије ("Службени гласник БиХ", број 30/18) уређује општи приступ интерне ревизије, сврху и циљ, независност, улогу и дјелокруг интерне ревизије, одговорност руководиоца јединице за интерну ревизију / интерног ревизора, као и овлашћења приступа документацији, кадровима и физичкој имовини, која је релевантна за обављање ревизије, те дефинише обим активности интерне ревизије, извјештавање и поступке у случају идентификовања индикатора преваре.
- Приручник за интерну ревизију ("Службени гласник БиХ", број 73/21) дефинише методологију рада и обављања интерне ревизије у институцијама / буџетским корисницима, који се финансирају из буџетских средстава институција БиХ и јавним предузећима у којима је БиХ већински власник, а у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ. Приручник помаже у усвајању стручне терминологије, разумијевању и прихватању ревизорских техника које ће у свом раду примјењивати интерни ревизори у институцијама БиХ. Приручник је прилагођен пракси јавног сектора, а урађен је у складу с Међународним стандардима интерне ревизије и у складу са стеченим искуствима у оквиру пројеката ЕУ намијењених пружању техничке подршке нашој земљи у области реформе управљања јавним финансијама (Пројекат "P1FC" и Пројекат "P1FC 3").
- Приручник за ревизију учинка за интерне ревизоре у институцијама БиХ (Одлука о доношењу Приручника објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 81/19) пружа смјернице и објашњења, којима се олакшава разумијевање и примјена ревизорских процедура у процесу вршења ревизије учинка. Приручник је израђен у складу с Међународним стандардима врховних ревизорских институција, методологијом рада за интерне ревизоре у институцијама БиХ, те примјерима добре праксе земаља Европске уније и стеченим искуствима у току рада¹⁶.
- Стандарде интерне ревизије у институцијама БиХ је ЦХЈ МФТ БиХ објавила Одлуком о усвајању Стандарда интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 93/17)¹⁷.

¹⁶ Приручник је ЦХЈ МФТ БиХ израдила у сарадњи с експертима Националне академије за економију и финансије Министарства финансија Краљевине Низоземске и интерним ревизорима из институција БиХ, члановима радних група.

¹⁷ Прије објављивања ове Одлуке Стандарди су били објављени као саставни дио методологије рада, у Приручнику за интерну ревизију у институцијама БиХ са Стандардима интерне ревизије, "Службени гласник БиХ", број 82/11.

Овом Одлуком је дефинисано, у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, да се вршење интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине проводи у складу с Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије објављеним од стране *The Institute of Internal Auditors*, а чију примјену је одобрио Координациони одбор ЦЈХ, својом Одлуком број: КО-12/17 од 06.12.2017. године. Стандарди представљају скуп захтјева за професионално вршење интерне ревизије и процјену ефективности учинка интерне ревизије заснованих на принципима којих су обавезни придржавати се интерни ревизори у институцијама БиХ, како је то дефинисано Законом о интерној ревизији.

- Поред објављених Стандарда интерне ревизије, интерни ревизори у свом раду користе и друге прописе (правилнике, процедуре, смјернице и сл), али и друге стандарде и смјернице који су примјењиви за рад интерних ревизора, као што су INTOSAI стандарди (ISSAI) и смјернице (INTOSAI GOV), а које је Координациони одбор врховних ревизорских институција објавио кроз Одлуку о преузимању оквира међународних стандарда врховних ревизорских институција – ISSAI оквира у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 38/11).
- Правилник о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ¹⁸ пружа детаљна упутства и смјернице о начину провођења интерног и екстерног оцјењивања, као обавезујућих процедура дефинисаних Стандардима интерне ревизије којим се даје потврда да је обезбјеђен квалитет услуга које пружа интерна ревизија. Правилником је дефинисан и начин провођења контроле квалитета коју проводи ЦЈХ МФТ БиХ у јединицама интерне ревизије у сврху надзора над имплементацијом релевантних прописа, за шта је одговорна према Закону о интерној ревизији институција БиХ.

Поред ових докумената, објављени су и сљедећи законски и подзаконски прописи значајни за вршење функције интерне ревизије у институцијама БиХ:

- Закон о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине и Закон о измјенама Закона о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине, објављени у "Службеном гласнику БиХ", бр. 27/08 и 32/12,
- Одлука о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, објављена у "Службеном гласнику БиХ", бр. 49/12, 69/17, 59/19 и 77/24,
- Правилник о запошљавању интерних ревизора у институцијама Босне и Херцеговине, објављен у "Службеном гласнику БиХ", бр. 81/12 и 99/14,
- Споразум о вршењу функције интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, објављен у "Службеном гласнику БиХ", број 32/18,
- Програм обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ, објављен у "Службеном гласнику БиХ", бр. 7/15 и 89/18,
- Одлука о начину бодовања, евидентирања и извјештавања о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ, објављена у "Службеном гласнику БиХ", бр. 56/17 и 65/19,
- Упутство о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ, објављено у "Службеном гласнику БиХ", број 97/15,
- Правилник о коришћењу Апликације за праћење, управљање и извјештавање о систему финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у институцијама БиХ, објављен у "Службеном гласнику БиХ", број 21/22 и

¹⁸ Одлука о доношењу Правилника објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 74/21.

- Одлука ЦХЈ МФТ БиХ о именовању администратора за RIFC апликацију, број: 02-1-02-214-1/22 од 25.08.2022. године, објављена на интернет страници МФТ БиХ, у дијелу који се односи на ЦХЈ МФТ БиХ.

4. КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ИНТЕРНОЈ РЕВИЗИЈИ ПРЕМА ГОДИШЊИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА ЈИР ЗА 2024. ГОДИНУ

На основу годишњих извјештаја јединица интерне ревизије за 2024. годину, ЦХЈ МФТ БиХ је припремила Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије институција БиХ за 2024. годину. Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје информације о активностима ЦХЈ МФТ БиХ, законодавном оквиру интерне ревизије у институцијама БиХ, јединицама интерне ревизије у институцијама БиХ с прегледом институција из њихове надлежности, извјештајима интерне ревизије о плановима јединица интерне ревизије, ревидираним областима, датим препорукама интерне ревизије, степену реализације препорука, те поштовању Стандарда и методологије рада од стране јединица интерне ревизије. Такође, у Извјештају је дат и преглед успостављања и развоја система интерне ревизије, резултатима годишњег и периодичног прегледа квалитета, који је провела ЦХЈ МФТ БиХ, као и информације о Стратегији развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020-2025. године и Оперативном годишњем акционом плану Стратегије за 2024. годину, те предузетим активностима на реализацији закључака Савјета министара БиХ од стране јединица интерне ревизије, институција БиХ и ЦХЈ МФТ БиХ.

4.1. Јединице интерне ревизије институција БиХ – преглед успостављања

Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ број 77/24) предвиђено је успостављање јединице интерне ревизије у укупно 19 институција, сходно члану 3. Одлуке. Додатно, наведеном Одлуком дефинисано је у чл. 13. и 14. да ће Канцеларија за ревизију институција БиХ и Уставни Суд БиХ самостално оцијенити постојање потребе за успостављањем и вршењем функције интерне ревизије у складу са одредбама Закона о интерној ревизији институција БиХ. Канцеларија за ревизију институција БиХ обавијестила је ЦХЈ¹⁹ да је формирала стручну комисију задужену да обавља послове интерне ревизије. Уставни Суд БиХ до периода израде овог Извјештаја није успоставио функцију интерне ревизије.

У наредној табели дат је преглед институција у којима је предвиђено успостављање интерне ревизије, њих укупно 19, а исте су сврстане у три групе, у зависности од нивоа функционалне успостављености и кадровске попуњености интерне ревизије која је уређена Законом о интерној ревизији у институцијама БиХ, Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ.

Четврти дио табеле предвиђен је за јавна предузећа у којима је Босна и Херцеговина већински власник, а која су такође обавезна успоставити интерну ревизију у складу са Законом о интерној ревизији у институцијама БиХ и релевантним прописима који уређују ову област.

¹⁹ Допис Канцеларије за ревизију институција БиХ број: 01/1-50-1081-2/22 од 16.09.2022. године.

До периода израде овог Извјештаја, једно јавно предузеће доставило је ЦХЈ МФТ БиХ предвиђену документацију о успостављању јединице интерне ревизије, а то је Радио-телевизија БиХ.

Табела бр. 1

I)	Институције у којима је ЈИР функционално и кадровски у потпуности успостављена у складу с прописима из области интерне ревизије	
1.	Парламентарна скупштина БиХ	
2.	Министарство финансија и трезора БиХ	
3.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	
4.	Министарство иностраних послова БиХ	
5.	Министарство цивилних послова БиХ	
6.	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ	
7.	Министарство правде БиХ	
8.	Министарство комуникација и транспорта БиХ	
9.	Управа за индиректно опорезивање БиХ	
10.	Државна агенција за истраге и заштиту	
11.	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ – IDDEEA	
12.	Служба за заједничке послове институција БиХ	
13.	Суд БиХ	
14.	Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ ²⁰	
II)	Институције у којима је ЈИР успостављена у складу с прописима из области ИР, али није кадровски у потпуности попуњена	
15.	Министарство одбране БиХ	Образложење: Није кадровски попуњена ЈИР у складу са предвиђеним бројем извршилаца (попуњене 3 ²¹ од предвиђене четири позиције)
16.	Министарство безбједности БиХ	Образложење: Није кадровски попуњена ЈИР у складу са предвиђеним бројем извршилаца (попуњена једна од предвиђене двије позиције) ²² .
17.	Гранична полиција БиХ	Образложење: Није кадровски попуњена ЈИР у складу са предвиђеним бројем извршилаца

²⁰ Попуњена је позиција Руководиоца ЈИР од 01.01.2024. године (ЦХЈ МФТ БиХ дала Сагласност на избор РЈИР бр. 02-1-02-4-89-2/24 од 08.02.2024. године), а позиција интерног ревизора попуњена од 01.08.2024. године (ЦХЈ МФТ БиХ запримила обавјештење ОБА БиХ о именовању интерног ревизора у ЈИР ОБА БиХ, бр. 10-40934/24 од 06.09.2024. године).

²¹ Обавијештени смо од Министарства одбране БиХ кроз достављену Информацију о реализацији закључака Савјета министара БиХ да је у току 2024. године МО БиХ расписало Јавни конкурс за попуњу радног мјеста Руководиоца ЈИР МО БиХ, те да је конкурсна процедура у току.

²² Попуњена је позиција руководиоца јединице интерне ревизије МБ БиХ (ЦХЈ МФТ БиХ дала Сагласност на избор руководиоца ЈИР МБ БиХ, бр. 02-1-02-4-118-5/24 од 20.03.2024. године), док је остала упражњена позиција интерног ревизора. Обавијештени смо од Министарства безбједности БиХ кроз достављену Информацију о реализацији закључака Савјета министара БиХ, да ће ово Министарство у наредном периоду извршити попуњавање упражњеног радног мјеста Интерни ревизор у ЈИР МБ БиХ, како би јединица могла да функционише у пуном капацитету.

		(попуњена 1 ²³ од предвиђене двије позиције)
III)	Институције у којима интерна ревизија није успостављена у складу с релевантним прописима	
18.	Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ	<u>Образложење:</u> Попуњена једна позиција интерног ревизора према важећем правилнику о унутрашњој организацији, који није усклађен са прописима из области интерне ревизије.
19.	Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби – ВНАНСА	<u>Образложење:</u> Попуњена позиција интерног ревизора према важећем правилнику о унутрашњој организацији, који није усклађен са прописима из области интерне ревизије. ²⁴
IV)	Јавна предузећа – у потпуности успостављена ЈИР	
20.	Радио-телевизија БиХ (БХРТ)	<u>Образложење:</u> У 2020. години окончане су активности на успостављању и кадровском попуњавању ЈИР-а, у складу са релевантним прописима.

Из претходне табеле видимо да је закључно са 31.12.2024. године интерна ревизија у потпуности успостављена, у складу с важећим прописима, у четрнаест институција и то: Парламентарној скупштини БиХ, Министарству финансија и трезора БиХ, Министарству за људска права и избјеглице БиХ, Министарству иностраних послова БиХ, Министарству цивилних послова БиХ, Министарству спољне трговине и економских односа БиХ, Министарству правде БиХ, Министарству комуникација и транспорта БиХ, Државној агенцији за истраге и заштиту, Управи за индиректно опорезивање БиХ, Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података, Служби за заједничке послове институција БиХ, Суду БиХ и Обавјештајно – безбједносној агенцији БиХ.

Три институције су успоставиле јединицу интерне ревизије у складу с важећим прописима, али нису кадровски у потпуности попунили јединицу особљем интерне ревизије, а то су: Министарство одбране БиХ, Министарство безбједности БиХ и Гранична полиција БиХ. Од наведене три институције, у двије је дошло до смањења броја особља услед природног одлива, по основу испуњености услова за пензију руководица ЈИР (у МО БиХ у 2021. години, а у ГП БиХ у 2023. години).

Двије институције су успоставиле интерну ревизију на основу свог важећег правилника о унутрашњој организацији, који није усклађен с прописима из области интерне ревизије, а то су: Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби – ВНАНСА и Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ.²⁵

²³ Попуњена је позиција интерног ревизора, док је упражњена позиција руководиоца ЈИР ГП БиХ од 12.12.2023. године, услед одласка у пензију дотадашњег руководиоца ЈИР. Обавјештени смо од ЈИР ГП БиХ да је у току конкурсна процедура за попуњу упражњеног радног мјеста.

²⁴ Информација из 2023. године, с обзиром на то да **интерна ревизија ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај за 2024. годину** (што је обавезна сходно Закону о интерној ревизији институција БиХ) у којем је обавезна изјестити о активностима на успостављању интерне ревизије у складу са релевантним прописима. Стога, ЦХЈ МФТ БиХ не располаже подацима о наведеним активностима (уколико их је било током 2024. године).

²⁵ Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ обавијестила је ЦХЈ МФТ БиХ (актом број: 20-01-02-5-2577-3/24 од 10.02.2025. године) да је Дирекција израдила измјене Правилника у дијелу који се односи на успостављање ЈИР у складу са прописима, прибавила неопходна мишљења надлежних институција, прибавила сагласност ЦХЈ МФТ БиХ и доставила Приједлог Правилника о унутрашњој организацији, путем Министарства безбједности БиХ, Генералном секретаријату СМ БиХ. МБ БиХ је актом број: 04-02-1-7902-24/20 од 11.01.2024. године, обавијестило Дирекцију да је тражило од ГС СМ

Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби – BHANSA је једина институција која није припремила и доставила ЦХЈ МФТ БиХ приједлог правилника о унутрашњој организацији, а који у дијелу који се односи на интерну ревизију су обавезни ускладити са релевантним прописима²⁶. С тим у вези подјсећамо да је обавеза усклађивања правилника о унутрашњој организацији BHANSA-е, у дијелу који се односи на интерну ревизију, утврђена прописима којим се дефинише начин успостављања интерне ревизије у институцијама БиХ²⁷ и закључцима Савјета министара БиХ, са 54. сједнице одржане 28.07.2022. године, 14. сједнице одржане 07.06.2023. године и 49. сједнице одржане 20.05.2024. године.²⁸

ЦХЈ МФТ БиХ води Регистар јединица интерне ревизије и Регистар руководиоца јединица интерне ревизије и интерних ревизора. На основу података евидентираних у наведеним регистрима, на пословима интерне ревизије у 19 јединица интерне ревизије институција БиХ и једном јавном предузећу (укупно 20 организација), колико их је успостављено на дан 31.12.2024. године, запослено је укупно 45 интерних ревизора.

Када анализирамо стање у институцијама БиХ у погледу успостављања и кадровског попуњавања јединица интерне ревизије, без јавног предузећа, потребно је нагласити да, од броја укупно успостављених јединица интерне ревизије (19) њих четрнаест је у потпуности успостављено и кадровски попуњено у складу с релевантним прописима, што у процентима износи 74% од укупно успостављених јединица. У извјештајном периоду попуњене су двије упражњене позиције Руководиоца јединица интерне ревизије²⁹ и једна упражњена позиција интерног ревизора³⁰ што је допринијело повећању укупног броја интерних ревизора и то за једног ревизора. Према подацима из регистра које води ЦХЈ МФТ БиХ, број интерних ревизора у институцијама БиХ (без јавног предузећа БХРТ) је са 42 повећан на 43 у 19 јединица интерне ревизије, колико их има запослено у институцијама БиХ на дан 31.12.2024. године.

БиХ да се Приједлог Правилника о унутрашњој организацији Дирекције који се односи на интерну ревизију уврсти на дневни ред сједнице СМ БиХ, али је ГС СМ БиХ, вратио приједлог Правилника с циљем занављања мишљења надлежних институција, због знатног протекла времена од када су прибављена. На основу достављене обавијести Дирекцији од стране ГС СМ БиХ број: 05-02-2-1531-5/24 од 25.09.2024. године и МБ БиХ број: 04-02-2-4190-14/24 од 08.10.2024. године, тражена је допуна документације у вези са достављеним Приједлогом Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. Правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији ДКПТ БиХ је 16.10.2024. године враћен Дирекцији од стране СМ БиХ путем МБ БиХ, те више неће бити враћан у процедуру усвајања јер није добио позитивно мишљење од Министарства правде БиХ, а које се тражи као обавезно да би се Правилник уврстио у дневни ред сједнице СМ БиХ. МП БиХ је наложило Дирекцији да приступи изради цјелокупног Правилника о унутрашњој организацији у складу са Одлукама из 2013. године (Одлука о начелима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ и Одлука о разврстању радних мјеста и критеријума за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ). У складу са наведеним, именована је Радна група за израду новог приједлога Правилника, чији је задатак да сагледа реалне потребе унутрашњих организационих јединица Дирекције. Дакле, у извјештајном периоду, све је враћено у почетну фазу израде Правилника.

²⁶ Информација из 2023. године, с обзиром на то да јединица интерне ревизије BHANSA-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај за 2024. годину, у којем је обавезна извјестити о активностима на успостављању интерне ревизије у складу са релевантним прописима. Стога, ЦХЈ МФТ БиХ не располаже подацима о наведеним активностима (уколико их је било током 2024. године).

²⁷ Одлука о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 49/12, 69/17, 59/19 и 77/24).

²⁸ Након заступања обавјештења о доношењу закључака Савјета министара БиХ, с наведених сједница, ЦХЈ МФТ БиХ је о истим упознала BHANSA-у (дописи ЦХЈ МФТ БиХ од 17.10.2022. године, 11.07.2023. године и 12.06.2024. године).

²⁹ ЈИР ОБА БиХ и ЈИР МБ БиХ

³⁰ ЈИР ОБА БиХ

4.2. Надлежност јединица за интерну ревизију

Надлежност сваке од 19 јединица интерне ревизије институција БиХ, колико би их укупно требало бити и успостављено у институцијама БиХ, дефинисана је Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ.

Од 19 успостављених јединица интерне ревизије у институцијама БиХ (наведене у Табели бр. 1), десет јединица интерне ревизије врши функцију интерне ревизије само у једној, матичној институцији. То су јединице интерне ревизије у:

- Министарству одбране БиХ,
- Министарству иностраних послова БиХ,
- Управи за индиректно опорезивање БиХ,
- Граничној полицији БиХ,
- Државној агенцији за истраге и заштиту,
- Обавјештајно-безбједносној агенцији БиХ,
- Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ,
- Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ,
- Служби за заједничке послове институција БиХ и
- Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби БиХ - ВНАНСА.

Преосталих девет јединица интерне ревизије, у складу с усвојеним децентрализованим моделом успостављања и организовања система интерне ревизије у институцијама БиХ, функцију интерне ревизије врше за неколико институција у складу с Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ. У наставку је дат преглед ових јединица и институција за које свака од ових јединица пружа услуге интерне ревизије, заједно са подацима у којим од институција из њихове надлежности су вршиле интерну ревизију у извјештајној години.

– *Јединица интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Парламентарној скупштини БиХ,
- Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције,
- Агенцији за заштиту личних података у БиХ,
- Канцеларији за разматрање жалби,
- Централној изборној комисији БиХ,
- Институцији омбудсмана за људска права БиХ и
- Службеном листу БиХ.

Јединица интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна.

У извјештајном периоду ова Јединица вршила је ревизију, у складу с одобреним стратешким и годишњим плановима рада, у Институцији омбудсмана за људска права БиХ и Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције. Такође, у извјештајном периоду, реализована је и једна редовна ревизија у Централној изборној комисији БиХ, а која је била планирана у 2023. години. У Парламентарној скупштини БиХ, Службеном листу БиХ, Агенцији за заштиту личних података у БиХ, Канцеларији за разматрање жалби и у Централној изборној комисији БиХ проведене су накнадне ревизије у сврху праћења датих препорука у претходној години. Подаци о обављеним ревизијама приказани су у табелама бр. 2, 3 и 4.

– *Централна јединица за интерну ревизију Министарства финансија и трезора БиХ* врши функцију интерне ревизије у:

- Министарству финансија и трезора БиХ,

- Предсједништву БиХ,
- Агенцији за државну службу БиХ,
- Агенцији за јавне набавке БиХ,
- Агенцији за осигурање у БиХ,
- Агенцији за статистику БиХ,
- Архиву БиХ,
- Генералном секретаријату Савјета министара БиХ,
- Дирекцији за европске интеграције БиХ,
- Дирекцији за економско планирање БиХ,
- Канцеларији координатора за реформу јавне управе,
- Меморијалном центру Сребреница – Поточари,
- Одбору државне службе за жалбе,
- Канцеларији за законодавство Савјета министара БиХ и
- Централној хармонизацијској јединици МФТ БиХ.

До сада су све од напријед наведених институција, осим Предсједништва БиХ, потписале Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије са Централном јединицом за интерну ревизију МФТ БиХ. Иако се ова Јединица више пута обраћала Предсједништву БиХ ради потписивања Споразума о вршењу функције интерне ревизије и Повеље интерне ревизије, последњи пут у мају 2024. године (допис број: 12-16-7-3512/24 од 13.05.2024. године), до периода израде овог Извјештаја, Предсједништво БиХ није потписало Споразум и Повељу са Централном јединицом интерне ревизије МФТ БиХ.

Овакво поступање Предсједништва БиХ довело је до изостанка потпуне покривености буџета институција БиХ³¹ функцијом интерне ревизије. Напомињемо да је и ЦХЈ МФТ БиХ у претходном периоду, у више наврата, указивала Предсједништву БиХ на улогу и значај коју има интерна ревизија у унапређењу система интерних контрола у институцијама БиХ, указујући истовремено и на неопходност поштовања модалитета успостављања интерне ревизије у институцијама БиХ, а који се заснива на принципима економичног, ефикасног и ефективног пружања услуге интерне ревизије.

У извјештајном периоду Јединица интерне ревизије МФТ БиХ вршила је ревизију, у складу са усвојеним стратешким и годишњим плановима рада, у сљедећим институцијама: Министарство финансија и трезора БиХ, Агенција за државну службу БиХ, Агенција за јавне набавке БиХ, Агенција за осигурање у БиХ, Агенција за статистику БиХ, Архив БиХ, Генерални секретаријат Савјета министара БиХ, Дирекција за европске интеграције БиХ, Дирекција за економско планирање БиХ, Канцеларија координатора за реформу јавне управе, Меморијални центар Сребреница – Поточари, Одбор државне службе за жалбе, Канцеларија за законодавство БиХ и Централна хармонизацијска јединица МФТ БиХ. Такође, у извјештајном периоду проведене су и накнадне ревизије у Министарству финансија и трезора БиХ, Дирекцији за европске интеграције БиХ и Централној хармонизацијској јединици МФТ БиХ, у сврху праћења реализације препорука из ревизорских извјештаја сачињених у претходном периоду. Детаљи о институцијама у којим је у извјештајном периоду вршена ревизија, као и о обављеним интерним ревизијама приказани су у табеларним прегледима (табела бр. 2, 3. и 4).

- *Јединица интерне ревизије Министарства за људска права и избјеглице БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:
 - Министарству за људска права и избјеглице БиХ,
 - Институту за нестала лица БиХ и

³¹ Буџет Предсједништва БиХ за 2024. годину износи 10.560.000 КМ.

- Фонду за повратак БиХ.

Јединица интерне ревизије Министарства за људска права и избјеглице БиХ је потписала Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама из своје надлежности.

У извјештајном периоду ова Јединица обављала је интерну ревизију, у складу с усвојеним стратешким и годишњим плановима рада, у Министарству за људска права и избјеглице БиХ, Институту за нестала лица БиХ и Фонду за повратак БиХ, што је детаљно приказано у табелама бр. 2, 3 и 4.

- *Јединица интерне ревизије Министарства правде БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Министарству правде БиХ,
- Правобранилаштву БиХ,
- Високом судском и тужилачком савјету БиХ и
- Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ.

Јединица интерне ревизије Министарства правде БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна да пружа услуге интерне ревизије.—У извјештајном периоду ова Јединица је обављала интерну ревизију, у складу с одобреним стратешким и годишњим плановима, у Министарству правде БиХ, Високом судском и тужилачком савјету БиХ и Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ. Детаљнији подаци о извршеним ревизијама приказани су у табеларним прегледима у наставку Извјештаја (табела бр. 2, 3 и 4).

- *Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Министарству цивилних послова БиХ,
- Агенцији за антидопинг контролу БиХ,
- Агенцији за лијекове и медицинска средства БиХ,
- Агенцији за предшколско, основно и средње образовање у БиХ,
- Агенцији за рад и запошљавање у БиХ,
- Агенцији за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ,
- Државној регулаторној агенцији за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ,
- Комисији за очување националних споменика БиХ,
- Центру за информисање и признавање докумената из области високог образовања у БиХ и
- Центру за уклањање мина у БиХ - ВНМАС.

Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна пружати услуге интерне ревизије. У извјештајном периоду ова Јединица вршила је ревизију, у складу с одобреним стратешким и годишњим плановима, у Агенцији за предшколско, основно и средње образовање БиХ, Агенцији за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ, Центру за информисање и признавање докумената из области високог образовања у БиХ, Агенцији за лијекове и медицинска средства БиХ и Центру за уклањање мина у БиХ – ВНМАС. Проведени су и накнадни ревизорски прегледи у Комисији за очување националних споменика БиХ, Државној регулаторној агенцији за радијациону и нуклеарну безбједност, Агенцији за предшколско, основно и средње образовање у БиХ, Агенцији за развој високог образовања и осигурања квалитета у БиХ, Центру за информисање и признавање докумената из области високог образовања у БиХ, Агенцији за лијекове и медицинска средства и у Агенцији за антидопинг контролу БиХ.

Такође, у извјештајном периоду започете су редовне ревизије у Министарству цивилних послова БиХ и Агенцији за рад и запошљавање БиХ.

– *Јединица интерне ревизије Министарства спољне трговине и економских односа БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Министарству спољне трговине и економских односа БиХ,
- Агенцији за безбједност хране БиХ,
- Агенцији за надзор над тржиштем БиХ,
- Агенцији за промоцију страних улагања у БиХ,
- Институту за акредитовање БиХ,
- Институту за интелектуално власништво БиХ,
- Институту за метрологију БиХ,
- Институту за стандардизацију БиХ,
- Институцији омбудсмана за заштиту потрошача у БиХ,
- Канцеларији за ветеринарство БиХ,
- Канцеларији за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју у БиХ,
- Комисији за концесије БиХ,
- КонкурENCIЈСКОМ САВЈЕТУ БиХ,
- Управи БиХ за заштиту здравља биља,
- Савјету за државну помоћ БиХ и
- Државној регулаторној комисији за електричну енергију.

Јединица интерне ревизије Министарства спољне трговине и економских односа БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна да пружа услуге интерне ревизије.

У извјештајном периоду ова Јединица вршила је ревизију, у складу с усвојеним стратешким и годишњим плановима Јединице у Канцеларији за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ, Институту за стандардизацију у БиХ, КонкурENCIЈСКОМ САВЈЕТУ БиХ, Институту за метрологију БиХ, док су у Савјету за државну помоћ БиХ, Комисији за концесије БиХ, Државној регулаторној комисији за електричну енергију БиХ и Министарству спољне трговине и економских односа БиХ проведене накнадне ревизије у сврху праћења реализације препорука датих у претходној години, што је детаљно приказано у табелама бр. 2, 3 и 4.

– *Јединица интерне ревизије Министарства комуникација и транспорта БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Министарству комуникација и транспорта БиХ,
- Агенцији за поштански саобраћај БиХ,
- Дирекцији за цивилно ваздухопловство БиХ,
- Регулаторној агенцији за комуникације и
- Регулаторном одбору жељезница БиХ.

Јединица интерне ревизије Министарства комуникација и транспорта БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна да врши интерну ревизију.

У извјештајном периоду ова Јединица обављала је интерну ревизију, у складу с усвојеним стратешким и годишњим плановима рада, у Министарству комуникација и транспорта БиХ, те је започета ревизија у Регулаторној агенцији за комуникације БиХ.³²

³² ЛИР МКТ БиХ је навела у свом Годишњем извјештају за 2024. годину да је у извјештајном периоду започета ревизија у Регулаторној агенцији за комуникације БиХ, а да ће иста бити пренесена у 2025.

Такође, у складу са усвојеним стратешким и годишњим плановима рада, у извјештајном периоду обављене су и двије накнадне ревизије и то у Дирекцији за цивилно ваздухопловство БиХ и Агенцији за поштански саобраћај БиХ. Јединица интерне ревизије МКТ БиХ обавијестила је ЦХЈ МФТ БиХ да процеси које ревидира у Министарству комуникација и транспорта БиХ и препоруке које из истих произилазе важе и примјењују се и на Регулаторни одбор жељезница БиХ³³.

– *Јединица интерне ревизије Министарства безбједности БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Министарству безбједности БиХ,
- Агенцији за полицијску подршку,
- Агенцији за форензичка испитивања и вјештачења,
- Агенцији за школовање и стручно оспособљавање кадрова и
- Служби за послове са странцима БиХ.

Са свим институцијама за које је надлежна да пружа услуге интерне ревизије ова Јединица је потписала Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије.

У извјештајном периоду Јединица интерне ревизије Министарства безбједности БиХ вршила је ревизију у Министарству безбједности БиХ, у складу с одобреним стратешким и годишњим планом рада интерне ревизије.

– *Јединица интерне ревизије Суда БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Суду БиХ и
- Тужилаштву БиХ.

Јединица интерне ревизије Суда БиХ потписала је Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије с Тужилаштвом БиХ, док је у матичној институцији (Суд БиХ), такође, донијета Повеља интерне ревизије, како је то и предвиђено релевантним прописима.

У извјештајном периоду Јединица интерне ревизије Суда БиХ вршила је ревизију, у складу с одобреним стратешким и годишњим плановима рада, у Суду БиХ и Тужилаштву БиХ.

Свака од 19 јединица интерне ревизије у институцијама БиХ, као и јединица интерне ревизије у јавном предузећу Радио-телевизија БиХ, колико их је укупно успостављено, имала је обавезу да, у складу с чл. 15. и 19. Закона о интерној ревизији институција БиХ, достави годишњи извјештај који је основ за израду Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије у институцијама БиХ.

Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину доставиле су све јединице интерне ревизије. Детаљи о извршеним ревизијама дати су у табелама бр. 2, 3 и 4.

годину због повећања обима ревидираног подручја, на захтјев руководства, као и због непредвиђених одсуства.

³³ Законом о жељезницама Босне и Херцеговине регулисани су надлежност и одговорности Регулаторног одбора жељезница БиХ. Средства за финансирање рада Регулаторног одбора жељезница БиХ се одобравају кроз буџет Министарства комуникација и транспорта БиХ. У МКТ БиХ је у 2024. години планирано обављање ревизија процеса Праћење реализације уговора. С обзиром на то да се све активности наведеног процеса (захтјеви за набавком се одобравају у МКТ БиХ, одлуке о додјели уговора и др) обављају у МКТ БиХ, није планирана посебна ревизија за Регулаторни одбор жељезница БиХ.

4.3. Годишњи извјештаји јединица интерне ревизије

Јединице интерне ревизије у институцијама БиХ, њих 19 од укупно 20 успостављених, су у складу са законским обавезама сачиниле Стратешке (трогодишње) планове интерне ревизије и на основу њих одговарајуће годишње планове. Планови јединица интерне ревизије одобрени су од стране руководиоца институције у свим институцијама у којима су јединице, у складу с расположивим ресурсима, планирале да врше ревизију у извјештајном периоду. Интерна ревизија BHANSA-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај за 2024. годину (што је обавезна сходно Закону о интерној ревизији институција БиХ), па самим тим ЦХЈ МФТ БиХ не располаже подацима о плановима интерне ревизије BHANSA-е.

У наредној табели дат је преглед јединица интерне ревизије и институција у којима је у извјештајном периоду вршена интерна ревизија, заједно с подацима о потписаним повељама интерне ревизије³⁴ и плановима интерне ревизије, као и планираним и реализованим интерним ревизијама.

Табела бр. 2

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁵ и накнадних ³⁶ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁷ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1.	ЈИР Парламентарне скупштине БиХ	Подаци наведени 1.1-1.8.			8	7+1 ³⁸	2+1*	5	-	88%
1.1	Парламентарна скупштина БиХ	Да	Да	Да	2	1	-	1	-	50%
1.2	Агенцији за превенцију корупције и координацију	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%

³⁴ Подаци о свим институцијама које су потписале Повељу интерне ревизије, као и институција које нису потписале Повељу, наведени су у тачки 4.2. овог Извјештаја, док су у Табели бр. 2 наведени подаци само за институције у којима је вршена ревизија у 2024. години.

³⁵ Под "редовним интерним ревизијама" подразумева се пружање независног, објективног увјеравања (што укључује објективан преглед и оцјену доказа од стране интерне ревизије ради обезбјеђења мишљења и закључака о предмету ревизије) и савјетодавних услуга, које су планиране Стратешким и Годишњим плановима интерне ревизије одобреним од руководиоца институције.

³⁶ "Накнадне интерне ревизије" проводе се, у складу с релевантним прописима и одобреним плановима интерне ревизије, у одређеном периоду након извршене редовне ревизије у сврху утврђивања да ли су реализоване препоруке из ревизорских извјештаја.

³⁷ Ревизије покренуте на захтјев руководиоца институције.

³⁸ У извјештајном периоду ЈИР ПС БиХ провела је и једну редовну ревизију у Централној изборној комисији БиХ, која је била планирана Стратешким планом рада за период (2023-2025) и Годишњим планом рада за 2023. годину. Број извјештаја о обављеној ревизији: 03/16-16-8-2672-2/23 од 09.05.2024. године

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁵ и накнадних ³⁶ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁷ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
	<i>борбе против корупције</i>									
1.3 .	Агенција за заштиту личних података у БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
1.4 .	Канцеларија за разматрање жалби	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
1.5 .	Институција омбудсмана за људска права БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
1.6 .	Службени лист БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
1.7 .	Централна изборна комисија БиХ	Да	Да	Да	1	2*	1*	1	-	100%
1.8 .	*У извјештајном периоду ЈИР ПС БиХ провела је и једну редовну ревизију у Централној изборној комисији БиХ, која је била планирана Стратешким планом рада за период (2023-2025) и Годишњим планом рада за 2023. годину.									
2.	Централна јединица за интерну ревизију МФТ БиХ – ЈИР МФТ БиХ	Подаци наведени 2.1- 2.14.			19	19	14	5	-	100%
2.1 .	Министарство финансија и трезора БиХ	Да	Да	Да	4	4	1	3	-	100%
2.2 .	Агенција за државну службу БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
2.3 .	Агенција за јавне набавке БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
2.4 .	Агенција за осигурање БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
2.5 .	Агенција за статистику БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
2.6 .	Архив БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
2.7 .	Генерални секретаријат Савјета министара БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
2.8 .	Дирекција за европске интеграције БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
2.9 .	Дирекција за економско планирање БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁵ и накнадних ³⁶ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁷ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
2.1 0	Канцеларија координатора за реформу јавне управе	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
2.1 1	Меморијални центар Сребреница - Поточари	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
2.1 2	Одбор државне службе за жалбе	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
2.1 3	Канцеларија за законодавство БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
2.1 4	ЦХЈ МФТ БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
3.	ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ	Подаци наведени 3.1-3.3.			7	7	4	3	-	100%
3.1 .	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	Да	Да	Да	3	3	2	1	-	100%
3.2 .	Институт за нестала лица БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
3.3 .	Фонд за повратак БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
4.	ЈИР Министарства иностраних послова БиХ	Да	Да	Да	10	10	8	2	1	100%
5.	ЈИР Министарства цивилних послова БиХ	Подаци наведени 5.1-5.10.			15	12	5	7	-	80%
5.1.	Министарство цивилних послова БиХ	Да	Да	Да	2 ³⁹	-	-	-	-	- ⁴⁰
5.2.	Агенција за предшколско, основно и средње образовање БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%

³⁹ Годишњим планом интерне ревизије за 2024. годину, предвиђено је да ЈИР МЦП БиХ проведе двије редовне ревизије и започне једну редовну ревизију у Министарству цивилних послова БиХ.

⁴⁰ У извјештајном периоду ЈИР МЦП БиХ је започела три редовне ревизије у Министарству цивилних послова БиХ.

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁵ и накнадних ³⁶ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁷ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
5.3.	Агенција за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
5.4.	Центар за информисање и признавање докумената из области високог образовања у БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
5.5.	Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
5.6.	Центар за уклањање мина у БиХ – ВНМАС	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
5.7.	Комисија за очување националних споменика БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
5.8.	Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
5.9.	Агенција за антидопинг контролу БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
5.10.	Агенција за рад и запошљавање БиХ	Да	Да	Да	1	-	-	-	-	⁴¹
6.	ЈИР Министарства спољне трговине и економских односа БиХ	Подаци наведени 6.1-6.8.			8	8	4	4	-	100%
6.1.	Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
6.2.	Институт за стандардизацију у БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
6.3.	Конкуренијски савјет БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%

⁴¹ У извјештајном периоду ЈИР МЦП БиХ је започела једну редовну ревизију у Агенцији за рад и запошљавање БиХ.

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁵ и накнадних ³⁶ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁷ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
6.4.	Институт за метрологију БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
6.5.	Савјет за државну помоћ БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
6.6.	Комисија за концесије БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
6.7.	Државна регулаторна комисија за електричну енергију БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
6.8.	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
7.	ЈИР Министарства правде БиХ	Подаци наведени 7.1-7.3.			8	8	4	4	-	100%
7.1.	Министарство правде БиХ	Да	Да	Да	4	4	2	2	-	100%
7.2.	Високи судски и тужилачки савјет БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
7.3.	Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
8.	ЈИР Министарства комуникација и транспорта	Подаци наведени 8.1-8.4.			4	3	1⁴²	2	-	75%
8.1.	Министарство комуникација и транспорта БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
8.2.	Регулаторна агенција за комуникације БиХ	Да	Да	Да	1	-	-	-	-	- ⁴³
8.3.	Дирекција за цивилно	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%

⁴² ЈИР МКТ БиХ је, у извјештајном периоду, започела редовну ревизију и у Регулаторној агенцији за комуникације БиХ. Обавјештени смо да је, због повећања обима ревидираног подручја, а на захтјев руководства и непредвиђених одсуства, иста пренесена у 2025. годину.

⁴³ Ревизија започета током 2024. године, иста је пренесена у 2025. годину (погледати претходну напомену).

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁵ и накнадних ³⁶ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁷ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
	ваздухопловство БиХ									
8.4.	Агенција за поштански саобраћај БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
Напомена: У МКТ БиХ је у 2024. години планирано обављање ревизије процеса Праћења реализације уговора. С обзиром на то да се све активности наведеног процеса обављају у Министарству, није планирана посебна ревизија за Регулаторни одбор жељезница БиХ. ⁴⁴										
9.	ЈИР Управе за индиректно опорезивање БиХ	Да	Да	Да	8	8	5	3	-	100%
10.	ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту – СИПА	Да	Да	Да	8	8	3	5	-	100%
11.	ЈИР Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података	Да	Да	Да	6	6	3	3	-	100%
12.	ЈИР Службе за заједничке послове институција БиХ	Да	Да	Да	8	8	3	5	-	100%
13.	ЈИР Суда БиХ	Подаци наведени 13.1- 13.2.			9	9	4	5	-	100%
13.1	Суд БиХ	Да	Да	Да	4	4	2	2	-	100%
13.2	Тужилаштво БиХ	Да	Да	Да	5	5	2	3	-	100%
14.	ЈИР Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ	Да	Да	Да	3	3	3	-	-	100%
15.	ЈИР Министарства одбране БиХ	Да	Да	Да	9	7	4	3	-	77,78% ⁴⁵

⁴⁴ ЈИР МКТ БиХ обавијестила је ЦХЈ МФТ БиХ да су Законом о жељезницама БиХ регулисани надлежност и одговорности Регулаторног одбора жељезница БиХ, те да се средства за финансирање рада Регулаторног одбора жељезница БиХ одобравају кроз буџет Министарства комуникација и транспорта БиХ.

⁴⁵ Годишњим планом за 2024. годину је планирано 9 ревизија, али је због оправданих разлога (боловање једног интерног ревизора дужи период у 2024. години) извршено 7 ревизија (није извршена једна редовна и једна накнадна ревизија према Годишњем плану).

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁵ и накнадних ³⁶ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁷ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
16.	ЈИР Министарства безбједности БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
17.	ЈИР Граничне полиције БиХ	Да	Да	Да	3	3	-	3	1	100%
18.	ЈИР Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ	Да	Да	Да	4	4	2	2	-	100%
19.	ЈИР Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – ВНАНСА	-	-	-	-	-	-	-	-	- ⁴⁶
20.	ЈИР Радио-телевизије БиХ	Да	Да	Да	8	8	4	4	-	100%
Укупно у 2024. години							75	65	2	-
							142 (редовне + накнадне + <i>ad hoc</i> ревизије)			
Укупно у 2023. години							70	52	5	-
							127 (редовне + накнадне + <i>ad hoc</i> ревизије)			
Укупно у 2022. години							61	76	1	-
							138 (редовне + накнадне + <i>ad hoc</i> ревизије)			
Укупно у 2021. години							74	56	3	-
							133 (редовне + накнадне + <i>ad hoc</i> ревизије)			

⁴⁶ С обзиром на то да јединица интерне ревизије ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај за 2024. годину (што је обавезна сходно Закону о интерној ревизији институција БиХ), ЦХЈ МФТ БиХ не располаже подацима о плановима интерне ревизије, као и планираним и реализованим интерним ревизијама.

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁵ и накнадних ³⁶ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁷ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
Укупно у 2020. години							50	47	3	-
							100 (редовне + накнадне + <i>ad hoc</i> ревизије)			

Из претходне табеле уочава се да је у 2024. години 19 јединица интерне ревизије (без података интерне ревизије ВНАНСА-е) сачинило укупно 142 ревизорска извјештаја. Од броја укупно извршених ревизија (142), 77 извјештаја се односи на ревизије у којима су ревизори, на основу ревизорских налаза, дали стручно ревизорско мишљење о ревидираним подручјима (75 редовних ревизија и 2 *ad hoc* ревизије). У извјештајном периоду обављено је и 65 накнадних прегледа кроз које је праћена примјена препорука датих у ранијим извјештајима.

Оно што значајно утиче на просјек броја обављених интерних ревизија у институцијама БиХ у 2024. години, поред тога што не располажемо подацима о броју обављених ревизија у ВНАНСА-и⁴⁷, јесте и податак да Јединица интерне ревизије Граничне полиције БиХ није извршила нити једну редовну ревизију, а јединице интерне ревизије Министарства безбједности БиХ и Министарства комуникација и транспорта БиХ само по једну редовну ревизију.

Међутим, просјек обављених интерних ревизија по ЈИР и поред наведених чињеница, је порастао у односу на претходну годину (7,47 интерних ревизија по ЈИР у 2024. години).

У сврху праћења учинка и ефикасности јединица интерне ревизије, у претходној табели наведени су и подаци о броју укупно проведених ревизија из претходна четири годишња консолидована извјештаја које је сачинила ЦХЈ. У наставку наводимо укупан број извршених ревизија по годинама, заједно с подацима о укупном броју успостављених јединица интерне ревизије за предметну годину и врсти ревизија:

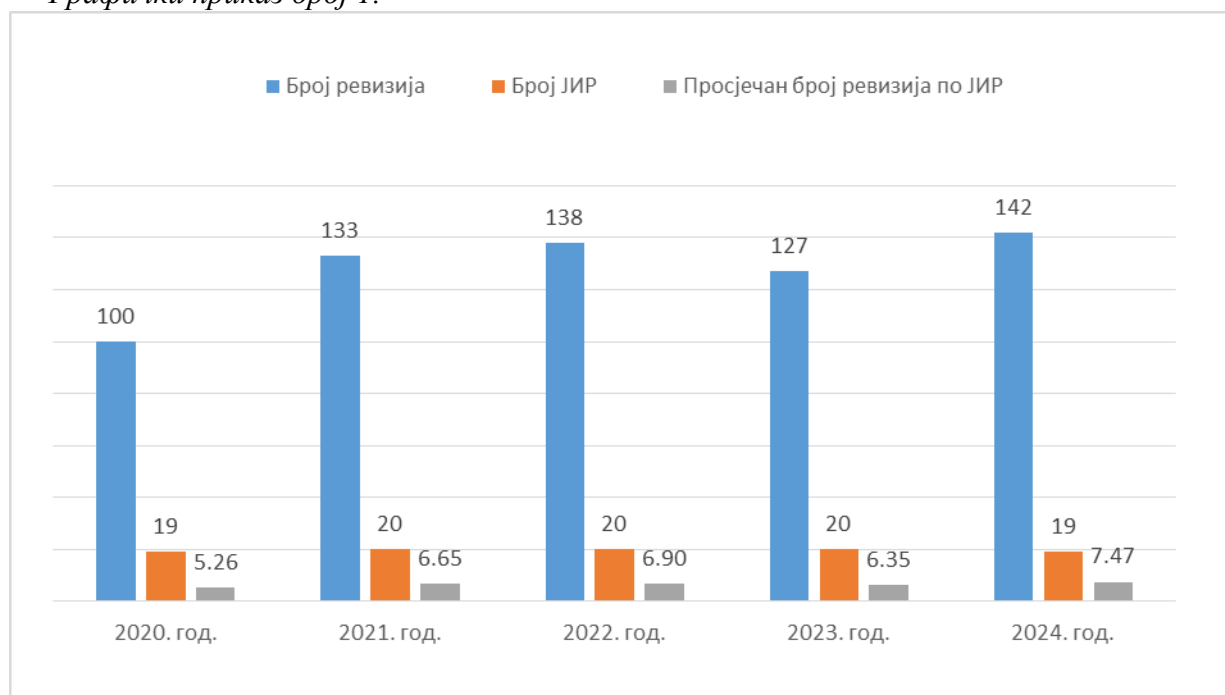
- У 2024. години 19 јединица интерне ревизије сачинило је укупно 142 ревизорска извјештаја, од којих је 75 редовних ревизија, двије *ad hoc* ревизије и 65 накнадних ревизија;
- У 2023. години 20 јединица интерне ревизије сачинило је укупно 127 ревизорских извјештаја, од којих је 70 редовних ревизија, пет *ad hoc* ревизија и 52 накнадне ревизије;

⁴⁷ ИР ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину.

- У 2022. години 20 јединица интерне ревизије сачинило је укупно 138 ревизорских извјештаја, од којих је 61 редовна ревизија, једна *ad hoc* ревизија и 76 накнадних ревизија;
- У 2021. години 20 јединица интерне ревизије сачинило је укупно 133 ревизорска извјештаја, од којих су 74 редовне ревизије, три *ad hoc* ревизије и 56 накнадних ревизија;
- У 2020. години 19 јединица интерне ревизије извршило је укупно 100 ревизија, од којих је 50 редовних, три *ad hoc* и 47 накнадних ревизија;

Наредни графички приказ даје преглед на годишњем нивоу укупног броја извршених ревизија, броја успостављених јединица интерне ревизије и просјечног броја извршених ревизија по јединици интерне ревизије, за период 2020 – 2024. година.

Графички приказ број 1.

Из претходног графика уочава се да је у посматраном петогодишњем периоду најмање извршено ревизија у 2020. години, када је просјечан број извршених ревизија по јединици интерне ревизије (ЈИР) износио 5,26 ревизија.

Важно је напоменути да смо 2020. године били суочени са измијењеним режимом рада, усљед епидемије корона вируса, што се засигурно одразило и на број реализованих ревизија у институцијама БиХ.

Оно што је посебно важно истаћи јесте да је у овом извјештајном периоду (2024. година) евидентно повећање просјечног броја ревизија по ЈИР у односу на 2020. годину, за двије ревизије. Наиме, са 5,26 колико је износио просјечан број ревизија по ЈИР у 2020. години, дошло је до повећања просјечног броја обављених интерних ревизија по ЈИР тако да је у 2024. години 19 ЈИР реализовало у просјеку 7,47 ревизија по ЈИР.

Просјечан број извршених ревизија, посматрано по јединици интерне ревизије, за наведени петогодишњи период износи 6,53 ревизије по ЈИР (640 ревизија / 98 ЈИР; збирни подаци за пет година).

Када се изврши упоредна анализа података о укупном броју извршених ревизија и врстама ревизија (подаци наведени у табели број 2) за посљедње двије извјештајне године (2023. и 2024. годину), у којим је исти број успостављених јединица интерне ревизије (20), и ако узмемо у обзир да се овогодишњи извјештај односи на 19 ЈИР, а не на 20 ЈИР⁴⁸ може се констатовати да је у 2024. години дошло до повећања укупног броја извршених ревизија у односу на претходну годину и то за 12% (са 127 на 142 интерне ревизије), као и до повећања броја редовних ревизија за око 7 % (за 5 ревизија, са 70 ревизија колико је реализовано у 2023. години дошло је до повећања на 75 редовних ревизија проведених у 2024. години). Повећање броја редовних ревизорских ангажмана је значајан податак који указује да су јединице интерне ревизије планирале да ревидирају већи број подручја и области пословања у односу на претходну годину (2023. годину). Наиме, као и у свакој професији очекује се да и интерна ревизија, упоредо с развојем знања, вјештина и искуства особља, унапређује сегмент планирања и организације рада, а што доприноси већој ефикасности у раду и у коначници повећању броја обављених ревизија и датих препорука, као крајњем резултату рада интерне ревизије.

Регистар повеља интерне ревизије у којем је евидентирано, закључно са 31.12.2024. године, укупно 76 повеља, такође води ЦХЈ МФТ БиХ, што показује да је 19 јединица интерне ревизије потписало са 76 институција БиХ документ којим су руководиоци ових институција упознати с начином рада интерне ревизије, задацима и овлашћењима интерних ревизора, у складу с релевантним прописима. Такође, јединица интерне ревизије у јавном предузећу Радио-телевизији БиХ донијела је у протеклом периоду Повељу интерне ревизије, која је усклађена с текстом Повеље ЦХЈ МФТ БиХ, те тиме укупан број потписаних повеља у Регистру који води ЦХЈ МФТ БиХ износи 77.

Подаци по институцијама о броју сачињених извјештаја интерне ревизије и датим препорукама, те подручјима ревидирања у извјештајном периоду, заједно с подацима о броју интерних ревизора у надлежној јединици интерне ревизије дати су у табели број 3.

Табела бр. 3.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
1.1.	Парламентарна скупштина БиХ – ЈИР ПС БиХ	2	1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
1.2.	Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције – ЈИР ПС БиХ		1 редовна ревизија	5 препорука	- Ревизија планирања и извршења буџета;

⁴⁸ ЈИР ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја и интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
1.3.	Агенција за заштиту личних података – ЈИР ПС БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
1.4.	Канцеларија за разматрање жалби – ЈИР ПС БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
1.5.	Институција омбудсмана за људска права – ЈИР ПС БиХ		1 редовна ревизија	4 препоруке	- Ревизија уговорених и других посебних услуга;
1.6.	Службени лист БиХ ЈИР ПС БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
1.7.	Централна изборна комисија БиХ – ЈИР ПС БиХ		2 (1 редовна* и 1 накнадна ревизија)	6* препорука	- *Ревизија уговорених и других посебних услуга (планирана у 2023. години, пренесена у 2024. годину) ⁴⁹ ; - Накнадна ревизија;
2.1.	Министарство финансија и трезора БиХ – ЈИР МФТ БиХ	4	4 (1 редовна и 3 накнадне ревизије)	5 препорука	- Управљање сталним средствима; - Накнадне ревизије;
2.2.	Агенција за државну службу БиХ - ЈИР МФТ БиХ		1 редовна ревизија	2 препоруке	- Управљање сталним средствима;
2.3.	Агенција за јавне набавке БиХ - ЈИР МФТ БиХ		1 редовна ревизија	4 препоруке	- Управљање сталним средствима;
2.4.	Агенција за осигурање БиХ - ЈИР МФТ БиХ		1 редовна ревизија	3 препоруке	- Управљање сталним средствима;

⁴⁹ ЈИР ПС БиХ доставила је ЦХЈ МФТ БиХ извјештај пренесене редовне ревизије из 2023. године, Ревизија уговорених и других посебних услуга у Централној изборној комисији БиХ, број: 03/16-16-8-2672-2/23 од 09.05.2024. године у којој је дато 6 препорука.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја и интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
2.5.	Агенција за статистику БиХ - ЈИР МФТ БиХ		1 редовна ревизија	5 препорука	- Управљање сталним средствима;
2.6.	Архив БиХ - ЈИР МФТ БиХ		1 редовна ревизија	3 препоруке	- Управљање сталним средствима;
2.7.	Генерални секретаријат Савјета министара БиХ - ЈИР МФТ БиХ		1 редовна ревизија	1 препорука	- Управљање сталним средствима;
2.8.	Дирекција за европске интеграције БиХ - ЈИР МФТ БиХ		2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	3 препоруке	- Управљање сталним средствима; - Накнадна ревизија;
2.9.	Дирекција за економско планирање БиХ - ЈИР МФТ БиХ		1 редовна ревизија	6 препорука	- Управљање сталним средствима;
2.10	Канцеларија координатора за реформу јавне управе – ЈИР МФТ БиХ		1 редовна ревизија	2 препоруке	- Управљање сталним средствима;
2.11	Меморијални центар Сребреница - Поточари		1 редовна ревизија	2 препоруке	- Управљање сталним средствима;
2.12	Одбор државне службе за жалбе – ЈИР МФТ БиХ		1 редовна ревизија	4 препоруке	- Управљање сталним средствима;
2.13	Канцеларија за законодавство БиХ		1 редовна ревизија	1 препорука	- Управљање сталним средствима;
2.14	Централна хармонизацијска јединица МФТ БиХ – ЈИР МФТ БиХ		2 (1 редовна и 1 накнадна)	4 препоруке	- Управљање сталним средствима; - Накнадна ревизија;

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја и интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
			ревизија)		
3.1.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ – ЈИР МЉП БиХ	2	3 (2 редовне и 1 накнадна ревизија)	11 препорука	- Планирање јавних набавки; - Обрачун и исплата накнада за службено путовање и рефундација осталих трошкова; - Накнадна ревизија;
3.2.	Институт за нестала лица БиХ – ЈИР МЉП БиХ		2 (1 редовна и 1 накнадна)	4 препоруке	- Службена путовања; - Накнадна ревизија;
3.3.	Фонд за повратак БиХ – ЈИР МЉП БиХ		2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	4 препоруке	- Јавне набавке; - Накнадна ревизија;
4.	Министарство иностраних послова БиХ – ЈИР МИП БиХ	3	11 (8 редовних, 2 накнадне ревизије и 1 <i>ad hoc</i> ревизија)	49 препорука	- Електронско благајничко пословање; - Оцјењивање рада запослених; - Набавка роба, услуга и радова – директни споразуми; - Пословање Амбасаде БиХ у Москви; - Пословање Амбасаде БиХ у Анкари; - Пословање Генералног конзулата БиХ у Истанбулу; - Провођење Анекса Б Споразума о сукцесији имовине бивше СФРЈ – покретна имовина; - Пословање Амбасаде БиХ у Аману; - Накнадне ревизије; - <i>Ad hoc</i> ревизија – Пословање Генералног конзулата БиХ у Франкфурту;
5.1.	Агенција за предшколско, основно и средње образовање БиХ – ЈИР МЦП БиХ	3	2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	5 препорука	- Сачињавање и праћење извршења буџета; - Накнадна ревизија;

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
5.2.	Агенција за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ – ЈИР МЦП БиХ		2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	7 препорука	- Сачињавање и праћење извршења буџета; - Накнадна ревизија;
5.3.	Центар за информисање и признавање докумената из области високог образовања у БиХ – ЈИР МЦП БиХ		2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	1 препорука	- Сачињавање и праћење извршења буџета; - Накнадна ревизија;
5.4.	Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ – ЈИР МЦП БиХ		2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	15 препорука	- Сачињавање и праћење извршења буџета; - Накнадна ревизија;
5.5.	Центар за уклањање мина у БиХ – ВНМАС – ЈИР МЦП БиХ		1 редовна ревизија	13 препорука	- Сачињавање и праћење извршења буџета;
5.6.	Комисија за очување националних споменика БиХ – ЈИР МЦП БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
5.7.	Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ – ЈИР МЦП БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
5.8.	Агенција за антидопинг контролу БиХ – ЈИР МЦП БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
6.1.	Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања	3	1 редовна ревизија	5 препорука	- Финансијско управљање и контрола;

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
	у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ - ЈИР МСТЕО БиХ				
6.2.	Институт за стандардизацију у БиХ- ЈИР МСТЕО БиХ		1 редовна ревизија	9 препорука	- Финансијско управљање и контрола;
6.3.	Конкурентносни савјет БиХ - ЈИР МСТЕО БиХ		1 редовна ревизија	4 препоруке	- Планирање буџета;
6.4.	Институт за метрологију БиХ - ЈИР МСТЕО БиХ		1 редовна ревизија	4 препоруке	- Планирање буџета;
6.5.	Савјет за државну помоћ БиХ – ЈИР МСТЕО БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
6.6.	Комисија за концесије БиХ – ЈИР МСТЕО БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
6.7.	Државна регулаторна комисија за електричну енергију – ЈИР МСТЕО БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
6.8.	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ – ЈИР МСТЕО БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
7.1.	Министарство правде БиХ – ЈИР МП БиХ	3	4 (1 редовна, 2 накнадне ревизије и *1 савјетодавни ангажман)	15 препорука	- Јавне набавке; - Накнадне ревизије; - *Савјетодавне услуге интерне ревизије – додатне активности запослених за које се плаћа накнада;
7.2.	Завод за		2	10	- Обрачун плата и накнада плата;

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја и интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
	извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ – ЈИР МП БиХ		(1 редовна и 1 накнадна ревизија)	преорука	- Накнадна ревизија;
7.3.	Високи судски и тужилачки савјет БиХ – ЈИР МП БиХ		2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	5 препорука	- Службена путовања; - Накнадна ревизија;
8.1.	Министарство комуникација и транспорта БиХ – ЈИР МКТ БиХ		1 редовна ревизија	9 препорука	- Праћење реализације уговора;
8.2.	Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ – ЈИР МКТ БиХ	2	1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
8.3.	Агенција за поштански саобраћај БиХ - ЈИР МКТ БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
9.	Управа за индиректно опорезивање БиХ - ЈИР УИО БиХ	4	8 (4 редовне, 3 накнадне ревизије и *1 савјетодавна ревизија)	71 препорука	- Управљање обавјештајним радом усмјереним на откривање и спречавање кријумчарења и повреда прописа о индиректном опорезивању; - Покретање и окончање прекршајних поступака произашлих из поступака контроле обвезника индиректних пореза; - Мјерење учинка основних организационих јединица и извјештавања о оствареном учинку; - Управљање компетенцијама запослених на пословима информисања обвезника; - Накнадне ревизије; - *Савјетодавна ревизија Стручној радној групи за успоставу и развој система ФУК-а;

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
10.	Државна агенција за истраге и заштиту – ЈИР СИПА БиХ	2	8 (3 редовне и 5 накнадних ревизија)	15 препорука	- Јавне набавке – Анекс II; - Обуке, тренинзи, усавршавање и провјера психо – физичке способности; - Управљање људским, административним и материјално – техничким ресурсима; - Накнадне ревизије;
11.	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ – ЈИР IDDEEA	2	6 (3 редовне и 3 накнадне ревизије)	14 препорука	- Развој система ФУК-а; - Персонализација пасоша; - Обуке и усавршавање запослених; - Накнадне ревизије;
12.	Служба за заједничке послове институција БиХ – ЈИР СЗП БиХ	2	8 (3 редовне и 5 накнадних ревизија)	40 препорука	- Подршка институцијама БиХ у Мостару; - Текуће одржавање зграде и инфраструктуре у објектима институција БиХ; - Процес отвореног поступка – ревизија из јавних набавки; - Накнадне ревизије;
13.1.	Суд БиХ – ЈИР Суда БиХ	2	4 (2 редовне и 2 накнадне ревизије)	12 препорука	- Евидентирање и наплата судских такси; - Планирање и извршење буџета; - Накнадне ревизије;
13.2.	Тужилаштво БиХ – ЈИР Суда БиХ		5 (2 редовне, 3 накнадне)	6 препорука	- ФУК; - Јавне набавке; - Накнадне ревизије;
14.	Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ – ЈИР ОБА БиХ	2 ⁵⁰	3 редовне ревизије	4 препоруке	- Систем благајничког пословања; - Методологија распоређивања запосленог унутар платног разреда; - ФУК;

⁵⁰ Попуњена је позиција Руководиоца ЈИР од 01.01.2024. године (ЦХЈ МФТ БиХ дала Сагласност на избор РЈИР бр. 02-1-02-4-89-2/24 од 08.02.2024. године), а позиција интерног ревизора попуњена од 01.08.2024. године (ЦХЈ МФТ БиХ запримила обавјештење ОБА БиХ о именовању интерног ревизора у ЈИР ОБА БиХ, бр. 10-40934/24 од 06.09.2024. године).

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја и интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
15.	Министарство одбране БиХ – ЈИР МО БиХ	3 ⁵¹	7 (4 редовне и 3 накнадне ревизије)	15 препорука	- Евидентирање и реализација потраживања финансијских средстава исплаћених војно – дипломатским представницима у иностранству; - Процес реализације Плана набавке МО БиХ; - Процес комплетирања рачуна и плаћања рачуна према добављачима; - Процес набавке средстава и извршења ситних поправки у објекту МО БиХ; - Накнадне ревизије;
16.	Министарство безбједности БиХ - ЈИР МБ БиХ	1 ⁵²	1 редовна ревизија	2 препоруке	- Планирање и извршење буџета;
17.	Гранична полиција БиХ – ЈИР ГП БиХ	1 ⁵³	4 (3 накнадне и 1 <i>ad hoc</i> ревизија)	5 препорука	- Накнадне ревизије; - <i>Ad hoc</i> ревизија – пријем, контрола и плаћање обавеза;
18.	Дирекција за координацију полицијских тијела – ЈИР ДКПТ БиХ	1 ⁵⁴	4 (2 редовне, и 2 накнадне ревизије)	9 препорука	- Вођење евиденција присуства на раду; - Кориштење службених возила; - Накнадне ревизије;
19.	Агенција за	1	-	-	_55

⁵¹ Обавјештени смо од Министарства одбране БиХ кроз достављену Информацију о реализацији закључака Савјета министара БиХ да је у току 2024. године МО БиХ расписало Јавни конкурс за попуну радног мјеста Руководиоца ЈИР МО БиХ, те да је конкурсна процедура у току.

⁵² У марту 2024. године ЦХЈ МФТ БиХ је дала Сагласност на избор Руководиоца МБ БиХ (акт број: 02-1-02-4-118-5/24 од 20.03.2024. године). Обавјештени смо од Министарства безбједности БиХ кроз достављену Информацију о реализацији закључака Савјета министара БиХ, да ће ово Министарство у наредном периоду извршити попуњавање упражњеног радног мјеста Интерни ревизор у ЈИР МБ БиХ, како би јединица могла да функционише у пуном капацитету.

⁵³ У извјештајном периоду су били смањени капацитети ЈИР ГП БиХ, услед одласка Руководиоца ЈИР у пензију по основу испуњености законских услова, закључно са 12. децембром 2023. године. ЈИР ГП БиХ нас је кроз Годишњи извјештај за 2024. годину обавјестила да је у току конкурсна процедура за попуну упражњеног радног мјеста РЈИР ГП БиХ.

⁵⁴ Од 30.06.2023. године до момента израде овог Извјештаја, попуњена је једна позиција интерног ревизора у Дирекцији.

⁵⁵ ЈИР ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину, па самим тим не располажемо подацима о броју сачињених извјештаја интерне ревизије и датим препорукама, те подручјима ревидирања у извјештајном периоду.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја и интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
	пружање услуга у ваздушној пловидби - ЈИР ВНАНСА				
20.	Радио-телевизија БиХ – ЈИР БХРТ	2	8 (4 редовне и 4 накнадне ревизије)	32 препоруке	- Благајничко пословање; - Јавне набавке; - ТВ права (програмске лиценце); - Обрачун, евиденција и исплата уговора о дјелу; - Накнадне ревизије;
Укупно у 2024. години		45	142*	455	-
Укупно у 2023. години		44	127**	481	-
Укупно у 2022. години		42 ⁵⁶	138***	348	-
Укупно у 2021. години		41 ⁵⁷	133****	457	-
Укупно у 2020. години		40	100*****	302	-
Напомена: *Збир од 142 интерне ревизије чини 75 редовних, 65 накнадних и двије <i>ad hoc</i> ревизије, за 19 ЈИР (без ВНАНСА-е) **Збир од 127 интерних ревизија чини 70 редовних, 52 накнадне и пет <i>ad hoc</i> ревизија. ***Збир од 138 интерних ревизија чини 61 редовна, 76 накнадних и једна <i>ad hoc</i> ревизија. ****Збир од 133 интерне ревизије чини 74 редовних, 56 накнадних и три <i>ad hoc</i> ревизије. *****Збир од 100 интерних ревизија чини 50 редовних, 47 накнадних и три <i>ad hoc</i> ревизије.					

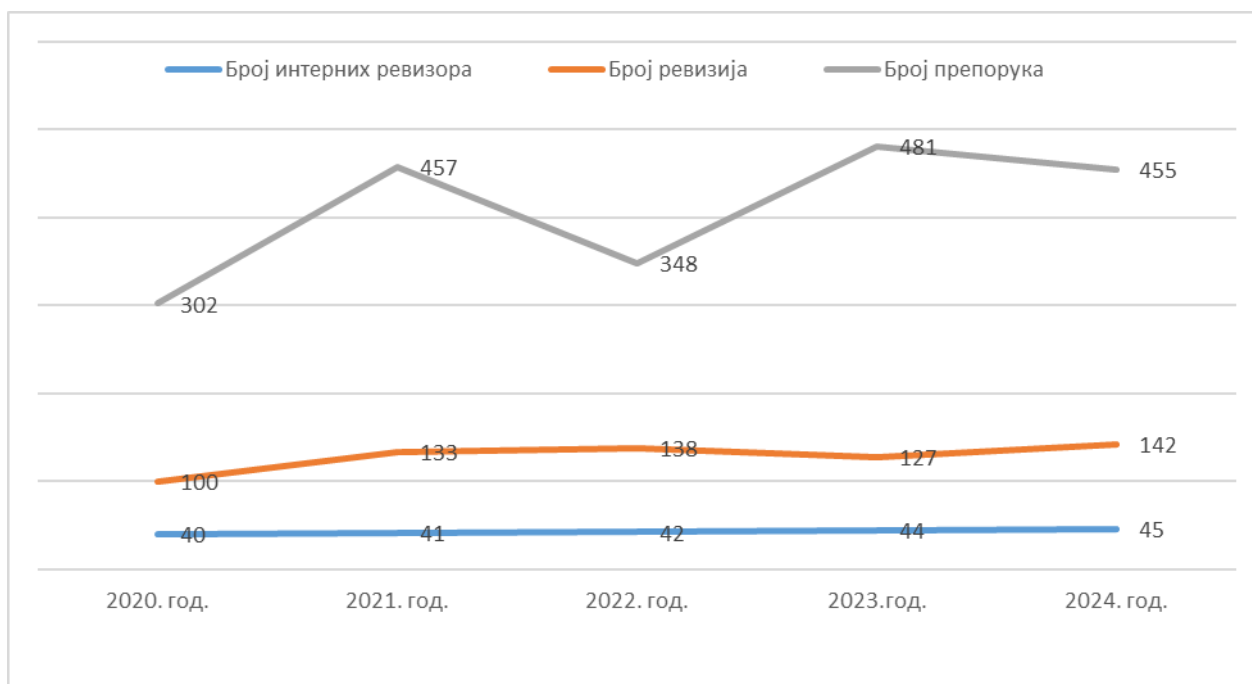
У претходној табели, поред детаљних података о извршеним ревизијама (број и врста ревизија, подручје ревидирања, број препорука) у извјештајном периоду за сваку од јединица интерне ревизије, садржани су и збирни подаци, за све јединице интерне ревизије на годишњем нивоу, за претходни петогодишњи период о: извршеним ревизијама, датим препорукама и интерним ревизорима.

Наведени збирни подаци (за све ЈИР, по годинама) приказани су и у сљедећем графичком приказу.

⁵⁶ Односи се на број особља на дан 31.12.2022. године и није укључено особље коме је престао радни однос у току године (једном интерном ревизору у МФТ БиХ престао је радни однос 17.10.2022)

⁵⁷ У овај број (41) није укључен интерни ревизор ЈИР МКТ БиХ коме је престао радни однос у ЈИР 12.09.2021. г.

Графички приказ број 2.

Из претходног графичког приказа уочавају се значајне осцилације у броју укупно датих препорука по годинама, а исто се креће у распону од 302 (у 2020. години) до 481 препорука (у 2023. години). Важно је истаћи да до разлике у броју датих препорука по годинама долази из разлога што је различит број проведених редовних и *ad hoc* ревизорских ангажмана, у којима су на основу утврђених налаза дате препоруке за отклањањем уочених слабости. Према подацима који су доступни у посљедњој рубрици табеле бр. 3, видљиво је да је у 2024. години реализовано укупно 77 ревизорских ангажмана (75 редовних и двије *ad hoc* ревизије), што је за 24 ревизије више у односу на 2020. годину, када су реализована укупно 53 ревизорска ангажмана (50 редовних и 3 *ad hoc* ревизије).

Напомињемо да функцију интерне ревизије, у складу са Законом о интерној ревизији у институцијама БиХ, врши укупно 20 јединица интерне ревизије, али да се у овом извјештајном периоду наведени подаци односе на 19 ЈИР (18 ЈИР успостављених у институцијама БиХ и једна у јавном предузећу - БХРТ) с обзиром на то да ИР ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину.

На осцилације у броју планираних и реализованих ревизија по годинама, значајан утицај има и флукуација запослених у јединицама интерне ревизије, која је била евидентна у посматраном петогодишњем периоду. Наиме, према подацима из регистара јединица интерне ревизије и интерних ревизора које води ЦХЈ МФТ БиХ, у протеклих пет година за 10 запослених је престао радни однос, док је 17 новозапослених у јединицама интерне ревизије (односи се на период 2020-2024. година).

Из ових података уочава се и да је дошло до очекиваног пораста броја ревизора, са 40 ревизора у 2020. години, број ревизора је повећан на 45 у 2024. години, што представља укупно повећање у петогодишњем периоду за пет ревизора или у процентима за 12%. У 142 извјештаја интерне ревизије сачињених у току 2024. године, од којих је 75 редовних и 2 *ad hoc* ревизије, дато је укупно 455 препорука од стране 19 јединица интерне ревизије.

Генерално, највећи број препорука које су интерни ревизори у својим извјештајима у 2024. години дали односи се на препоруке у вези са:

- процесом јавних набавки и реализацијом уговора на основу јавних набавки,
- управљањем сталним средствима,
- планирањем и извршењем буџета,
- унапређењем процеса финансијског управљања и контроле,
- службеним путовањима и
- областима везаним за специфичности пословања институција.

У наредној табели дат је преглед препорука по институцијама за претходне двије године (2023. и 2024. годину), заједно са подацима о њиховој реализацији.

Табела бр. 4

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
1.	Парламентарна скупштина БиХ (ЈИР ПС БиХ)	2023.	8 ⁵⁸	-	-	2	25%	3	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
2.	Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције (ЈИР ПС БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	-	-	-	-	5	-
3.	Агенција за заштиту личних података у БиХ (ЈИР ПС БиХ)	2023.	5 ⁵⁹	5	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
4.	Канцеларија за разматрање жалби (ЈИР ПС БиХ)	2023.	8	4	50%	1	12,50 %	2	1
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
5.	Институција омбудсмана за људска права (ЈИР ПС БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
6.	Службени лист БиХ (ЈИР ПС БиХ)	2023.	10	9	90%	-	-	1	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-

⁵⁸ Обавијештени смо од ЈИР ПС БиХ да од укупно датих препорука (8) (овај податак је био наведен у Годишњем извјештају ЈИР ПС за претходну (2023) годину, те стога и у ГКИ ИР за 2023. годину), 3 препоруке нису прихваћене од стране ревидиране институције, тј. од стране Парламентарне скупштине БиХ.

⁵⁹ Обавијештени смо од ЈИР ПС БиХ да су у Годишњем извјештају, који је достављен за претходну (2023) годину, грешком уписали 6 умјесто 5 препорука, колико су укупно дали у ревизорском ангажману који је проведен у овој Агенцији. Стога, податак о укупном броју датих препорука у Агенцији за заштиту личних података, у односу на ГКИ ИР за 2023. годину, разликује се за једну препоруку.

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нерелизованих препорука ИР	Нерелизоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
7.	Централна изборна комисија БиХ (ЈИР ПС БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	6	-	-	4	67%	-	2
8.	Министарство финансија и трезора БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	6	2	33,33 %	-	-	3	1
		2024.	5	3	60%	-	-	2	-
9.	Агенција за државну службу БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
10.	Агенција за јавне набавке БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
11.	Агенција за осигурање БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	3	-	-	-	-	3	-
12.	Агенција за статистику БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	-	-	-	-	5	-
13.	Архив БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	3	-	-	-	-	3	-
14.	Генерални секретаријат Савјета министара БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	1	-	-	-	-	1	-
15.	Дирекција за европске интеграције БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	3	3	100%	-	-	-	-
16.	Дирекција за економско планирање БиХ - (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	6	-	-	-	-	6	-
17.	Канцеларија координатора за реформу јавне управе (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
18.	Меморијални центар Сребреница – Поточари (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
19.	Одбор државне службе за жалбе (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
20.	Канцеларија за законодавство БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	1	-	-	-	-	1	-
21.	Централна хармонизацијска јединица МФТ БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2023.	5	-	-	-	-	4	1
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
22.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ (ЈИР МЉП БиХ)	2023.	9	4	44,44 %	1	11,11 %	-	4
		2024.	11	4	36,36 %	1	9,09%	6 ⁶⁰	-
23.	Фонд за повратак БиХ (ЈИР МЉП БиХ)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	4	2	50%	-	-	1	1
24.	Институт за нестала лица БиХ (ЈИР МЉП БиХ)	2023.	10	9	90%	-	-	-	1
		2024.	4	2	50%	-	-	-	2
25.	Министарство иностраних послова БиХ (ЈИР МИП БиХ)	2023.	29	9	31,03 %	13	44,83 %	-	7
		2024.	49	24	48,98 %	5	10,20 %	13	7
26.	Министарство цивилних послова БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2023.	10	2	20%	8	80%	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
27.	Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2023.	15	10	66,67 %	4	26,67 %	1	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
28.	Агенција за рад и запошљавање БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2023.	9	9	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-

⁶⁰ За ревизију “Планирање јавних набавки” која је обављена у Министарству за људска права и избјеглице БиХ дате су 4 препоруке, којима није утврђен статус. Предузете активности за реализацију датих препорука од стране ревидираних организационих јединица ће бити утврђене у 2025. години – када је и планирана накнадна ревизија.

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
29.	Агенција за антидопинг контролу БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2023.	7	7	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
30.	Агенција за предшколско, основно и средње образовање БиХ – (ЈИР МЦП БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	4	80%	-	-	1	-
31.	Агенција за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	7	7	100%	-	-	-	-
32.	Центар за информисање и признавање докумената из области високог образовања у БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	1	1	100%	-	-	-	-
33.	Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	15	7	46,67 %	5	33,33 %	3	-
34.	Центар за уклањање мина у БиХ – ВНМАС – (ЈИР МЦП БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	13	-	-	-	-	13	-
35.	Комисија за очување националних споменика БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2023.	8	4	50%	4	50%	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
36.	Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	-	-	-	-	5	-
37.	Институт за стандардизацију у БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	9	-	-	-	-	9	-
38.	Конкурентски савјет БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
39.	Институт за метрологију БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
40.	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2023.	2	2	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
41.	Државна регулаторна комисија за електричну енергију БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
42.	Комисија за концесије БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2023.	4	1	25%	1	25%	-	2
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
43.	Савјет за државну помоћ БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
44.	Министарство правде БиХ (ЈИР МП БиХ)	2023.	10	10	100%	-	-	-	-
		2024.	15	7	46,67 %	-	-	8	-
45.	Високи судски и тужилачки савјет БиХ (ЈИР МП БиХ)	2023.	3	2	66,67 %	-	-	-	1
		2024.	5	2	40%	1	20%	-	2
46.	Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера (ЈИР МП БиХ)	2023.	9	9	100%	-	-	-	-
		2024.	10	-	-	-	-	10	-
47.	Министарство комуникација и транспорта БиХ (ЈИР МКТ БиХ)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	9	-	-	-	-	9	-
48.	Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ (ЈИР МКТ БиХ)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
49.	Агенција за поштански саобраћај БиХ (ЈИР МКТ БиХ)	2023.	8	3	37,50 %	1	12,50 %	2	2
		2024.	-	-	-	-	-	-	-

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
50.	Управа за индиректно опорезивање БиХ (ЈИР УИО БиХ)	2023.	60	57	95%	-	-	2	1
		2024.	71	-	-	-	-	71	-
51.	Државна агенција за истраге и заштиту (ЈИР СИПА БиХ)	2023.	18	9	50%	5	27,78 %	-	4
		2024.	15	-	-	-	-	15	-
52.	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података (ЈИР IDDEEA БиХ)	2023.	18	10	55,56 %	1	5,56%	-	7
		2024.	14	5	35,71 %	1	7,14%	8	-
53.	Служба за заједничке послове институција БиХ (ЈИР СЗП БиХ)	2023.	65	5	7,69 %	26	40%	27	7
		2024.	40	4	10%	4	10%	32	-
54.	Суд БиХ (ЈИР Суда БиХ)	2023.	10	9	90%	-	-	-	1
		2024.	12	5	41,67 %	-	-	7 ⁶¹	-
55.	Тужилаштво БиХ (ЈИР Суда БиХ)	2023.	14	14	100%	-	-	-	-
		2024.	6	4	66,67 %	-	-	2 ⁶²	-
56.	Обавјештајно-безбједносна агенција (ЈИР ОБА БиХ)	2023.	- ⁶³	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	4	100%	-	-	-	-
57.	Министарство одбране БиХ (ЈИР МО БиХ)	2023.	17	3	17,65 %	2	11,76 %	6 ⁶⁴	6
		2024.	15	-	-	-	-	15 ⁶⁵	-

⁶¹ Ревизије су извршене у 2024. години, а ЈИР Суд-а БиХ планира током 2025. године, у законски предвиђеном року, накнадним прегледом утврдити статус датих препорука.

⁶² Ревизије су извршене у 2024. години, а ЈИР Суд-а БиХ планира током 2025. године, у законски предвиђеном року, накнадним прегледом утврдити статус датих препорука.

⁶³ ЈИР ОБА није имала препоруке у ревизорским ангажманима које је провела у 2023. години.

⁶⁴ За 5 препорука датих у ревизорским извјештајима у 2023. години, ЈИР Министарства одбране БиХ није успјела да утврди статус (до периода израде Годишњег извјештаја), услед недостатка ресурса за спровођење накнадне ревизије у 2024. године. Док се не утврди статус њихове реализације, ове препоруке су приказане у дијелу "није истекао рок реализације."

⁶⁵ Статус препорука ће бити утврђен вршењем накнадне ревизије у 2025. години.

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
58.	Министарство безбједности БиХ (ЈИР МБ БиХ)	2023.	6	-	-	-	-	6	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
59.	Гранична полиција БиХ (ЈИР ГП БиХ)	2023.	12	6	50%	2	16,67 %	-	4
		2024.	5	-	-	-	-	5	-
60.	Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ (ЈИР ДКПТ БиХ)	2023.	17	17	100%	-	-	-	-
		2024.	9	-	-	-	-	9	-
61.	Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби (ЈИР ВНАНСА)	2023.	9	1	11,11 %	-	-	8 ⁶⁶	-
		2024.	- ⁶⁷	-	-	-	-	-	-
62.	Радио-телевизија БиХ (ЈИР БХРТ)	2023.	43	2	4,65 %	18	41,86 %	3	20
		2024.	32	-	-	-	-	32	-
Укупно у 2023. година			481	250	52%	89	18,5%	68	70
Укупно у 2024. година ⁶⁸			455	88	-	21	-	332	14

У Табели бр. 4 приказани су подаци о укупном броју датих препорука и степену њихове реализације за сваку од институција у којој је вршена интерна ревизија у протекле двије године.

С обзиром да за већину препорука датих у 2024. години није истекао рок за реализацију, не може се навести и израчунати коначан проценат учешћа реализованих и нереализованих препорука у укупном броју датих препорука за ову годину. Степен реализације ових препорука (из 2024) биће утврђен у наредном периоду. На основу података из претходне табеле за 2023. годину уочава се да је нешто више од половине укупно датих препорука (481) у потпуности и реализовано (250 од 481 или у процентима 52%), док је дјелимично реализовано 70 препорука (у процентима 14,5%), а

⁶⁶ Интерна ревизија ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај за 2024. годину, у којем је обавезна изјестити и о степену реализације препорука датих у претходној години. Стога, ЦХЈ МФТ БиХ не располаже подацима о статусу реализације за 8 од укупно 9 датих препорука.

⁶⁷ Интерна ревизија ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај за 2024. годину, па не располажемо подацима о датим препорукама у извјештајном периоду, као ни са подацима о њиховој реализацији.

⁶⁸ Збирни подаци у 2024. години односе се на 19 од укупно 20 успостављених јединица интерне ревизије, с обзиром на то да не располажемо подацима интерне ревизије ВНАНСА-е (није достављен ЦХЈ МФТ БиХ годишњи извјештај за 2024. годину).

за 68 препорука (у процентима 14%) још увијек није истекао рок за реализацију и за исте ће у наредном периоду бити утврђен степен реализације.

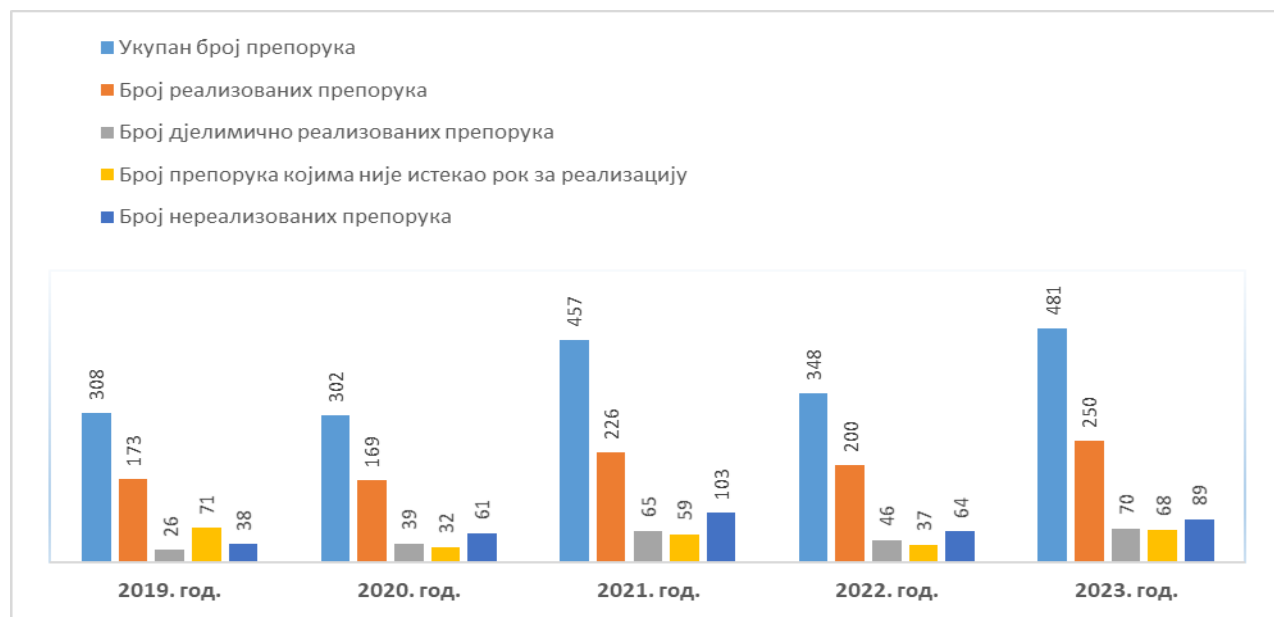
Проценат нереализованих препорука у укупном броју датих препорука (481) у 37 институција БиХ, у којима су у 2023. години у ревизорским извјештајима дате препоруке, износи 18,5%.

Најслабија реализација препорука интерне ревизије забиљежена је у:

- Министарству цивилних послова БиХ, проценат нереализованих препорука је 80% за препоруке дате у 2023. години,
- Комисији за очување националних споменика БиХ, проценат нереализованих препорука је 50% за препоруке дате у 2023. години,
- Министарству иностраних послова БиХ, проценат нереализованих препорука је 45% за препоруке дате у 2023. години,
- Радио – телевизији БиХ, проценат нереализованих препорука је 41,9% за препоруке дате у 2023. години и
- Служби за заједничке послове институција БиХ, проценат нереализованих препорука је 40% за препоруке дате у 2023. години.

На основу података из овог Извјештаја, као и годишњих консолидованих извјештаја интерне ревизије за 2019, 2020, 2021, 2022. и 2023. годину, који су доступни на интернет страници МФТ БиХ у дијелу који се односи на ЦХЈ МФТ БиХ, у наредном графикону приказани су подаци о реализацији препорука, збирно за све институције, на годишњем нивоу за период 2019 – 2023. година.

Графички приказ број 3.

У сврху јаснијег сагледавања бројчаних података који су презентовани на претходном графикону, у наставку су исказани процентуални износи реализованих и нереализованих препорука, по годинама.

- Година 2019: реализованих препорука је 56,2% (173/308), а нереализованих 12,3% (38/308);
- Година 2020: реализованих препорука је 56% (169/302), а нереализованих 20% (61/302);

- Година 2021: реализованих препорука је 49,5% (226/457), а нереализованих 22,5% (103/457);
- Година 2022: реализованих препорука је 58% (200/348), а нереализованих 18% (64 /348);
- Година 2023: реализованих препорука је 52% (250/481), а нереализованих 18,5% (89 /481).

Напомињемо да претходно наведени подаци који се односе на степен реализације препорука нису коначни. Наиме, из графичког приказа се види да у свакој од посматраних година има одређени број препорука којима није истекао рок за реализацију. Подацима о статусу њихове реализације (препоруке за које је утврђен дужи рок, некад и вишегодишњи период провођења) ЦХЈ МФТ БиХ не располаже.

Очекујемо да ће примјена RIFC апликације⁶⁹ (која је у моменту израде овог Извјештаја поново стављена у функцију и на располагање интерним ревизорима) олакшати јединицама интерне ревизије праћење и извјештавање о реализацији препорука, а ЦХЈ МФТ БиХ омогућити израду свеобухватнијих и потпунијих консолидованих извјештаја који ће садржавати и податке о статусу реализације препорука, које имају дужи рок реализације. Међутим, за овај Консолидовани извјештај нису се могли користити подаци из RIFC апликације⁷⁰. Више ријечи о поновном функционисању RIFC апликације у институцијама БиХ дато је у наставку овог Извјештаја, у оквиру тачке 4.5.

4.4. Преглед успостављања и развоја система интерне ревизије институција БиХ

На основу претходно наведених података може се констатовати да је у досадашњем развоју система интерне ревизије у институцијама БиХ постигнут значајан напредак у смислу да се функција и улога интерне ревизије све јасније препознају у институцијама БиХ, као дио укупног система интерних финансијских контрола јавног сектора БиХ. Функција интерне ревизије у институцијама БиХ јасно је дефинисана и утемељена Законом о интерној ревизији институција БиХ, те у једнообразној и усаглашеној методологији рада за интерне ревизоре, која укључује и Стандарде интерне ревизије.

Начин организације јединица интерне ревизије у институцијама БиХ базиран је на децентрализованом моделу који је заснован на принципима "3Е" (економичност, ефективност и ефикасност), с јасно дефинисаним надлежностима јединица интерне ревизије у погледу вршења функције интерне ревизије у институцијама БиХ. Етичким кодексом интерних ревизора у институцијама БиХ, Повељом интерне ревизије, Приручником за интерну ревизију, Стандардима интерне ревизије и Споразумом о вршењу функције интерне ревизије дефинисана су, у институцијама БиХ, основна начела и односи пружаоца услуга – интерних ревизора и руководиоца јединица интерне ревизије, с једне и корисника услуга интерне ревизије – менаџмента институција, с друге стране.

⁶⁹ IT апликација намијењена унапређењу и даљем развоју ФУК-а и интерне ревизије у јавном сектору БиХ, која је развијена у оквиру Пројекта "RIFC-3" финансираног из средстава Европске уније.

⁷⁰ RIFC апликација није била у функцији у периоду израде овог ГКИ ИР. Наиме, 12.02.2024. године дошло је до прекида у приступу Апликацији што је онемогућило институцијама БиХ да исту користе у сврху израде годишњих извјештаја о ФУК-у и интерној ревизији, а ЦХЈ МФТ БиХ да изради ГКИ за ФУК и ГКИ за ИР уз помоћ RIFC апликације.

Услови за запошљавање интерних ревизора и руководиоца јединица интерне ревизије у институцијама БиХ темеље се на идентичним општим и додатним условима за запошљавање интерних ревизора у свакој од институција БиХ. Сви запослени интерни ревизори у институцијама БиХ испуњавају услове прописане Законом о интерној ревизији институција БиХ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ. Такође, у систему интерне ревизије институција БиХ омогућено је поштовање принципа "иста плата за исти или сличан посао", а који подразумева да запослени у институцијама Босне и Херцеговине који обављају исте или сличне послове примају исту основну плату, односно да ће се радна мјеста из различитих институција Босне и Херцеговине на којима се обављају слични послови сврстати у исти платни разред. Управо таква су радна мјеста интерних ревизора и руководиоца јединица интерне ревизије.

У Табели бр. 5 дат је преглед предузетих активности, у периоду до 31.12.2024. године, на успостављању јединица интерне ревизије од стране институција БиХ, које су обавезне успоставити интерну ревизију, као и преглед кадровске попуњености интерне ревизије у овим институцијама.

Табела бр. 5

Р. бр.	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. орг. достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ	Правилник упућен СМ БиХ на усвајање	СМ БиХ усвојио Правилник о ун.орг.	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2024. године	% попуњености ЈИР	Коментар
1.	Парламентарна скупштина БиХ	Да	Да	Да	Да	2	2	100%	-
2.	Министарство финансија и трезора БиХ	Да	Да	Да	Да	4	4	100%	-
3.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	Да	Да	Да	Да	2	2	100%	-
4.	Министарство иностраних послова БиХ	Да	Да	Да	Да	3	3	100%	-
5.	Министарство цивилних послова БиХ	Да	*	Да*	Да*	3	3	100%	* ЦХЈ МФТ БиХ је издала сагласност број: 02-1-02-4-88-2/13 од 30.04.2013. године на Приједлог правилника о измјенама и

Р. бр.	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. орг. достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ	Правилник упућен СМ БиХ на усвајање	СМ БиХ усвојио Правилник о ун.орг.	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2024. године	% попуњености ЈИР	Коментар
									допунама Правилника о унутрашњој организацији МЦП БиХ, у дијелу који се односи на интерну ревизију, а који је достављен уз акт МЦП БиХ број: 01-02-2-989-МГ/13 од 18.04.2013. године.
6.	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ	Да	Да	Да	Да	3	3	100%	-
7.	Министарство правде БиХ	Да	Да	Да	Да	3	3	100%	-
8.	Министарство комуникација и транспорта БиХ	Да	Да	Да	Да	2	2	100%	-
9.	Управа за индиректно опорезивање БиХ	Да	Да	Да	Да	4	4	100%	-
10.	Државна агенција за истраге и заштиту – СИПА	Да	Да	Да	Да	2	2	100%	-
11.	Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ – IDDEEA	Да	Да	Да	Да	2	2	100%	-

Р. бр.	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. орг. достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ	Правилник упућен СМ БиХ на усвајање	СМ БиХ усвојио Правилник о ун.орг.	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2024. године	% попуњености ЈИР	Коментар
12.	Служба за заједничке послове институција БиХ	Да	Да	Да	Да	2	2	100%	-
13.	Суд БиХ	Да	Да	*	*	2	2	100%	*Суд БиХ није обавезан доставити Савјету министара БиХ правилник на усвајање.
14.	Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ	Да	Да	Да	Да	2	2*	100%	*У току 2024. године попуњена је упражњена позиција руководиоца ЈИР као и упражњена позиција интерног ревизора. ⁷¹
15.	Министарство одбране БиХ	Да	Да	Да	Да	4	3*	75%	*Упражњена позиција руководиоца ЈИР ⁷²
16.	Министарство безбједности БиХ	Да	Да	Да	Да	2	1*	50%	*Попуњена је позиција руководиоца ЈИР, док је остала упражњена позиција интерног ревизора ⁷³

⁷¹ Од 01.01.2024. године попуњена је упражњена позиција Руководиоца ЈИР у ОБА БиХ, на основу Рјешења ОБА БиХ о распоређивању интерне ревизорке на позицију Руководиоца ЈИР ОБА БиХ, на шта је ЦХЈ МФТ БиХ дала сагласност у фебруару 2024. године. Од ОБА БиХ запримили смо обавјештење о именовању интерног ревизора у ЈИР ОБА БиХ, бр. 10-40934/24 од 06.09.2024. године, у складу с којим је ово мјесто попуњено од 01.08.2024. године.

⁷² Обавјештени смо од Министарства одбране БиХ кроз достављену Информацију о реализацији закључака Савјета министара БиХ да је у току 2024. године МО БиХ расписало Јавни конкурс за попуњу радног мјеста Руководиоца ЈИР МО БиХ, те да је конкурсна процедура у току.

⁷³ Министарство безбједности БиХ обавијестило је ЦХЈ МФТ Би Х(акт број: 01-7-16-1-8334-2/23 од 14.02.2024. године) да је у току процедура за попуњавање упражњене позиције Руководиоца ЈИР. У марту 2024. године ЦХЈ МФТ БиХ је дала Сагласност на избор Руководиоца МБ БиХ (акт број: 02-1-02-4-118-5/24 од 20.03.2024. године). Обавјештени смо од Министарства безбједности БиХ кроз достављену

Р. бр.	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. орг. достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ	Правилник упућен СМ БиХ на усвајање	СМ БиХ усвојио Правилник о ун.орг.	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2024. године	% попуњености ЈИР	Коментар
17.	Гранична полиција БиХ	Да	Да	Да	Да	2	1*	50%	*Упражњена позиција руководиоца ЈИР ⁷⁴
18.	Дирекција за координацију полицијских тијела	Да	Да	Да *	Не	1**	1**	**	*Правилник у процедури измјене ⁷⁵ . **Попуњена позиција интерног ревизора на основу важећег правилника који није усклађен са прописима из

Информацију о реализацији закључака Савјета министара БиХ, да ће ово Министарство у наредном периоду извршити попуњавање упражњеног радног мјеста Интерни ревизор у ЈИР МБ БиХ, како би јединица могла да функционише у пуном капацитету.

⁷⁴ Од 12.12.2023. године упражњена је позиција Руководиоца ЈИР у ГП БиХ, коме је престао радни однос по основу испуњености услова за одлазак у пензију. Кроз годишњи извјештај за 2024. годину ЈИР ГП БиХ нас је обавјестила да је у току конкурсна процедура за попуњу упражњеног радног мјеста.

⁷⁵ Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ обавјестила је ЦХЈ МФТ БиХ (актом број: 20-01-02-5-2577-3/24 од 10.02.2025. године) да је Дирекција израдила измјене Правилника у дијелу који се односи на успостављање ЈИР у складу са прописима, прибавила неопходна мишљења надлежних институција, прибавила сагласност ЦХЈ МФТ

БиХ и доставила Приједлог Правилника о унутрашњој организацији, путем Министарства безбједности БиХ, Генералном секретаријату СМ БиХ. МБ БиХ је актом број: 04-02-1-7902-24/20 од 11.01.2024. године, обавјестило Дирекцију да је тражило од ГС СМ БиХ да се Приједлог Правилника о унутрашњој организацији Дирекције који се односи на интерну ревизију уврсти на дневни ред сједнице СМ БиХ, али је ГС СМ БиХ, вратио приједлог Правилника с циљем занављања мишљења надлежних институција, због знатног протекла времена од када су прибављена. На основу достављене обавјести Дирекцији од стране ГС СМ БиХ број: 05-02-2-1531-5/24 од 25.09.2024. године и МБ БиХ број: 04-02-2-4190-14/24 од 08.10.2024. године, тражена је допуна документације у вези са достављеним Приједлогом Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. Правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији ДКПТ БиХ је 16.10.2024. године враћен Дирекцији од стране СМ БиХ путем МБ БиХ, те више неће бити враћан у процедуру усвајања јер није добио позитивно мишљење од Министарства правде БиХ, а које се тражи као обавезно да би се Правилник уврстио у дневни ред сједнице СМ БиХ. МП БиХ је наложило Дирекцији да приступи изради cjелокупног Правилника о унутрашњој организацији у складу са Одлукама из 2013. године (Одлука о начелима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ и Одлука о разврставању радних мјеста и критеријума за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ). У складу са наведеним, именована је Радна група за израду новог приједлога Правилника, чији је задатак да сагледа реалне потребе унутрашњих организационих јединица Дирекције. Дакле, у извјештајном периоду, све је враћено у почетну фазу израде Правилника.

Р. бр.	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. орг. достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ	Правилник упућен СМ БиХ на усвајање	СМ БиХ усвојио Правилник о ун.орг.	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2024. године	% попуњености ЈИР	Коментар
									области интерне ревизије ⁷⁶
19.	Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби - BHANSA	Не	Не	Не	Не	-	1*	-	*Попуњена позиција интерног ревизора на основу важећег Правилника који није усклађен са прописима из области интерне ревизије ⁷⁷
20.	Радио-телевизија БиХ	Да	Да	-*	-*	2	2	100%	*РТБиХ није обавезна доставити СМ БиХ правилник на сагласност.

Из претходне табеле видимо да је, закључно са 31.12.2024. године, укупно 18 од 20 организација окончало процедуру измјене правилника о унутрашњој организацији и успоставило интерну ревизију у складу с прописима из области интерне ревизије, док укупно 15 организација⁷⁸ има у потпуности кадровски попуњену јединицу интерне ревизије.

⁷⁶ Правилником на који је ЦХЈ МФТ БиХ дала сагласност предвиђене су укупно двије позиције и то: руководилац ЈИР и интерни ревизор.

⁷⁷ С обзиром на то да ИР BHANSA-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину, подаци који су наведени у табели су подаци из 2023. године, с тим да наглашавамо да ЦХЈ МФТ БиХ, у извјештајном периоду, није добила захтјев за сагласност на Приједлог правилника о унутрашњој организацији BHANSA-е, у дијелу који се односи на интерну ревизију. Напомињемо, BHANSA је обавезна, у складу са Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије ("Службени гласник БиХ", број 77/24) и закључцима Савјета министара БиХ, са 54. сједнице одржане 28.07.2022. године, 14. сједнице одржане 07.06.2023. године и 49. сједнице одржане 20.05.2024. године, ускладити Правилник о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију са релевантним прописима.

⁷⁸ У овај број је укључено и јавно предузеће Радио-телевизија БиХ, које је доставило ЦХЈ МФТ БиХ документацију о успостављању и кадровском попуњавању ЈИР у складу с релевантним прописима.

Успостављање јединица интерне ревизије у складу с прописима из области интерне ревизије, што подразумијева усклађивање описа послова и услова за запошљавање особља интерне ревизије, те њихово квалитетно кадровско попуњавање неопходни су предуслови за даљи напредак у развоју и унапређивању функције интерне ревизије у институцијама БиХ.

Кадровска непопуњеност јединица интерне ревизије вишеструко утиче на стање и функционисање система интерне ревизије и то, с једне стране тако што смањује број и обим извршених ревизорских ангажмана, а с друге стране, што онемогућава досљедно поштовање Стандарда интерне ревизије који јасно дефинишу начин функционисања интерне ревизије, те уједно представљају и основ за оцјену квалитета рада интерне ревизије.

У сврху процјене ефективности и ефикасности активности интерне ревизије и идентификовања могућности за њено унапређење, Стандарди интерне ревизије налажу доношење и одржавање Програма обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије који, између осталог, обухвата и стални надзор учинка активности интерне ревизије од стране руководиоца јединице интерне ревизије⁷⁹, као и екстерно оцјењивање од стране квалификованог, независног оцјењивача или тима оцјењивача, које се проводи бар једном у пет година.

Интерно и екстерно оцјењивање интерне ревизије може дати праве резултате само у јединицама интерне ревизије, које су у потпуности попуњене, тј. имају руководиоца јединице интерне ревизије и једног или више интерних ревизора.

4.5. Преглед примјене методологије рада и учинка јединица интерне ревизије институција БиХ

Кроз годишње извјештаје јединица интерне ревизије институција БиХ и на основу сталне комуникације с руководиоцима јединица интерне ревизије и интерним ревизорима, која се одвија кроз састанке, обуке, издавање мишљења и обавјештења на упите, ЦХЈ МФТ БиХ врши, у складу с Правилником о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине⁸⁰ и користећи препоруке из Водича за оцјену квалитета интерне ревизије у јавном сектору⁸¹, надзор над поштовањем методологије рада интерне ревизије и прати учинак јединица за интерну ревизију институција БиХ.

У складу са Правилником, ЦХЈ МФТ БиХ је од 2023. године отпочела и са активностима на провођењу периодичног прегледа примјене методологије рада и релевантних прописа "на лицу мјеста", кроз увид у ревизорску документацију јединица интерне ревизије. Резултативеденог надзора за извјештајни период наведени су у оквиру тачке 5. овог Извјештаја.

⁷⁹ Поред сталног надзора учинка активности интерне ревизије, интерна оцјењивања укључују према Стандардима интерне ревизије и периодична самооцјењивања које је обавезан провести Руководилац ЛИР или оцјењивања која врше друга лица из организације која имају довољно познавања праксе интерне ревизије.

⁸⁰ Одлука о доношењу Правилника објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 74/21.

⁸¹ Водич је издат у марту 2016. године од стране Заједнице праксе за интерну ревизију (IACOP) мреже за Управљање јавном потрошњом – учење уз међусобну подршку (PEMPAL-a), која је покренута од стране Свјетске банке 2006. године и обухвата 21 земљу, доступан на www.pempal.org.

RIFC апликација – функционисање и примјена

RIFC апликација, као што је раније речено у овом Извјештају, подразумијева апликацију за праћење, управљање и извјештавање о систему финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у јавном сектору БиХ, која у дијелу који се односи на интерну ревизију омогућава управљање процесом планирања и вршења ревизија, евидентирање свих проведених активности и извјештавање помоћу компјутерских алата.

У периоду од 01.03.2023. године, од када је почела примјена Апликације у дијелу који се односи на интерну ревизију, до 12.02.2024. године када је наступио прекид у приступу Апликацији услед недостатка меморије на серверу, у институцијама БиХ били смо суочени са више прекида у коришћењу Апликације. Интерни ревизори у 2023. години нису били у могућности да у континуитету користе Апликацију, већ повремено и у прекидима. Закључено је да је застој до којег је дошло, узрокован кроз недостатак простора – меморије за рад и похрану података који се уносе у Апликацију. У току 2024. године ЦХЈ МФТ БиХ је предузела неопходне активности, у сарадњи са стручним службама Министарства финансија и трезора БиХ, како би се изнашло адекватно рјешење за отклањање застоја у коришћењу Апликације до којег је дошло почетком фебруара 2024. године. Након што је у новембру 2024. године ЦХЈ МФТ БиХ окончала поступак јавне набавке за пружање услуга одржавања RIFC апликације, ЦХЈ МФТ БиХ је са одабраним понуђачем закључила Уговор о пружању услуга одржавања RIFC апликације (20.12.2024.) и Уговор о пружању услуга најма Cloud инфраструктуре (27.12.2024.) за потребе ЦХЈ. У току јануара 2025. године проведене су, од стране одабраног пружаоца услуге за одржавање Апликације и стручне службе МФТ БиХ, потребне активности на обезбјеђењу функционисања Апликације. Од 14.02.2025. године Апликација је поново у функцији и исту су обавезни користити интерни ревизори у институцијама БиХ у свом раду.

Такође, RIFC апликација креирана је и да допринесе и омогући ЦХЈ МФТ БиХ континуирани увид у рад јединица интерне ревизије и примјену методологије рада. Првих десет мјесеци 2024. године изостанак одржавања и потребне техничке (ИТ) подршке, у дијелу који се односи на саму RIFC апликацију, али и сервер на којем је инсталирана RIFC апликација, довео је до прекида у коришћењу и примјени RIFC апликације у провођењу интерних ревизија у институцијама БиХ.

Ни ЦХЈ МФТ БиХ није могла користити RIFC апликацију у току 2024. године у сврху праћења примјене методологије рада и Стандарда интерне ревизије, нити "повући" и користити податке из Апликације приликом израде овог Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије. Услед нефункционисања RIFC апликације у континуитету у периоду 2023-2024. година, ЦХЈ МФТ БиХ нема податак ни за 2023, а ни за 2024. годину о броју обављених интерних ревизија кроз Апликацију, као ни податак о степену коришћења Апликације од стране интерних ревизора.

У наредном табеларном прегледу дати су подаци, које су у својим годишњим извјештајима доставиле јединице интерне ревизије, о поштовању и примјени прописане методологије рада, Етичког кодекса и Стандарда интерне ревизије током вршења интерне ревизије од стране интерних ревизора у јединицама интерне ревизије институција БиХ.

Такође, дати су и подаци о провођењу интерне и екстерне оцјене квалитета и о сарадњи јединица интерне ревизије са Канцеларијом за ревизију институција БиХ.

Табела бр. 6

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Периодично самооцјењивање ЈИР	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ МФТ БиХ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
1.	ЈИР Парламентарне скупштине БиХ	Да	Да	Да	Не*	Да	Не	Да	Да	*Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ предвиђено је да се овај вид оцјене врши једном у двије године. Ова ЈИР је исто извршила у периоду 2022-2023. године на начин како је то предвиђено методологијом рада.
2.	ЦЈИР Министарства финансија и трезора	Да	Да	Да	Не*	Да	Не	Да	Да	*Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ предвиђено је да се овај вид оцјене врши једном у двије године. Ова

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Периодично самооцјењивање ЈИР	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ МФТ БиХ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
										ЈИР је исто извршила у периоду 2022-2023. године на начин како је то предвиђено методологијом рада.
3.	ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ	Да	Да	Да	Не*	Да	Не	Да	Да	*Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ предвиђено је да се овај вид оцјене врши једном у двије године. Ова ЈИР је исто извршила у периоду 2022-2023. године на начин како је то предвиђено методологијом рада.
4.	ЈИР Министарства иностраних послова БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
5.	ЈИР Министарства цивилних послова БиХ	Да	Да	Да	*	Да	Не	Да	Да	*Није документовано да је интерно оцјењивање извршено на

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Периодично самооцјењивање ЈИР	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ МФТ БиХ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
										основу предвиђеног Упитника за периодично самооцјењивање ⁸²
6.	ЈИР Министарства спољне трговине и економских односа БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
7.	ЈИР Министарства правде БиХ	Да	Да	Да	Не*	Да	Не	Да	Да	*Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ предвиђено је да се овај вид оцјене врши једном у двије године. Ова ЈИР је исто извршила у периоду 2022-

⁸² У складу са Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" бр. 74/21) ЦХЈ МФТ БиХ је, у складу са препорукама експерата Пројекта ЕУ "RIFC -3" и примјера добре праксе, припремила Упитник за периодично самооцјењивање ЈИР који садржи сет питања, на основу којих су руководиоци ЈИР обавезни извршити самопроцјену усклађености функције интерне ревизије са Стандардима интерне ревизије и релевантним прописима. Упитник је ЦХЈ МФТ БиХ доставила свим јединицама интерне ревизије. Наведеним Правилником предвиђено је да се овај вид оцјене врши једном у двије године. До сада, ова ЈИР није провела интерно оцјењивање на основу предвиђеног Упитника за периодично самооцјењивање. У Извјештају о програму обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије, број 13-16-5-1022/18 од 31.12.2024. године, ова ЈИР је навела да су периодични прегледи извршени кроз оцјењивање од стране ревидираних субјеката и кроз стални надзор учинка активности интерне ревизије од стране руководиоца ЈИР МЦП БиХ.

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Периодично самооцјењивање ЈИР	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ МФТ БиХ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
										2023. године на начин како је то предвиђено методологијом рада.
8.	ЈИР Министарства комуникација и транспорта БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
9.	ЈИР Управе за индиректно опорезивање БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Да*	Да	Да	*Екстерна оцјена проведена у 2020. год. у оквиру <i>Twinning light</i> пројекта ЕУ
10.	ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
11.	ЈИР Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
12.	ЈИР Службе за заједничке послове институција БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
13.	ЈИР Суда БиХ	Да	Да	Да	Не*	Да	Не	Да	Да	*Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ предвиђено је да се овај вид оцјене врши

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Периодично самооцјењивање ЈИР	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ МФТ БиХ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
										једном у двије године. Ова ЈИР је исто извршила у периоду 2022-2023. године на начин како је то предвиђено методологијом рада.
14.	ЈИР Обавјештајно-безбједоносне агенције	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
15.	ЈИР Министарства одбране БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
16.	ЈИР Министарства безбједности БиХ	Да	Да	Да	Не*	Да	Не	Не*	Да	*Интерно оцјењивање није проведено, нити је донесен Програм обезбјеђења и унапређења квалитета. ⁸³
17.	ЈИР Граничне полиције БиХ	Да	Да	Да	Да	Дјели мично *	Не	Да	Да	Није попуњена позиција руководиоца ЈИР који је обавезан вршити надзор, те се

⁸³ Иако од марта 2024. године ова ЈИР има попуњену позицију Руководиоца ЈИР (позиција интерног ревизора је упражњена) интерно оцјењивање није проведено, нити је донесен Програм обезбјеђења и унапређења квалитета, а самим тим ни Извјештај о Програму обезбјеђења и унапређења квалитета, у складу са Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 74/21). Обавезе Руководиоца ЈИР, између осталог, подразумевају и провођење интерног оцјењивања интерне ревизије, у складу са релевантним прописима, а све у сврху побољшања функције интерне ревизије у овом Министарству.

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Периодично самооцјењивање ЈИР	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ МФТ БиХ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
										надзор проводи у мјери у којој је то могуће од стране интерног ревизора.
18.	ЈИР Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ	Да	Да	Да	Не*	Дјелимично**	Не	Да	Да	*Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ предвиђено је да се овај вид оцјене врши једном у двије године. Ова ЈИР је исто извршила у периоду 2022-2023. године на начин како је то предвиђено методологијом рада. **Није попуњена позиција руководиоца ЈИР који је обавезан вршити надзор, те се надзор проводи у

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Периодично самооцјењивање ЈИР	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ МФТ БиХ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
										мјери у којој је то могуће од стране интерног ревизора.
19.	ЈИР Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – ВНАНСА*	-	-	-	-	-	-	-	- ⁸⁴	*ЈИР ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину.
20.	ЈИР Радио-телевизије БиХ	Да	Да	Да	Не*	Да	Не	Да	- ⁸⁵	*Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ предвиђено је да се овај вид оцјене врши једном у двије године. Ова ЈИР је исто извршила у периоду 2022-

⁸⁴ Према Закону о ВНАНСА-и, ревизију врши независна ревизорска агенција. Канцеларија за ревизију институција БиХ није обавезна да врши ревизију у ВНАНСА-и.

⁸⁵ У складу са Законом о јавном РТВ сервису БиХ, БХРТ има обавезу ангажовања једном годишње независне ревизорске куће за обављање ревизије финансијских извјештаја, док Канцеларија за ревизију институција БиХ врши ревизију искључиво по основу закључака Парламентарне скупштине БиХ или Дома народа РС БиХ, те је задња ревизија од стране Канцеларије за ревизију институција БиХ била 2016. године.

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Периодично самооцјењивање ЈИР	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ МФТ БиХ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
										2023. године на начин како је то предвиђено методологијом рада.

Из претходне табеле уочава се да су све јединице интерне ревизије, осим ВНАНСА-е⁸⁶ (њих укупно 19) обавијестили ЦХЈ МФТ БиХ да су интерни ревизори у свим јединицама интерне ревизије, у току провођења ревизорских ангажмана, поштовали и придржавали се прописане методологије рада, Стандарда интерне ревизије и Етичког кодекса.

Међутим, када је ријеч о примјени прописа из области контроле квалитета уочава се да нису све јединице интерне ревизије у потпуности испоштовале релевантне прописе, односно:

- Једна од 19 јединица интерне ревизије у институцијама БиХ није доставила ЦХЈ МФТ БиХ извјештај о Програму обезбјеђења и унапређења квалитета, а што су обавезни сходно Правилнику о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. Ријеч је о Јединици интерне ревизије Министарства безбједности БиХ. Напомињемо да несачињавање и неспровођење Програма обезбјеђења и унапређења квалитета доводи до изостанка захтјеваних процедура којима се обезбјеђује усаглашеност са релевантним прописима, као основ за одржавање квалитета у пружању услуга интерне ревизије.

- Периодично самооцјењивање није уопште извршено у Јединици интерне ревизије Министарства безбједности БиХ, а Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ је у свом Извјештају о програму обезбјеђења и унапређења квалитета за 2024. годину, у тачки 1. *Резиме*, констатовала да је ова ЈИР извршила интерно оцјењивање путем сталног надзора учинка активности интерне ревизије од стране руководиоца ЈИР и кроз Упитник за ревидирани субјекат, односно да су периодични прегледи извршени кроз оцјењивање од стране ревидираних субјеката⁸⁷.

⁸⁶ ЈИР ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину, па не располажемо подацима о поштовању и примјени прописане методологије рада, Етичког кодекса и Стандарда интерне ревизије током вршења интерне ревизије од стране интерног ревизора у ЈИР ВНАНСА-е.

⁸⁷ ЈИР МЦП БиХ није документовала да је периодичну самопроцјену извршила кроз Упитник за периодично самооцјењивање који је припремила ЦХЈ.

– Такође, 10 од укупно 19 ЈИР су провеле периодично самооцјењивање током извјештајног периода, а 7 од укупно 19 ЈИР није провело периодично самооцјењивање у 2024. години, с обзиром на то да су ове ЈИР исто извршиле у периоду 2022-2023. године, а како је предвиђено Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, овај вид оцјене врши се једном у двије године. Важно је напоменути да периодично самооцјењивање интерне ревизије чини важан сегмент интерног оцјењивања којег су руководиоци јединица интерне ревизије обавезни спровести, сходно Стандардима интерне ревизије, у сврху идентификовања могућности за унапређењем функције интерне ревизије. Узимајући у обзир искуства других земаља у провођењу контроле квалитета, те уважавајући одређене специфичности јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁸⁸, ЦХЈ МФТ БиХ је у претходном периоду у сарадњи са експертима Пројекта ЕУ "PIFC-3" припремила методологију којом су прецизно дефинисане процедуре провођења контроле квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. Правилник о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине објављен је у децембру 2021. године.

ЦХЈ МФТ БиХ је, у складу с Правилником, припремила и Упитник за периодично самооцјењивање усклађености интерне ревизије са Стандардима интерне ревизије, Етичким кодексом и другим релевантним прописима којим се уређује начин успостављања и вршења функције интерне ревизије институција БиХ, и исти доставила у новембру 2022. године јединицама интерне ревизије. Упитник је припремљен на основу анализе приједлога достављених од стране експерата Пројекта "PIFC-3" у току израде Правилника, а у складу с примјерима добре праксе земаља из окружења. Овим је обезбјеђена једнообразност и потпуност у провођењу контроле квалитета од стране руководиоца јединица интерне ревизије институција БиХ у поступку интерног оцјењивања, сходно Стандардима.

Интерно оцјењивање подразумијева стално праћење активности и учинка интерне ревизије, прикупљање повратних информација од ревидираних субјеката, као и периодично самооцјењивање, како би се осигурала усклађеност с Етичким кодексом и Стандардима интерне ревизије, а тиме осигурало и остварење циљева, захтијевани квалитет рада и унапређење активности интерне ревизије.

Евиденција о обављеном интерном и екстерном оцјењивању, као и прегледима које проводи ЦХЈ МФТ БиХ, документује се и чува, а резултати извршених оцјењивања саопштавају се руководиоцу институције и ЦХЈ МФТ БиХ приликом подношења годишњег извјештаја о раду, у форми извјештаја о Програму обезбјеђења и унапређења квалитета, у складу с Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. Анализа података о достављеним извјештајима садржана је у тачки 5. овог Извјештаја.

Важно је напоменути да је један од циљева којем треба да допринесе примјена PIFC апликације, која је израђена у оквиру Пројекта ЕУ "PIFC-3", управо потреба за обезбјеђењем досљедне примјене захтјева Стандарда интерне ревизије, а на основу којих је израђен и Приручник за интерну ревизију у институцијама БиХ као методолошки оквир који пружа детаљна упутства и смјернице за рад интерних ревизора.

⁸⁸ Посматрано са аспекта величине ЈИР (броја особља), Глобални институт интерних ревизора (*The Institute of Internal Auditors*) је дао одређене препоруке у Водичу за примјену (Стандард 1320 – Извјештавање о Програму обезбјеђења и унапређења квалитета, МОПП) за провођење самопроцјене, у зависности од броја интерних ревизора у ЈИР и зрелости активности интерне ревизије.

У сегменту интерног оцјењивања RIFC апликација садржи све захтјеване процедуре и поступке о интерном оцјењивању, што између осталог подразумева да се ревизорски ангажмани обављају уз континуирано усмјеравање од стране руководиоца јединице интерне ревизије.

Такође, у Апликацији је предвиђено и праћење реализације Годишњег плана интерне ревизије и мјерење учинка ревизије, укључујући и прикупљање повратних информација ревидираних субјеката, као и повремено (периодично) самооцјењивање јединице интерне ревизије у сврху идентификовања могућности за унапређењем услуга које пружа интерна ревизија.

Претходно наведене процедуре чине сет мјера предвиђених у оквиру интерног оцјењивања, које су јединице интерне ревизије обавезне проводити сходно Стандардима, а чија примјена ће кроз софтверско-апликативно рјешење (RIFC апликацију) бити значајно олакшана.

На основу података садржаних у претходној табели (табела бр. 6) посебно истичемо и податак да у јединицама интерне ревизије које нису кадровски у потпуности попуњене, ангажовања интерних ревизора нису надзирана и усмјеравана на одговарајући начин, а што је неопходно како би се обезбједило остварење циљева, осигурање квалитета и развој запослених, како је то предвиђено релевантним прописима.

Наиме, у јединицама интерне ревизије у којима је запослен само један извршилац, а то су јединице у сљедећим институцијама: Министарство безбједности БиХ, Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ, Гранична полиција БиХ и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби БиХ, онемогућено је досљедно и потпуно провођење прописаних процедура сталног надзора у провођењу интерних ревизија.

Када је ријеч о екстерној оцјени квалитета, у протеклом периоду само је у једној јединици извршен овај вид процјене усклађености њеног функционисања са Стандардима интерне ревизије.

У току 2020. године у Јединици интерне ревизије Управе за индиректно опорезивање БиХ проведена је, у оквиру *Twinning light* пројекта "Подршка развоју ефективне интерне контроле и ревизорског окружења у УИО БиХ" финансираног од стране Европске уније, екстерна оцјена квалитета функције интерне ревизије⁸⁹. Напомињемо да екстерна оцјена квалитета, према Стандардима интерне ревизије, мора бити проведена од стране квалификованог, независног оцјењивача или тима оцјењивача који су изван организације, уз поштовање одредби Правилника⁹⁰ којим је дефинисан начин и процедура избора екстерног оцјењивача. Све јединице интерне ревизије, које су успостављене у институцијама БиХ у којим Канцеларија за ревизију институција БиХ врши ревизију⁹¹, констатовале су да су сарађивале с ревизорима Канцеларије за

⁸⁹ На основу добијене сагласности руководиоца УИО БиХ, руководиоца ЈИР-а затражио је од експерата *Twinning light* пројекта ЕУ да изврше екстерну оцјену функције интерне ревизије. Иста је проведена у периоду септембар – децембар 2020, у форми самооцјењивања које је провео руководиоца ЈИР-а с независном екстерном потврдом. У Извјештају о екстерном оцјењивању дата је потврда да је функција интерне ревизије у УИО БиХ у складу с Међународним стандардима интерне ревизије ("Генерално усаглашена").

⁹⁰ Правилник о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, ступио на снагу 1.1.2022. године (Одлука о доношењу Правилника објављена у "Службеном гласник БиХ", број 74/21).

⁹¹ Нису укључене интерна ревизија ВНАНСА-е и ЈИР БХРТ у којима, према релевантним законима, екстерну ревизију врши независна ревизорска агенција. Канцеларија за ревизију институција БиХ није обавезна да врши ревизију у овим двијема организацијама.

ревизију институција БиХ, кроз размјену ревизорске документације и ревизорских извјештаја.

Саставни дио интерног оцјењивања којег проводе руководиоци јединица интерне ревизије је и постављање индикатора успјешности како би се континуирано тежило унапређењу услуга које пружа интерна ревизија.

Као помоћ руководиоцима јединица интерне ревизије за што објективније утврђивање ових индикатора, у наредном табеларном приказу (табела бр. 7) садржани су кључни квантитавни показатељи неопходни за упоредне анализе и самопроцјене.

У табели бр. 7. дат је преглед јединица интерне ревизије заједно с подацима о укупном броју извршених ревизија и датих препорука по јединици интерне ревизије,

Табела бр. 7

Р. бр.	Назив ЈИР	Број особ- ља ИР у ЈИР	Број конач- них извје- штаја ИР у 2024.	Број датих препо- рука ИР у 2024.	Број оства- рених ревизор- ских дана ⁹² ЈИР	Број реви- зор- ских дана ЈИР по извје- штају (коло- на 6 / 4)	Подручја ревидирања у 2024. години
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1.	ЈИР Парламентарне скупштине БиХ	2	8 ⁹³	15	418	52	- Уговорене и друге посебне услуге; - Планирање и извршење буџета; - Накнадне ревизије;
2.	ЈИР Министарства финансија и трезора БиХ	4	19	45	741	39	- Управљање сталним средствима; - Накнадне ревизије;
3.	ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ	2	7	19	411	59	- Планирање јавних набавки; - Обрачун и исплата накнада за службено путовање и рефундација осталих трошкова; - Јавне набавке; - Службена путовања; - Накнадне ревизије;

укупном броју дана које су ЈИР провеле на вршењу ревизија, као и о врсти ревизија и подручјима ревидирања.

⁹² Подаци добијени из годишњих извјештаја јединица интерне ревизије.

4.	ЈИР Министарства иностраних послова БиХ	3	11	49	680	62	- Електронско благајничко пословање; - Оцјењивање рада запослених; - Набавка роба, услуга и радова – директни споразуми; - Пословање Амбасаде БиХ у Москви; - Пословање Амбасаде БиХ у Анкари; - Пословање Генералног конзулата БиХ у Истанбулу; - Провођење Анекса Б Споразума о сукцесији имовине бивше СФРЈ – покретна имовина; - Пословање Амбасаде БиХ у Аману; - Накнадне ревизије; - <i>Ad hoc</i> ревизија – Пословање Генералног конзулата БиХ у Франкфурту;
5.	ЈИР Министарства цивилних послова БиХ	3	12 ⁹⁴	41	539	45	- Сачињавање и праћење извршења буџета; - Накнадне ревизије;
6.	ЈИР Министарства спољне трговине и економских односа БиХ	3	8	22	586	73	- Финансијско управљање и контрола; - Планирање буџета; - Накнадне ревизије;
7.	ЈИР Министарства правде БиХ	3	8	30	576	72	- Јавне набавке; - Службена путовања; - Обрачун плата и накнада; - Савјетодавни ангажман – додатне активности запослених; - Накнадне ревизије;
8.	ЈИР Министарства комуникација и	2	3	9	300	100	- Праћење реализације уговора; - Накнадне ревизије;

⁹³ У извјештајном периоду ЈИР ПС БиХ провела је једну редовну ревизију у Централној изборној комисији БиХ, која је била планирана Стратешким планом рада за период (2023-2025) и Годишњим планом рада за 2023. годину (број извјештаја о обављеној пренесеној ревизији: 03/16-16-8-2672-2/23 од 09.05.2024. године).

⁹⁴ Поред наведеног броја реализованих ревизија, ЈИР МЦП БиХ започела је у 2024. години и три редовне ревизије у Министарству цивилних послова БиХ и једну редовну ревизију у Агенцији за рад и запошљавање БиХ.

	транспорта БиХ						
9.	ЈИР Управе за индиректно опорезивање БиХ	4	8	71	720	90	- Управљање обавјештајним радом усмјереним на откривање и спречавање кријумчарења и повреда прописа о индиректном опорезивању; - Покретање и окончање прекршајних поступака произашлих из поступака контроле обвезника индиректних пореза; - Мјерење учинка основних организационих јединица и извјештавања о оствареном учинку; - Управљање компетенцијама запослених на пословима информисања обвезника; - Накнадне ревизије; - *Савјетодавна ревизија Стручној радној групи за успоставу и развој система ФУК-а;
10.	ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту БиХ	2	8	15	406	51	- Јавне набавке – Анекс II; - Обуке, тренинзи, усавршавање и провјера психо – физичке способности; - Управљање људским, административним и материјално – техничким ресурсима; - Накнадне ревизије;
11.	ЈИР Агенције за идентификацио не документе, евиденцију и размјену података	2	6	14	380	63	- Развој система ФУК-а; - Персонализација пасоша; - Обуке и усавршавање запослених; - Накнадне ревизије;

12.	ЈИР Службе за заједничке послове БиХ	2	8	40	392	49	- Подршка институцијама БиХ у Мостару; - Текуће одржавање зграде и инфраструктуре у објектима институција БиХ; - Процес отвореног поступка – ревизија из јавних набавки; - Накнадне ревизије;
13.	ЈИР Суда БиХ	2	9	18	420	47	- Евидентирање и наплата судских такси; - Планирање и извршење буџета; - ФУК; - Јавне набавке - Накнадне ревизије;
14.	ЈИР Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ	2 ⁹⁵	3	4	289	96	- Систем благајничког пословања; - Методологија за распоређивање запосленог унутар платног разреда; - ФУК;

⁹⁵ До 01.06.2023. године ЈИР ОБА БиХ имала је попуњене обје систематизацијом предвиђене позиције (руководилац ЈИР и интерни ревизор). Од 01.06.2023. упражњена је позиција руководиоца ЈИР коме је престао радни однос по основу испуњености услова за пензију. Рјешењем ОБА-е интерна ревизорка је од 01.01.2024. године распоређена на позицију руководиоца ЈИР (ЦХЈ МФТ БиХ дала сагласност у фебруару 2024. године). Од ОБА БиХ запримили смо обавјештење о именовању интерног ревизора у ЈИР ОБА БиХ, бр. 10-40934/24 од 06.09.2024. године, у складу с којим је ово мјесто попуњено од 01.08.2024. године, те је ова ЈИР сада кадровски попуњена у потпуности.

15.	ЈИР Министарства одбране БиХ	3 ⁹⁶	7	15	664	95	- Евидентирање и реализација потраживања финансијских средстава исплаћених војно – дипломатским представницима у иностранству; - Процес реализације Плана набавке МО БиХ; - Процес комплетирања рачуна и плаћања рачуна према добављачима; - Процес набавке средстава и извршења ситних поправки у објекту МО БиХ; - Накнадне ревизије;
16.	ЈИР Министарства безбједности БиХ	1 ⁹⁷	11	2	208	208	- Планирање и извршење буџета у МБ БиХ;
17.	ЈИР Граничне полиције БиХ	1 ⁹⁸	4	5	178	45	- Накнадне ревизије; - <i>Ad hoc</i> ревизија – пријем, контрола и плаћање обавеза

⁹⁶ Упражњена позиција руководиоца ЈИР МО БиХ од 24.05.2021. године, коме је престао радни однос на основу испуњености услова за одлазак у пензију. Обавјештени смо од Министарства одбране БиХ кроз достављену Информацију о реализацији закључака Савјета министара БиХ да је у току 2024. године МО БиХ расписало Јавни конкурс за попуну радног мјеста Руководиоца ЈИР МО БиХ, те да је конкурсна процедура у току.

⁹⁷ Попуњена је позиција руководиоца јединице интерне ревизије МБ БиХ (ЦХЈ МФТ БиХ дала Сагласност на избор руководиоца ЈИР МБ БиХ, бр. 02-1-02-4-118-5/24 од 20.03.2024. године), док је упражњена позиција интерног ревизора. Обавјештени смо од Министарства безбједности БиХ кроз достављену Информацију о реализацији закључака Савјета министара БиХ, да ће ово Министарство у наредном периоду извршити попуњавање упражњеног радног мјеста Интерни ревизор у ЈИР МБ БиХ, како би јединица могла да функционише у пуном капацитету.

⁹⁸ У извјештајном периоду били су смањени капацитети ЈИР ГП БиХ, с обзиром на то да је од 12.12.2023. године престао радни однос Руководиоцу ЈИР по основу испуњености услова за пензију. Од 12.12.2023. године упражњена је позиција Руководиоца ЈИР у ГП БиХ. Кроз годишњи извјештај за 2024. годину ЈИР ГП БиХ нас је обавјестила да је у току конкурсна процедура за попуну упражњеног радног мјеста.

18.	ЈИР Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ	1 ⁹⁹	4	9	225	56	- Вођење евиденција присуства на раду; - Кориштење службених возила; - Накнадне ревизије;
19.	ЈИР Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби—BHANSA ¹⁰⁰	1	-	-	-	-	-
20.	ЈИР Радио-телевизије БиХ	2	8	32	442	55	- Благајничко пословање; - Јавне набавке; - ТВ права (програмске лиценце); - Обрачун, евиденција и исплата уговора о дјелу; - Накнадне ревизије;
Укупно у 2024. години		45	142	455	8.575 ¹⁰¹	60	*75 редовних, 65 накнадних и 2 <i>ad hoc</i> ревизије
Укупно у 2023. години		44	127*	481	() ¹⁰²	()	*70 редовних, 52 накнадне и 5 <i>ad hoc</i> ревизија
Укупно у 2022. години		42	138*	348	() ¹⁰³	()	*61 редовна, 76 накнадних и једна <i>ad hoc</i> ревизија
Укупно у 2021. години		41	133*	457	7.954	60	*74 редовне, 56 накнадних и три <i>ad hoc</i> Ревизије
Укупно у 2020. години		40	100*	302	6.912	69	*50 редовних, 47 накнадних и три <i>ad hoc</i> ревизије

Табела број 7. даје приказ појединих показатеља резултата рада јединица интерне ревизије, те заједно с подацима из годишњих консолидованих извјештаја за претходне године, стварају основ за праћење и анализу рада појединачно сваке јединице интерне ревизије.

⁹⁹ До 30.06.2023. године ДКПТ је имала попуњене двије позиције интерног ревизора. Од наведеног датума до дана израде овог Извјештаја је попуњена једна позиција интерног ревизора, услед својевољног премјештаја једне интерне ревизорке на другу позицију у ДКПТ БиХ.

¹⁰⁰ ИР BHANSA-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину, па самим тим ЦХЈ МФТ БиХ не располаже подацима о укупном броју извршених ревизија и датих препорука, као ни о укупном броју дана које је ЈИР провела на вршењу ревизија, нити о врсти ревизија и подручјима ревидирања.

¹⁰¹ Укупан број проведених радних дана, за 19 јединица интерне ревизије, на провођењу интерних ревизија укључујући и активности на изради планова интерне ревизије и извјештаја о раду.

¹⁰² ЈИР Министарства безбједности БиХ није за 2023. годину доставила податке о броју дана које је ова Јединица провела у обављању задатака интерне ревизије, а што је неопходно у сврху праћења потпуне упослености особља ИР.

¹⁰³ ЈИР Министарства безбједности БиХ није доставила податке о броју дана које је ова Јединица провела у обављању задатака интерне ревизије, а што је неопходно у сврху праћења потпуне упослености особља интерне ревизије.

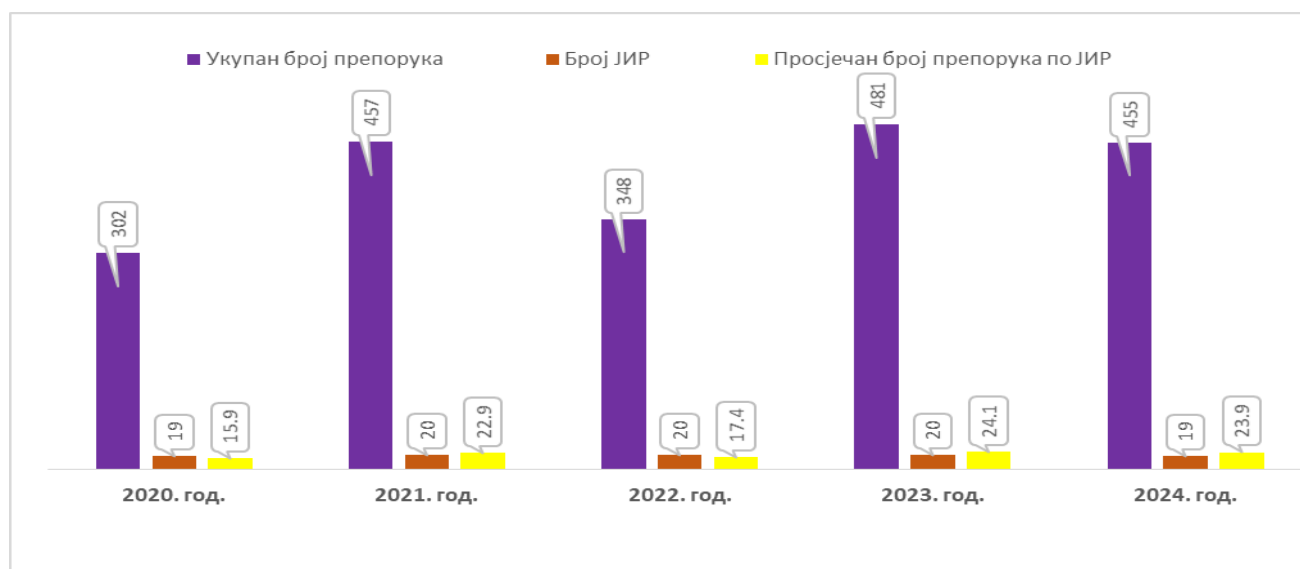
Приликом анализе потребно је узети у обзир и утврђени просјек на нивоу јединица интерне ревизије институција БиХ за претходне године (просјечан број обављених ревизија, датих препорука и утрошеног времена на провођењу ревизија) који је садржан у овом дијелу Извјештаја. Ови подаци могу послужити руководиоцима јединица интерне ревизије приликом самопроцјене ефикасности рада јединице у сврху побољшања искоришћености расположивих капацитета.

У наставку наводимо податке о просјечном броју ревизија по јединицама интерне ревизије, по годинама на нивоу институција БиХ, који су садржани у претходној табели. Ови подаци су илустровани у графичком приказу број 1. у овом Извјештају.

- Година 2020: просјечан број ревизија по ЈИР је 5,26 (100 ревизија / 19 ЈИР);
- Година 2021: просјечан број ревизија по ЈИР је 6,65 (133 ревизија / 20 ЈИР);
- Година 2022: просјечан број ревизија по ЈИР је 6,90 (138 ревизија / 20 ЈИР);
- Година 2023: просјечан број ревизија по ЈИР је 6,35 (127 ревизија / 20 ЈИР);
- Година 2024: просјечан број ревизија по ЈИР је 7,47 (142 ревизија / 19 ЈИР).

У складу с подацима из претходне табеле, а на основу консолидованих годишњих извјештаја, у сљедећем графичком приказу презентовани су подаци о укупном броју препорука датим у ревизорским извјештајима збирно за све јединице интерне ревизије на нивоу институција БиХ, за период 2020-2024. године. Такође, презентовани су и подаци по годинама о броју успостављених јединица интерне ревизије и подаци о просјечном броју препорука по јединици интерне ревизије.

Графички приказ број 4.

Из графичког приказа број 4. примјетно је да је присутна осцилација у просјечном броју датих препорука по јединици интерне ревизије (ЈИР), по годинама, а исти се креће у распону од 15,9 препорука по ЈИР у 2020. години до 24,1 препорука по ЈИР у 2023. години. С тим у вези напомињемо да је број препорука у директној корелацији с бројем извршених ревизија. Уочава се да је у години у којој је најмањи просјечан број датих препорука (2020. година: 15,9 препорука по ЈИР), уједно и година у којој је извршено најмање ревизија (укупно 100 ревизија, подаци доступни у табели број 7).

Као што је већ у образложењу графичког приказа број 2. у овом Извјештају наведено, а у којем су презентовани годишњи подаци о укупном броју ревизија и броју датих препорука, може се претпоставити да су на мањи број проведених ревизија у 2020. години, а тиме и датих препорука, у односу на остали посматрани временски период, утицали ванредни услови рада изазвани пандемијом корона вируса. Додатно, напомињемо и да је у протеклом петогодишњем периоду у институцијама БиХ присутна значајна флукуација запослених у јединицама интерне ревизије (за 10 запослених је престао радни однос, а 17 је новозапослених), што се одразило и на број проведених ревизија и датих препорука.

Када се посматрају посебно подаци у табели број 7. за посљедња два извјештајна периода уочава се да су у 2024. години, од стране 19 јединица интерне ревизије извршене укупно 142 ревизије у којима је дато 455 препорука, што у односу на 2023. годину, када је 20 јединица интерне ревизије сачинило 127 извјештаја и дало укупно 481 препоруку, представља повећање просјечног броја извршених ревизија по јединици интерне ревизије (за 15 ревизија или у процентима за око 12%). Са 6,35 ревизија по јединици интерне ревизије, колико су у просјеку провеле јединице интерне ревизије у 2023. години, дошло је до повећања (за 1,12) на 7,47 ревизија по јединици интерне ревизије у 2024. години.

Просјечан број датих препорука по ЈИР у 2024. години је незнатно мањи у односу на претходну годину за 0,2 препоруке (у процентима за 0,83%) и износи 24 препоруке по ЈИР (колико и у 2023. години).¹⁰⁴

Када се посматра укупан број свих ревизија на годишњем нивоу (редовне, накнадне и *ad hoc* ревизије) може се констатовати да је дошло до повећања просјечног броја обављених ревизија по интерном ревизору за 0,3 ревизије по ревизору. Наиме, у 2024. години су у 142 обављене интерне ревизије учествовала укупно 45 интерних ревизора, на основу чега произлази да је просјечан број обављених ревизија по интерном ревизору 3,2, док је у 2023. години тај број износио 2,9 (обављено је укупно 127 интерних ревизија у којима су учествовала 44 интерна ревизора). Важно је напоменути да је у 2024. години проведено нешто више редовних и *ad hoc* ревизија у односу на претходну 2023. годину (за двије више), а исте су значајно сложеније у односу на накнадне ревизије, које се проводе у сврху утврђивања статуса реализације препорука датих у редовним и *ad hoc* ревизијама, те да је у 2024. години новозапослен један интерни ревизор.

У претходној табели садржани су и подаци о укупно оствареном броју ревизорских дана, појединачно, за сваку од јединица која је доставила Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину. Овај број представља укупан број радних дана који је особље интерне ревизије у јединици интерне ревизије провело на вршењу ревизија и провођењу осталих активности интерне ревизије и исти не укључује обавезну едукацију интерних ревизора, као ни друге врсте одсуства с посла. У јединицама интерне ревизије које врше функцију интерне ревизије у неколико институција, овај број се односи на све институције из њихове надлежности у којима су вршиле ревизију. Број ревизорских дана јединица интерне ревизије разликује се између јединица, због разлике у броју особља интерне ревизије, и због разлике у броју расположивих ревизорских дана у току године на који значајно утиче благовремено доношење планова рада интерне ревизије.

Такође, из претходне табеле виде се и подаци о просјечном броју ревизорских дана по ревизији, појединачно за сваку ЈИР, за 2024. годину¹⁰⁵.

¹⁰⁴ Треба узети у обзир да се просјечан број датих препорука по ЈИР у 2024. години, односи на 19 ЈИР, а не на 20 колико их је укупно успостављено, јер ЈИР ВНАНСА-е није доставила Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину.

Овај број такође се разликује између јединица, а исти, поред броја особља интерне ревизије и одсуства с посла интерних ревизора, зависи и од броја укупно извршених ревизија. На број ревизија који у току године реализују јединице утиче више фактора, између осталих и попуњеност јединице предвиђеним бројем извршилаца, усклађеност годишњих планова рада ЈИР са расположивим капацитетима и резултатима праћења учинка ЈИР, врсте ревизија¹⁰⁶, сложеност подручја ревидирања, обим ревизија, стручност и стечено искуство у раду особља интерне ревизије.

У јединицама које немају попуњену позицију руководиоца јединице интерне ревизије, а то су: Гранична полиција БиХ, Дирекција за координацију полицијских тијела, Министарство одбране БиХ и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби (ВНАНСА)¹⁰⁷, интерни ревизори обављају и послове руководиоца ЈИР, везано за сачињавање планова интерне ревизије и периодичних извјештаја.

У табели број 7. садржани су и подаци о укупном броју остварених ревизорских дана збирно, за све јединице интерне ревизије на годишњем нивоу, као и подаци о просјечном броју ревизорских дана ЈИР по ревизији. Ријеч је о подацима за трогодишњи период (2020, 2021. и 2024. година), док подаци за 2022. и 2023. годину нису исказани, јер ЦХЈ МФТ БиХ не располаже комплетним подацима за све јединице интерне ревизије о укупном броју остварених ревизорских дана по ЈИР. Наиме, Јединица интерне ревизије Министарства безбједности БиХ није доставила наведене податке за своју јединицу за 2022. и 2023. годину.

Графички приказ број 5.

¹⁰⁵ Нису садржани подаци за ЈИР МБ БиХ која није доставила тражене податке, а која је у 2023. години обавила само једну ревизију.

¹⁰⁶ Редовне, накнадне и *ad hoc* интерне ревизије. Посматрано с аспекта потребног времена за њихово провођења, накнадне трају знатно краће од редовних и *ad hoc* ревизија.

¹⁰⁷ С обзиром на то да ИР ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину, не располажемо подацима о томе да ли је интерни ревизор благовремено донио планове рада интерне ревизије и периодичне извјештаје.

У претходном графичком приказу презентовани су подаци о укупном броју ревизија које су јединице интерне ревизије у институцијама БиХ реализовале по годинама, за претходни петогодишњи период (2020-2024. година).

Такође, презентовани су и подаци о укупном фонду остварених (утрошених) дана по годинама (збирно за све ЈИР) и просјечном броју ревизорских дана ЈИР по ревизији, за трогодишњи период (2020, 2021. и 2024. годину).

На основу података презентованих на графичком приказу број 5. о укупном броју остварених ревизорских дана по годинама за период 2020, 2021. и 2024. година, збирно за све ЈИР, уочава се да је присутан тренд раста који је и очекиван. Наиме, у посматраном трогодишњем периоду повећао се број јединица интерне ревизије, са 19 колико је било у 2020. години, а затим на 20 ЈИР у 2021. години, колико их је и у овом извјештајном периоду успостављено (наглашавамо да се подаци из овог извјештаја односе на 19 од укупно 20 ЈИР, с обзиром на то да ВНАНСА није доставила свој Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину). Такође, на основу података из табеле број 7. видљиво је да је повећан и број запослених, за укупно пет. Са 40 ревизора у 2020. години дошло је до повећања на 45 ревизора у 2024. години.

Међутим, када је ријеч о просјечном броју ревизорских дана ЈИР по ревизији, уочава се да тај број варира по годинама, у периоду 2020, 2021. и 2024. године. Наиме, у 2020. години је једној ЈИР у просјеку требало 69 ревизор дана за једну ревизију, док је у 2021. години и 2024. години, овај број исти, односно једној ЈИР у просјеку је требало 60 ревизор дана за једну ревизију.

Сматрамо важним напоменути да је ријеч о комплексном показатељу на који утичу бројни фактори, као што су: благовремено доношење годишњих планова, сложеност и обим подручја ревидирања, искуство и стручност ревизора, попуњеност ЈИР, флуктуације запослених и други фактори, а како је то у претходном дијелу ове тачке образложено.

4.6. Континуирана професионална едукација интерних ревизора у институцијама БиХ

Континуирана професионална едукација (КПЕ) интерних ревизора представља свеобухватан процес у којем интерни ревизори у институцијама БиХ одржавају ниво своје стручности и квалитет услуга које пружају, те исте развијају и надограђују усвајањем нових знања кроз даљи професионални развој. Законом о интерној ревизији институција БиХ и Повељом интерне ревизије дефинисана је обавеза руководиоца јединице интерне ревизије да обезбиједи висок квалитет активности интерне ревизије и да ради на обезбјеђењу потребних обука интерних ревизора, што укључује припрему и достављање годишњег плана обуке руководиоцу институције ради одобравања и обезбјеђења његовог провођења.

Обавезу континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ дефинишу следећи прописи:

- Стандарди интерне ревизије и то:
 - Стандард 1230 - *Континуирано професионално усавршавање* - прописује да су интерни ревизори дужни да унапређују своје знање, вјештине и остале способности кроз континуирано професионално усавршавање.
 - Стандард 1210 - *Стручност* - налаже да интерни ревизори морају посједовати знање, вјештине и друге способности потребне за извршавање њихових дужности.
- Етички кодекс;

Једно од начела Етичког кодекса јесте *"Компетентност интерних ревизора"* које, између осталог, налаже да интерни ревизори пружају само оне услуге за које имају потребна знања, вјештине и искуство, али и да су обавезни да континуирано унапређују своју стручност, ефективност и квалитет својих услуга.

- Програм обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ;
Програм дефинише обавезу континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ, теме из подручја и области које су предмет обука за КПЕ, врсте континуиране професионалне едукације, те обавезу извјештавања и вођења евиденције о КПЕ интерних ревизора у јединици интерне ревизије. У складу с Програмом, ЦХЈ МФТ БиХ је обавезна, да на основу извјештаја јединица интерне ревизије води регистар КПЕ интерних ревизора у институцијама БиХ.
- Одлука о начину бодовања, евидентирања и извјештавања о КПЕ интерних ревизора у институцијама БиХ;
Одлука дефинише начин бодовања сваке од врста КПЕ које су дефинисане Програмом, минималан број бодова који су интерни ревизори у институцијама БиХ обавезни да остваре на годишњем нивоу, као и начин признавања континуиране професионалне едукације обука које организују домаћи и/или међународни пружаоци услуга/извођачи обука.
- Упутство о КПЕ интерних ревизора у институцијама БиХ;
Упутство дефинише начин пријављивања интерних ревизора на обуке из области КПЕ, документацију која је неопходна за признавање обука као КПЕ, начин вођења евиденције о КПЕ интерних ревизора у јединици интерне ревизије и извјештавања ЦХЈ МФТ БиХ о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора.

Наведеним прописима дефинисано је и да ЦХЈ МФТ БиХ припрема и/или организује обуке везане уз теме из подручја и области које су предмет обука за КПЕ и доставља интерним ревизорима у институцијама БиХ информације о одржавању обука које организује самостално или у сарадњи са домаћим или међународним пружаоцима услуга/извођачима обука. На основу достављених захтјева јединица интерне ревизије ЦХЈ МФТ БиХ даје, такође, у складу с наведеним прописима, мишљење о испуњавању услова за бодовање и прихватљивост обука које организују домаћи и/или међународни извођачи обука, као континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ.

У складу с прописима из области континуиране професионалне едукације (КПЕ), ЦХЈ МФТ БиХ је и у овом извјештајном периоду организовала обуке за интерне ревизоре у институцијама БиХ на теме дефинисане Програмом обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ, а које су предвиђене Планом и програмом обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ за 2024. годину који је донијела ЦХЈ МФТ БиХ¹⁰⁸. Одржане су укупно три обуке и то: двије из области интерне ревизије и једна из области финансијског управљања и контроле током којих су презентоване предвиђене теме Планом и програмом обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ за 2024. годину.

¹⁰⁸ Објављен на интернет страници Министарства финансија и трезора БиХ у дијелу који се односи на ЦХЈ.

Поред наведених обука у 2024. години и Координациони одбор ЦХЈ је организовао и одржао Конференцију за интерне ревизоре у јавном сектору БиХ, на сва три нивоа власти и Брчко дистрикту, на тему: "Примјена нових међународних стандарда интерне ревизије / Глобалних стандарда интерне ревизије" која је одржана у другом кварталу 2024. године и такође се сврстава у дио континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ.

Према евиденцијама о присуству, на обукама које су организовали ЦХЈ МФТ БиХ и Координациони одбор ЦХЈ, учествовало је у просјеку 35 интерних ревизора из институција БиХ, односно кроз све четири обуке које су ЦХЈ МФТ БиХ и Координациони одбор ЦХЈ организовали из области интерне ревизије у 2024. години прошао је укупно 141 полазник из институција БиХ. Организовањем наведених обука омогућено је интерним ревизорима у институцијама БиХ да испуне обавезу стручног усавршавања, у складу с прописима из области КПЕ, по основу похађања обука које организује или подржава ЦХЈ МФТ БиХ.

5. ПРЕГЛЕД КВАЛИТЕТА ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ КОЈИ ПРОВОДИ ЦХЈ МФТ БиХ

5.1. Сврха и основ за обављање прегледа квалитета

На основу чл. 24. и 25. Закона о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ" бр. 27/08 и 32/12) којим је ЦХЈ МФТ БиХ овлашћена за развој интерне ревизије у институцијама БиХ и задужена за примјену Стандарда интерне ревизије и Етичког кодекса, као и за надзор над провођењем свих примјењивих регулатива за интерну ревизију од стране јединица за интерну ревизију и извјештавање о поменутих активностима, а у складу с чланом 12. Правилника о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 74/21) (даље у тексту: "Правилник") ЦХЈ МФТ БиХ обавља преглед квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. Преглед квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ (даље у тексту: "преглед квалитета") подразумијева прегледе које обавља ЦХЈ МФТ БиХ у сврху праћења примјене и поштовања релевантних прописа од стране јединица интерне ревизије, што укључује и утврђивање нивоа усклађености активности интерне ревизије с прописима из области интерне ревизије, те предлагања и одговарајућих мјера и корективних активности ради даљег унапређења и развоја интерне ревизије. Преглед квалитета који проводи ЦХЈ МФТ БиХ, сходно Правилнику, састоји се од:

а) **Годишњег прегледа квалитета** - обавља се на основу увида у документацију достављену од стране јединица интерне ревизије, у сврху прикупљања информација неопходних за провођење активности из надлежности ЦХЈ МФТ БиХ као што су: планирање и организовање обука за интерне ревизоре, даљи развој и унапређење прописа и методологије рада за интерне ревизоре у институцијама БиХ, извјештавање Савјета министара БиХ, израда годишњег плана ЦХЈ МФТ БиХ за обављање периодичног прегледа квалитета активности интерне ревизије и друге активности усмјерене на даљи развој функције интерне ревизије у институцијама БиХ.

б) **Периодичног прегледа квалитета** - *проводи се "на терену" на основу увида у документацију јединица интерне ревизије, укључујући и документацију која је приложена у RIFC апликацији, те другу документацију којом располаже институција везано за обављене интерне ревизије, као и разговора са особљем ЈИР, руководством и запосленима у институцијама у којима ЈИР пружа услуге интерне ревизије, у сврху:*

- утврђивања нивоа усклађености активности интерне ревизије са прописима из области интерне ревизије,
- давања препорука за унапређење рада јединица интерне ревизије, уколико је то потребно, на основу налаза и закључака прегледа,
- прикупљања информација за даљи развој и унапређење прописа и методологије рада интерне ревизије,
- координације рада јединица интерне ревизије,
- предлагања мјера институцијама БиХ и Савјету министара БиХ, које имају системски значај за одржавање угледа и даљи развој интерне ревизије у институцијама БиХ, ради отклањања уочених недостатака током прегледа и
- извјештавање Савјета министара БиХ.

С обзиром на то да је Правилник ступио на снагу 01. јануара 2022. године, ово је трећа година у којој ЦХЈ МФТ БиХ проводи преглед квалитета на начин како је то предвиђено одредбама Правилника којима је уређена ова област. Резултати извршеног прегледа наведени су у тачки 5.2. и 5.3. Извјештаја.

Такође, у складу с предметним Правилником, ЦХЈ МФТ БиХ је у извјештајном периоду донијела *План за обављање периодичног прегледа квалитета активности јединица интерне ревизије у институцијама БиХ за 2025. годину* у којем су, на основу испуњености критеријума дефинисаних Правилником и у складу с расположивим капацитетима ЦХЈ МФТ БиХ, утврђене јединице интерне ревизије у којима ће бити проведен периодични преглед квалитета, а то су: ЈИР Министарства цивилних послова БиХ и ЈИР Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ. Наведени План је објављен на интернет страници МФТ БиХ у дијелу који се односи на ЦХЈ МФТ БиХ.

Након што проведе периодични преглед квалитета, ЦХЈ МФТ БиХ је обавезна, сходно Правилнику доставити извјештај о обављеном периодичном прегледу ЦХЈ МФТ БиХ руководиоцу институције и руководиоцу јединице интерне ревизије. О резултатима обављених периодичних прегледа ЦХЈ МФТ БиХ сумарно извјештава у посебном поглављу Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије за предметну годину. С тим у вези истичемо да су резултати периодичног прегледа извршеног у 2024. години садржани у тачки 5.3. овог Извјештаја.

Напомињемо да прегледи које проводи ЦХЈ МФТ БиХ нису замјена за прописане повремене екстерне оцјене које требају проводити квалификовани независни оцјењивачи изван организације, како је то дефинисано Законом о интерној ревизији институција БиХ, Стандардима интерне ревизије и Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. Како је ЦХЈ МФТ БиХ незаобилазан дио система интерне ревизије и као тијело које је одговорно за израду и провођење методологије интерне ревизије, увид у квалитет рада јединица интерне ревизије који врши ЦХЈ МФТ БиХ не може се сматрати у потпуности независним, али се исти проводи ради давања смјерница и препорука за унапређење рада јединица интерне ревизије.

5.2. Резултати годишњег прегледа квалитета

На основу података које је доставило 19 јединица интерне ревизије¹⁰⁹ за потребе израде Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије за 2024. годину, ЦХЈ МФТ БиХ је, у складу с чланом 14. Правилника, извршила годишњи преглед квалитета који је обухватио:

¹⁰⁹ Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину доставило је 19 од укупно 20 ЈИР – BHANSA исти није доставила ЦХЈ.

- а) *провјеру да ли су сачињени и благовремено потписани прописани акти којима се дефинише пружање услуга интерне ревизије у институцијама БиХ,*
- б) *анализу поштовања прописа приликом израде стратешких и годишњих планова интерне ревизије, као и њиховог провођења,*
- ц) *анализу степена реализације препорука, те, уколико су доступни, и података о ефектима рада интерне ревизије,*
- д) *анализу ефикасности и ефективности рада јединица интерне ревизије на основу примјера добре праксе,*
- е) *анализу поштовања прописа из области континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ,*
- ф) *анализу поштовања прописа којима се регулише област обезбјеђења и унапређења квалитета, те спровођења припадајућих корективних планова активности,*
- г) *других података и извјештаја који су јединице интерне ревизије обавезне сачинити и достављати ЦХЈ МФТ БиХ на основу Закона и подзаконских прописа.*

У наставку је дат преглед резултата проведеног годишњег прегледа према појединим подручјима провјере, који су претходно наведени.

а) Успостављање интерне ревизије – *анализа да ли су сачињени и благовремено потписани прописани акти којима се дефинише начин успостављања и пружања услуга интерне ревизије у институцијама БиХ (Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повеља интерне ревизије)*

На основу података и документације које су јединице интерне ревизије доставиле ЦХЈ МФТ БиХ у претходном периоду, утврдили смо да је Повељу интерне ревизије донијело укупно 76 институција, у складу са чланом 3. Одлуке, као и јавно предузеће Радио-телевизија БиХ (БХРТ). Споразум о вршењу функције интерне ревизије с надлежном јединицом интерне ревизије, потписало је укупно 57 институција.

Садржај важећих споразума и повеља, које су донијеле јединице интерне ревизије институција БиХ, усклађен је са садржајем Повеље интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 30/18) и Оквирним текстом Споразума о вршењу функције интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 32/18) које је одлуком објавила ЦХЈ МФТ БиХ.

На основу наведених података и евиденције којом располаже ЦХЈ МФТ БиХ, можемо констатовати да до периода израде овог Извјештаја двије институције нису закључиле Споразум о вршењу функције интерне ревизије са надлежном јединицом интерне ревизије и донијеле Повељу интерне ревизије, а то су: Предсједништво БиХ и Уставни суд БиХ. Наиме, чланом 3. и чланом 7. Одлуке о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ¹¹⁰ дефинисано је да функцију интерне ревизије у Предсједништву БиХ врши Јединица за интерну ревизију Министарства финансија и трезора БиХ, док је чланом 14. Одлуке дефинисано је да ће Уставни суд БиХ самостално оцијенити потребу за вршењем функције интерне ревизије и изабрати јединицу интерне ревизије.

¹¹⁰ "Службени гласник БиХ" број 77/24 од 31.10.2024. године

Напомињемо да је у циљу успостављања и очувања достигнутог нивоа развоја система функционално независне интерне ревизије који се, између осталог, темељи и на поштовању принципа "ЗЕ"¹¹¹ и "вриједност за новац", неопходно поштовање ових темељних принципа од стране свих институција на које се односе прописи о интерној ревизији.

Како би се у потпуности успоставила функција интерне ревизије у свим буџетским корисницима, ЦХЈ МФТ БиХ даје сљедећу препоруку Предсједништву БиХ.

Препорука:

1. Препоручујемо Предсједништву БиХ да потпише Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије са Јединицом интерне ревизије Министарства финансија и трезора БиХ.

б) Стратешки и годишњи планови рада интерне ревизије – анализа поштовања прописа приликом израде планских докумената и њиховог провођења

Увидом у достављену документацију и извјештаје ЈИР за 2024. годину утврдили смо да Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за 2024. годину нису благовремено донијеле сљедеће јединице интерне ревизије:

- ЈИР Граничне полиције БиХ:
 - *Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за ГП БиХ донесени су са кашњењем више од мјесец дана (донесени половином фебруара 2024. године)*
- ЈИР Министарство одбране БиХ:
 - *Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за МО БиХ донесени су са кашњењем од мјесец дана (донесени крајем јануара 2024. године)*
- ЈИР Министарства безбједности БиХ:
 - *Годишњи план интерне ревизије за МБ БиХ донесен је са кашњењем од мјесец и по дана (донесен половином фебруара 2024. године)¹¹² и обухвата активности које нису у складу са активностима и пословима интерне ревизије. Тачније, у Годишњем плану интерне ревизије за 2024. годину, ЈИР МБ БиХ, у табели динамике извршења планираних ревизија наводи активности под називом: "Учешће у раду кабинета и свих сектора" и "Извјештавање и планирање" што је у супротности са дефиницијом интерне ревизије и одредбама Етичког кодекса..*
- ЈИР Парламентарне скупштине БиХ:
 - *Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за Парламентарну скупштину БиХ, Агенцију за превенцију корупције и координацију борбе против корупције и Институцију омбудсмана за људска права БиХ донесени су са кашњењем од мјесец до мјесец и по дана (донесени крајем јануара, односно половином фебруара 2024. године).*
- ЈИР Службе за заједничке послове институција БиХ:
 - *Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за Службу за заједничке послове институција БиХ донесени су са кашњењем око мјесец дана (СП ИР одобрен је крајем јануара 2024. године, а ГП ИР почетком фебруара 2024);*

¹¹¹ Економичност, ефикасност и ефективност.

¹¹² Стратешки план Јединице интерне ревизије Министарства безбједности БиХ за 2024 – 2026. годину је донесен 31.12.2023. године.

- ЈИР Министарства цивилних послова БиХ је благовремено донијела Годишњи план интерне ревизије за Центар за уклањање мина у БиХ – ВНМАС (до 31. децембра), али је исти одобрен од стране руководиоца институције са мањим кашњењем (у току јануара 2024. године). Такође, ЈИР Министарства спољне трговине и економских односа БиХ је благовремено донијела Годишњи план интерне ревизије за Савјет за државну помоћ БиХ, али је исти одобрен од стране руководиоца институције тек половином фебруара 2024. године.

Скрећемо пажњу да је благовремено доношење планова рада интерне ревизије један од кључних предуслова за несметан рад интерне ревизије у њеном пуном капацитету, како би дала свој пуни допринос унапређењу управљачких и контролних механизма у подручјима која су предмет ревидирања. Такође, напомињемо да су руководиоци ЈИР обавезни "на вријеме" припремити и доставити на одобрење нацрт Плана рада, како би исти били одобрени најкасније до 31. децембра текуће за наредну годину.¹¹³

Увидом у достављену документацију јединица интерне ревизије за 2024. годину, утврдили смо да и даље постоји значајан простор за побољшањима код планирања рада интерне ревизије, а које, сходно Стандардима интерне ревизије, мора бити засновано на аргументованој и документованој процјени ризика. Генерално, општи закључак који смо стекли на основу достављене документације је да већи број јединица интерне ревизије недовољно посвећују пажњу овом сегменту рада. У достављеним Процјенама ризика интерне ревизије уочили смо неке недостатке као нпр. то да није наведено образложење за бројчано исказани ранг ризика или недостаје образложење узрока и посљедице ризика и сл.

Уколико планирање ревизорских ангажмана није засновано на управљању ризицима и/или спровођење планираних ревизија није извршено сходно захтјевима који налажу дужну пажњу, може доћи до изостанка "додате вриједности" интерне ревизије у унапређењу пословања институција.

Имајући у виду претходно наведене уочене недостатке, скрећемо пажњу јединицама интерне ревизије да је потребно Планове рада припремати у предвиђеним обрасцима који су садржани у Приручнику за интерну ревизију (ОБ-1СП и ОБ - 1ГП) и RIFC апликацији, како би се обезбиједило да исти садрже све прописане елементе (процјене ризика, разраду утврђеног ризика кроз главна питања ревизије, обим и циљ ревизије, ревизорске методе, период провођења, ревизорски тим и др). Додатно, скрећемо и пажњу да се приликом формулисања ризика исти морају формулисати на начин како је то предвиђено Смјерницама за управљање ризицима – верзија 2, коју је издала ЦХЈ МФТ БиХ(да је видљив узрок и посљедица).

У сврху досљедне примјене методологије рада интерне ревизије у институцијама БиХ дајемо сљедеће препоруке јединицама интерне ревизије:

Препоруке:

2. Препоручује се јединицама интерне ревизије да досљедно примјењују прописану методологију рада којом је прецизно утврђен садржај и рок за израду планова рада интерне ревизије (31. децембар), а у циљу њиховог благовременог доношења континуирано јачају сарадњу с руководством институције.
3. Препоручује се јединицама интерне ревизије да у својим плановима рада документују и образложе извршене процјене ризика на основу којих су планирана подручја ревидирања, те да се приликом формулисања ризика придржавају Смјерница за управљање ризицима које је донијела ЦХЈ МФТ БиХ.

¹¹³ Приручник за интерну ревизију у институцијама БиХ, тачка 3. – *Стратешко и годишње планирање интерне ревизије.*

ц) Реализација препорука интерне ревизије – анализа степена реализације препорука и мјерљивих ефеката препорука, уколико су исти утврђени

У табели број 4. овог Извјештаја приказани су, на основу података из годишњих извјештаја јединица интерне ревизије за извјештајни период, подаци о укупном броју датих препорука и степену њихове реализације за сваку од институција у којој је вршена интерна ревизија у протекле двије године. С обзиром на то да за већину препорука датих у 2024. години није истекао рок за реализацију, анализа степена реализације препорука интерне ревизије извршена је само за препоруке дате у 2023. години.

Наиме, у наставку наводимо статус реализације укупно датих 481 препоруке у 37 институција БиХ, у којима је у 2023. години вршена ревизија:

- 250 препорука је реализовано (52%),
- 70 препорука је дјелимично реализовано (14,5%),
- за 68 препорука или у процентима 14% још увијек није истекао рок за реализацију и за њих је интерна ревизија обавезна пратити њихово провођење у наредном периоду.

Проценат нереализованих препорука у укупном броју препорука датих у 2023. години, који износи 18,5% (89 од 481) представља процентуално скоро па једнак износ у односу на реализацију препорука датих у 2022. години, када је проценат нереализованих препорука износио 18% односно нереализованих 64 препоруке од 348 укупно датих¹¹⁴.

Овај податак указује на то да постоји простор за побољшање, када је у питању реализација препорука, а посебно у оним институцијама у којима је најслабија реализација препорука интерне ревизије датих у 2023. години, а то су: Министарство цивилних послова БиХ, (проценат нереализованих препорука је 80%), Комисија за очување националних споменика БиХ (проценат нереализованих препорука је 50%), Министарство иностраних послова БиХ (проценат нереализованих препорука је 45%) и Радио – телевизији БиХ (проценат нереализованих препорука је 42%).

Напомињемо да је неопходно да интерна ревизија континуирано упућује на разматрање и рјешавање непроведених препорука, кроз извјештаје о накнадном прегледу којим се утврђује степен реализације препорука и ефекти који су постигнути кроз реализацију препорука, укључујући и мјерљиве финансијске ефекте¹¹⁵, и кроз годишње извјештавање руководиоца институције које ће садржати и питања о значајним ризицима и проблемима у контролама, али и кроз саопштавање и разматрање ове проблематике с руководством на колегијумима и састанцима.

Препоруке:

4. Препоручује се руководиоцима институција БиХ да у сарадњи са надлежним јединицама интерне ревизије активно учествују у поступку реализације прихваћених препорука интерне ревизије, а с циљем отклањања уочених слабости и неправилности у систему интерних контрола, а све у циљу законитог и сврсисходног коришћења буџетских средстава.
5. Препоручује се ЈИР Министарства безбједности БиХ да Годишњи план рада интерне ревизије сачињава у складу са релевантним прописима интерне ревизије, поштујући мандат интерне ревизије и послове за које је интерна ревизија надлежна.

¹¹⁴ Подаци доступни у Годишњем консолидованом извјештају интерне ревизије за 2023. годину (стр. 45).

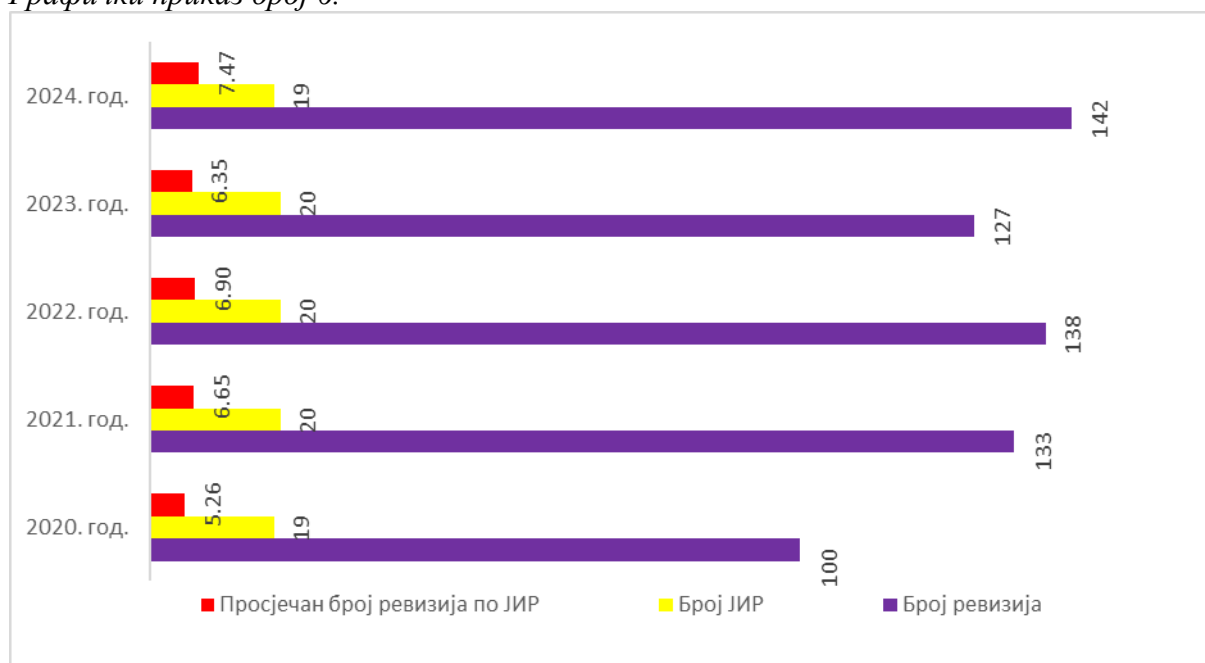
¹¹⁵ На примјер: већа наплата прихода, већи поврат средстава у буџет, смањење одређених категорија расхода и друго.

д) Ефикасност и ефективност рада ЈИР-а – анализа на основу годишњих извјештаја о раду јединица интерне ревизије за претходни период

У табеларном прегледу број 7. овог Извјештаја приказани су подаци појединачно за сваку јединицу интерне ревизије колико је извршила ревизија у 2024. години и дала препорука, док су у табеларном прегледу број 3. садржани детаљни подаци о предмету ревизија, институцијама у којим су проведене ревизије и врсти ревизија (редовне, *ad hoc* и накнадне).

У наредном графичком приказу дати су подаци на годишњем нивоу, за период 2020-2024. година, о укупном броју проведених ревизија, броју успостављених јединица интерне ревизије и просјечном броју проведених ревизија по јединици интерне ревизије. Детаљни подаци доступни су у годишњим консолидованим извјештајима интерне ревизије институција БиХ, који су објављени на интернет страници Министарства финансија и трезора БиХ, у дијелу који се односи на ЦХЈ МФТ БиХ (www.mft.gov.ba)

Графички приказ број 6.

На основу претходно наведених показатеља уочава се, да је у овом извјештајном периоду евидентан пораст броја проведених ревизија у односу на претходне године (2020-2023), а који је, на неки начин и очекиван с обзиром на то да је дошло до повећања укупног броја особља на основу кадровског попуњавања јединица (са 40¹¹⁶ у 2020. години број особља је повећан на 45, на дан 31.12.2024).

Просјечан број проведених ревизија по јединици интерне ревизије у посматраном периоду кретао се у распону од 5,26 ревизија (2020) до 7,47 (2024) по јединици интерне ревизије. Овдје је важно напоменути да су у број укупно проведених ревизија укључене и накнадне ревизије које, напомињемо, нису засебан ревизорски ангажман, већ наставак претходно проведених ревизија. Накнадне ревизије интерна ревизија проводи у сврху праћења резултата о којима је поднијет извјештај руководству институције.

¹¹⁶ Подаци из Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије за 2020. годину, доступног на www.mft.gov.ba

Полазећи од ових показатеља и расположивих капацитета јединица интерне ревизије, руководиоци јединица интерне ревизије морају континуирано тежити већој ефикасности и ефективности, на нивоу јединице интерне ревизије, и на нивоу просјека (по ревизору). Подсјећамо на то да су захтјеви у вези начина провођења интерног оцјењивања, а које обухвата и планирање и праћење учинка интерне ревизије, детаљно појашњени у прописима који уређују ову област¹¹⁷. Такође, подсјећамо да се приликом планирања рада ЈИР, у сврху побољшања учинка, могу користити и подаци из годишњих консолидованих извјештаја интерне ревизије у институцијама БиХ (тачка 4.5) о просјечном броју извршених ревизорских ангажмана по ревизору, на нивоу појединачне ЈИР, и на нивоу свих јединица у институцијама БиХ.

Посебно скрећемо пажњу јединицама интерне ревизије које су реализовале мање од кумулативног годишњег просјека ревизија по ЈИР, као што је то случај са Јединицом интерне ревизије Министарства безбједности БиХ која је у 2024. години провела само једну ревизију (подаци доступни у табели бр. 2. у оквиру тачке 4.3. Извјештаја), да је неопходно у потпуности користити расположиве капацитете ЈИР у сврху побољшања учинка интерне ревизије.

Како би се у наредном периоду водило рачуна о ефикасности учинка јединица интерне ревизије, дајемо сљедећу препоруку:

Препорука:

6. Препоручује се руководиоцима јединица интерне ревизије и интерним ревизорима да успоставе неопходне процедуре у оквиру планирања рада и интерног оцјењивања, како би се обезбиједила потпуна искоришћеност расположивих капацитета у сврху побољшања ефикасности и ефективности у раду.

е) Континуирана професионална едукација интерних ревизора у институцијама БиХ – анализа испуњености обавезе КПЕ-а за извјештајни период

На основу извјештаја о обављеној континуираној професионалној едукацији (КПЕ) интерних ревизора у јединицама интерне ревизије, као и заprimљених захтјева јединица интерне ревизије за признавање обука као КПЕ, ЦХЈ МФТ БиХ прати испуњавање обавезе усавршавања знања и вјештина од стране интерних ревизора, из подручја и области дефинисаних прописима из области КПЕ. Овим прописима дефинисан је начин и поступак испуњавања обавезе континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ, да би се кроз одржавање нивоа стручности и даљег професионалног развоја интерних ревизора унаприједио квалитет услуга које пружају.

Од укупног броја запослених у јединицама интерне ревизије у институцијама БиХ, укључујући и запослене у ЦХЈ МФТ БиХ који раде на пословима успостављања и развоја система и вршења функције интерне ревизије (47¹¹⁸), у извјештајном периоду обавеза континуиране професионалне едукације односила се на 46 запослених. Наиме, обавези континуиране професионалне едукације не подлијежу новозапослени интерни ревизори у првој години заснивања радног односа, а током 2024. године запослен је један нови интерни ревизор.

¹¹⁷ Правилник о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 74/21), Стандарди интерне ревизије ("Службени гласник БиХ" број 93/17), Приручник за интерну ревизију у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 73/21).

¹¹⁸ У овај број је укључено и двоје запослених у Одсјеку за развој система интерне ревизије ЦХЈ МФТ БиХ.

На основу достављених извјештаја о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ за 2024. годину, утврђено је да су сви запослени испунили ову обавезу у складу с релевантним прописима, осим интерног ревизора у Јединици интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ.

Јединице интерне ревизије су у својим годишњим извјештајима извијестиле да су донијеле годишње планове обука, те да су, у складу с одобреним плановима обука интерних ревизора од стране руководиоца институција, обезбјеђена и потребна средства за њихово похађање у свим институцијама.

Напомињемо да стицање одговарајућег стручног образовања, сертификата, тренинга и обављање других видова прописане едукације, помаже интерним ревизорима да развијају ниво вјештина и искустава, који се захтјевају како би стручно обављали своје професионалне обавезе, те тиме допринијели унапређењу пословања организације. Уколико интерни ревизори не посједују довољно знања и вјештине потребне за квалитетно извршавање њихових дужности, може се довести у питање да ли су ангажмани интерних ревизора обављени стручно и да ли доприносе унапређењу управљачких и контролних механизма, дајући препоруке и савјете у вези са активностима које су предмет ревидирања.

Имајући у виду значај континуиране професионалне едукације на квалитет услуга које пружа интерна ревизија, ЦХЈ МФТ БиХ даје сљедеће препоруке:

Препоруке:

7. Препоручује се руководству институција и руководиоцима јединица интерне ревизије да планирају и обезбиједите потребне услове за провођење континуиране професионалне едукације интерних ревизора, како би интерни ревизори били у могућности да континуирано унапређују своје знање и вјештине потребне за стручно и квалитетно пружање услуга интерне ревизије.
8. Препоручује се Јединици интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ да адекватно испуњавају обавезу усавршавања знања и вјештина из подручја и области дефинисаних прописима из области КПЕ, да би кроз одржавање нивоа стручности и даљег професионалног развоја унаприједили квалитет услуга које пружају.

ф) Обезбјеђење и унапређење квалитета интерне ревизије - анализа поштовања прописа којима се регулише ова област и провођења припадајућих корективних планова активности

У складу са Правилником о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 74/21), јединице интерне ревизије су обавезне донијети програм обезбјеђења и унапређења квалитета у којем су садржани подаци о активностима које се планирају провести, у години на коју се програм односи, како би се обезбиједио захтијевани квалитет у функционисању интерне ревизије.

О проведеним мјерама и активностима на унапређењу функционисања интерне ревизије, јединице интерне ревизије су обавезне извјештавати руководиоца институције и ЦХЈ МФТ БиХ кроз извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета.

Од 19 јединица интерне ревизије¹¹⁹ њих 18 (95%) доставило је ЦХЈ МФТ БиХ извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета за извјештајни период, у којем су садржани резултати и закључци проведене контроле од стране руководиоца ЈИР, заједно са плановима активности на даљем унапређењу функције интерне ревизије. Извјештај за предметну годину није доставила ЈИР Министарства безбједности БиХ.

Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења интерне ревизије предвиђено је да се периодично самооцјењивање усклађености јединице интерне ревизије проводи једном у двије године, уз примјену Упитника који је припремила ЦХЈ МФТ БиХ. Ову обавезу, такође, није испоштовала, уз претходно наведену ЈИР Министарства безбједности БиХ, ни Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ¹²⁰, с обзиром на то да нису доставиле ЦХЈ МФТ БиХ неопходну документацију у сврху документовања да су извршиле самопроцјену на начин како је то предвиђено.

Сходно наведеном констатујемо да ЈИР Министарства безбједности БиХ и ЈИР Министарства цивилних послова БиХ нису примјениле релевантне прописе и предузеле неопходне активности у сврху обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије.

Додатно, напомињемо да је Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ комплетно кадровски попуњена¹²¹.

На основу анализе достављених извјештаја о Програму обезбјеђења и унапређења квалитета, може се закључити да је за значајно већи број подручја и области идентификована могућност за побољшањем од стране руководиоца јединица интерне ревизије, у односу на претходну годину. Овај податак охрабрује, јер се само кроз објективно сагледавање и самопроцјену може постићи сврха интерног оцјењивања, а чији ефекти ће бити видљиви у наредном периоду, након провођења акционих планова у подручјима у којим су идентификоване могућности за побољшањем.

Сходно наведеним запажањима, дајемо сљедеће препоруке:

Препоруке:

- 9.** Препоручује се Јединици интерне ревизије Министарства безбједности БиХ и Јединици интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ да се у потпуности придржавају прописа којима је уређена област контроле квалитета, сачине извјештаје уз примјену предвиђених образаца и контролних питања кроз дефинисани Упитник и доставе руководиоцу институције и Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.
- 10.** Препоручује се Јединицама интерне ревизије, да у складу са релевантним прописима, благовремено, односно почетком године доносе Програм обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије, у којем су садржани подаци о активностима које се планирају провести у години на коју се Програм односи, како би се обезбиједио захтијевани квалитет у функционисању интерне ревизије.

¹¹⁹ Интерна ревизија ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину, па самим тим ни Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије.

¹²⁰ ЈИР МЦП БиХ је у свом Извјештају о програму обезбјеђења и унапређења квалитета за 2024. годину констатовала да је ова ЈИР извршила интерно оцјењивање путем сталног надзора учинка активности интерне ревизије од стране руководиоца ЈИР и кроз Упитник за ревидирани субјекат, односно да су периодични прегледи извршени кроз оцјењивање од стране ревидираних субјеката.

¹²¹ У ЈИР МЦП БиХ попуњене су све три систематизацијом предвиђене позиције (Руководилац ЈИР и два интерна ревизора).

г) Анализа осталих података и извјештаја које су ЈИР обавезне сачинити и достављати ЦХЈ МФТ БиХ на основу Закона и подзаконских прописа

На основу података и документације о особљу интерне ревизије које јединице интерне ревизије у институцијама БиХ достављају ЦХЈ МФТ БиХ, констатујемо да сви запослени интерни ревизори у институцијама БиХ испуњавају услове прописане Законом о интерној ревизији институција БиХ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ.

Јединице интерне ревизије достављају ЦХЈ МФТ БиХ и информације и податке о начину организације интерне ревизије, опису послова и услова за запошљавање у јединицама интерне ревизије, задацима и овлашћењима интерне ревизије, а што документују достављањем извода из правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију, потписаним Повељама интерне ревизије и Споразумима о вршењу функције интерне ревизије. На основу ових података, ЦХЈ МФТ БиХ прати усклађеност с релевантним прописима постојеће организације интерне ревизије, укључујући њена овлашћења, одговорности, дјелокруг рада, начин одобравања планова и извјештавања.

На основу достављених података, констатујемо да описи послова и организационо успостављање интерне ревизије су усклађени с релевантним прописима у 18 од укупно успостављених 20 јединица интерне ревизије¹²². Наиме, закључно са 31.12.2024. године укупно двије институције немају усклађен правилник о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију с прописима из области интерне ревизије у институцијама БиХ. То су Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби (BHANSA).¹²³

Подаци о попуњености јединица интерне ревизије дати су у оквиру табеле број 1. овог Извјештаја. Наиме, закључно с 31.12.2024. године од укупно 20 јединица интерне ревизије, 14 је у потпуности кадровски попуњено. Јединица интерне ревизије није у потпуности кадровски попуњена, у складу са систематизованим бројем извршилаца, у Министарству одбране БиХ, Министарству безбједности БиХ и Граничној полицији БиХ. У Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ и Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби БиХ нису успостављене јединице интерне ревизије и немају попуњен предвиђени број особља интерне ревизије, у складу са релевантним прописима. Функцију интерне ревизије у претходно наведеним двијема институцијама обавља по један интерни ревизор, на основу правилника о унутрашњој организацији који у дијелу који се односи на интерну ревизију није усклађен са прописима из области интерне ревизије у институцијама БиХ.

С тим у вези посебно истичемо чињеницу да се не може очекивати иста покривеност подручја пословања институције ревизијама у институцијама за које су надлежне јединице које нису у потпуности кадровски попуњене, као у институцијама у којима услуге интерне ревизије пружају кадровски у потпуности попуњене јединице. Ово свакако може имати утицај и на већу изложеност неоткривању значајних ризика који могу угрозити пословање институције.

¹²² У овај број укључено је и јавно предузеће Радио-телевизија БиХ, које је успоставило ЈИР у складу са релевантним прописима.

¹²³ С обзиром на то да интерна ревизија BHANSA-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај интерне ревизије за 2024. годину, не располажемо подацима о евентуалним новим активностима на успостављању интерне ревизије у складу са релевантним прописима.

На основу података из годишњих извјештаја јединица интерне ревизије, ЦХЈ МФТ БиХ је обавијештена да је у извјештајном периоду у двије институције (Служби за заједничке послове институција БиХ и Министарству иностраних послова БиХ) интерна ревизија уочила одређене неправилности. Наиме, ЈИР Службе за заједничке послове институција БиХ је у свом Годишњем извјештају за 2024. годину навела да су приликом провођења ревизија уочене мањкавости система које, не морају нужно, али могу указивати на потенцијалне неправилности и то:

- у систему јавних набавки и
- у систему интерних контрола.

ЈИР Министарства иностраних послова је у свом Годишњем извјештају за 2024. годину навела да је током провођења ревизије “Ревизија пословања Генералног конзулата БиХ у Франкфурту” утврдила неправилности у смислу руковођења дипломатско – конзуларним представништвом, организацијом рада, поступања по рјешењима, налозима и инструкцијама Министарства, те да је, у вези са наведеним, руководиоца ЈИР обавијестио министра посебном информацијом.

Када је ријеч о примјени методологије рада интерне ревизије у институцијама БиХ, важно је напоменути да је интерна ревизија у институцијама БиХ почела у току 2023. године користити RIFC апликацију, али нажалост не у континуитету. Наиме, RIFC апликација је развијена у оквиру Пројекта ЕУ "RIFC-3" у сврху унапређења ФУК-а и интерне ревизије у јавном сектору БиХ, а иста је припремљена у складу са захтјевима Стандарда интерне ревизије као саставни дио методологије рада интерне ревизије, а чијом примјеном се потврђује усклађеност са Стандардима и досљедна примјена методологијом предвиђених процедура и поступака.

У извјештајној 2024. години ЦХЈ МФТ БиХ, али и сви корисници RIFC апликације, суочили су се са бројним изазовима и потешкоћама, првенствено везаним за функционисање RIFC апликације узроковано одржавањем сервера на којем је инсталирана Апликација. ЦХЈ МФТ БиХ је предузела неопходне активности, у сарадњи са стручним службама Министарства финансија и трезора БиХ, како би се изнашло адекватно рјешење за отклањање застоја у коришћењу Апликације до којег је дошло почетком фебруара 2024. године.

Након што је у новембру 2024. године ЦХЈ МФТ БиХ окончала поступак јавне набавке за пружање услуга одржавања RIFC апликације, ЦХЈ МФТ БиХ је са одабраним понуђачем закључила Уговор о пружању услуга одржавања RIFC апликације (20.12.2024.) и Уговор о пружању услуга најма *Cloud* инфраструктуре (27.12.2024.) за потребе ЦХЈ. У току јануара 2025. године проведене су, од стране одабраног пружаоца услуге за одржавање Апликације и стручне службе МФТ БиХ, потребне активности на обезбјеђењу функционисања Апликације. У моменту израде овог Извјештаја Апликација је поново у функцији и исту су обавезни користити интерни ревизори у институцијама БиХ у свом раду. Тиме је омогућена и реализација циљева и задатака утврђених Стратегијом развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за 2020-2025. годину¹²⁴, којим је дефинисана неопходност израде апликације у сврху обезбјеђење квалитета и информатичке подршке интерној ревизији у сврху испуњавања Међународних стандарда, те унапређења праћења ефективности RIFC-а од стране ЦХЈ МФТ БиХ и Савјета министара БиХ.

¹²⁴ Савјет министара БиХ усвојио је Стратегију на 8. сјединици одржаној 11.06.2020. године.

У складу са претходно наведеним, дајемо следеће препоруке:

Препоруке:

11. Препоручује се Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ и Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби - ВНАНСА да предузму неопходне активности на измјени правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију, како би се створили неопходни услови за успостављање и функционисање интерне ревизије и у овим двјема институцијама у складу с прописима који уређују ову област.
12. Препоручује се Министарству одбране БиХ, Министарству безбједности БиХ и Граничној полицији БиХ, у којима није у потпуности попуњена јединица интерне ревизије да, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ и Сектором за буџет МФТ БиХ, предузму све потребне активности на запошљавању особља интерне ревизије у сврху попуњавања упражњених позиција и омогућавања несметаног обављања функције интерне ревизије, у складу с прописима и у пуном капацитету.
13. Препоручује се Министарству финансија и трезора БиХ да, у сарадњи са Централном хармонизацијском јединицом МФТ БиХ, обезбједе несметано функционисање и рад РИФС апликације у институцијама БиХ у континуитету.
14. Препоручује се свим Јединицама интерне ревизије у институцијама БиХ да са дужном професионалном пажњом приступају својим ревизорским ангажманима и адекватно прате и уочавају евентуалне неправилности и/или преваре које могу да резултирају криминалним активностима, кршењем прописа или дисциплинских процедура у институцији/ма за које је ЈИР надлежна да пружа услуге интерне ревизије.

5.3. Периодични преглед квалитета

У извјештајном периоду ЦХЈ МФТ БиХ је, на основу Годишњег плана ЦХЈ МФТ БиХ за обављање периодичног прегледа квалитета активности јединица интерне ревизије за 2024. годину, а у складу са Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ (*"Службени гласник БиХ" број 74/21*), провела периодични преглед квалитета активности двије јединице интерне ревизије: ЈИР Парламентарне скупштине БиХ и ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту. Циљ обављања прегледа квалитета је да се утврди ниво усклађености активности јединице интерне ревизије са Законом о интерној ревизији институција БиХ (*"Службени гласник БиХ" бр. 27/08 и 32/12*), Стандардима интерне ревизије (*"Службени гласник БиХ" број 93/17*), методологијом рада и другим прописима којима је уређена област интерне ревизије у институцијама БиХ.

Прегледом је обухваћено цјелокупно вршење послова Јединице интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ и Јединице интерне ревизије Државне агенције за истраге и заштиту у обиму који је оцијењен довољним¹²⁵ за утврђивање нивоа усклађености са методологијом и прописима о интерној ревизији, као и дио који се односи на успоставу у контексту испуњености захтјева релевантних прописа.

¹²⁵ Преглед је извршен на бази узорка, којим је у ЈИР Парламентарне скупштине БиХ обухваћено укупно 38% ревизорских ангажмана проведених у периоду 2021-2023. године (нису укључени ревизорски ангажмани за које нису окончане накнадне ревизије до почетка прегледа), док је проценат прегледане ревизорске документације у ЈИР СИПА за период 2021-2023. година, износио око 43% укупно проведених ревизорских ангажмана.

На основу обављеног прегледа документације о ревизорским ангажманима које су Јединица интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ и Јединица интерне ревизије Државне агенције за истраге и заштиту извршиле у периоду 2021-2023. године и прикупљених информација о начину пружања услуга интерне ревизије и њеном организационом успостављању, те на основу тога добијене просјечне оцјене, констатовано је да се свеукупно мишљење о усклађености рада и организационе успоставе наведене двије Јединице квалификује као "усклађено". У наставку су дати основни подаци о извршеним прегледима.

Периодични преглед у ЈИР Парламентарна скупштина БиХ

Периодични преглед у ЈИР Парламентарне скупштине БиХ обавио је Тим за обављање прегледа именован Одлуком ЦХЈ МФТ БиХ¹²⁶, у периоду април – август 2024. године. Нацрт извјештаја о обављеном периодичном прегледу рада Јединице интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ сачињен је половином августа 2024. године. Након што је руководилац Јединице интерне ревизије, у остављеном року, доставио изјашњење на Нацрт извјештаја, сачињен је коначан Извјештај који је достављен секретару Заједничке службе Парламентарне скупштине БиХ и руководиоцу Јединице интерне ревизије.

Саставни дио Извјештаја је План активности за спровођење препорука, који је припремио руководилац Јединице интерне ревизије и одобрио секретар Заједничке службе Парламентарне скупштине БиХ. У складу са закључцима извршеног прегледа, дате су препоруке за даљим унапређењем рада којим је, између осталог, препоручено да се уложе додатни напори на изналагању адекватних рјешења за побољшање степена реализације препорука интерне ревизије у институцијама у којима нису реализоване све препоруке интерне ревизије. У сврху предузимања неопходних активности на побољшању реализације препорука интерне ревизије, ЦХЈ МФТ БиХ је, након окончаног прегледа, упутила допис Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, Институцији омбудсмана за људска права БиХ и Централној изборној комисији БиХ, за које је ова Јединица надлежна да пружа услуге интерне ревизије, а у којим нису у потпуности реализоване препоруке интерне ревизије. У предметном акту ЦХЈ МФТ БиХ је доставила информацију о кључним закључцима извршеног прегледа, заједно са обавјештењем да је неопходно уложити додатне напоре на провођењу корективних активности, те такође подсјетила и на закључке Савјета министара БиХ, који су донијети на 49. сједници одржаној 20.05.2024. године, којима су задужени руководиоци институција да у сарадњи са руководиоцима јединица интерне ревизије предузму додатне мјере на реализацији нереализованих препорука.

Периодични преглед у ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту

У периоду септембар – децембар 2024. године Тим за обављање прегледа, именован Одлуком ЦХЈ МФТ БиХ¹²⁷, извршио је периодични преглед квалитета у Јединици интерне ревизије Државне агенције за истраге и заштиту. Нацрт извјештаја достављен је руководиоцу Јединице интерне ревизије.

Након што је руководилац Јединице интерне ревизије доставио изјашњење да је сагласан са закључцима извршеног прегледа и датим препорукама садржаним у Нацрту извјештаја, сачињен је коначан Извјештај који је достављен директору Државне агенције за истраге и заштиту и руководиоцу Јединице интерне ревизије.

¹²⁶ Број: 02-1-16-7-179-1/24 од 16.04.2024. године.

¹²⁷ Број: 02-1-16-7-323-1/24 од 10.09.2024. године

Саставни дио коначног Извјештаја је План активности за спровођење препорука, који је припремио руководиоца ЈИР и одобрио директор Државне агенције за истраге и заштиту.

Кроз Годишњи извјештај ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту БиХ, који је достављен за 2024. годину, обавјештени смо да су предузете активности на реализацији препорука датих у Извјештају ЦХЈ МФТ БиХ о обављеном периодичном прегледу квалитета активности Јединице интерне ревизије Државне агенције за истраге и заштиту.

Напомињемо да су руководиоци јединица интерне ревизије у којима су извршени прегледи обавезни, сходно Правилнику, укључити у Програм обезбјеђења и унапређења квалитета ЈИР за наредну годину мјере и активности на провођењу препорука из Извјештаја ЦХЈ МФТ БиХ о обављеном периодичном прегледу, исте спроводити и о њиховој реализацији извјештавати ЦХЈ МФТ БиХ, на начин како је то предвиђено релевантним прописима.

ЦХЈ МФТ БиХ је донијела План за обављање периодичног прегледа квалитета активности јединица интерне ревизије у институцијама БиХ за 2025. годину¹²⁸ и исти је објављен на интернет страници Министарства финансија и трезора БиХ, у дијелу који се односи на ЦХЈ МФТ БиХ. У складу са Планом, предвиђено је да се у 2025. години изврши периодични преглед у двије јединице интерне ревизије: ЈИР Министарства цивилних послова БиХ и ЈИР IDDEEA.

5.4. Унапређење система интерне ревизије

У сврху унапређења система интерне ревизије и досљедне примјене прописа и методологије рада, а на основу резултатаведеног Годишњег прегледа квалитета, ЦХЈ МФТ БиХ је у складу с чланом 14. став (3) Правилника о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, дала и препоруке за отклањање недостатака који су уочени у току прегледа. Напомињемо да су јединице интерне ревизије обавезне предузети потребне корективне активности у свом раду, те о њима обавијестити ЦХЈ МФТ БиХ у оквиру годишњег извјештаја интерне ревизије и извјештаја о програму обезбјеђења и унапређења квалитета за 2024. годину, да би ЦХЈ МФТ БиХ кроз Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије упознала Савјет министара БиХ с резултатима предузетих мјера на усклађивању функције интерне ревизије у институцијама БиХ.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2024. годину дао је, поред прегледа стања законодавног оквира интерне ревизије у институцијама БиХ, и кумулативне податке о извршеним интерним ревизијама у извјештајном периоду. Ефекти интерне ревизије који су обухваћени консолидованим извјештајем, огледају се у квантитету и квалитету препорука које дају јединице интерне ревизије у смислу унапређења пословања и функционисања институција БиХ. Такође, ефекти интерне ревизије огледају се и у оствареном напретку у успостављању и доградњи система јавне интерне финансијске контроле и интерне ревизије, као и квалитету савјетодавних услуга које интерна ревизија пружа менаџменту институција.

Резултати рада интерне ревизије огледају се у давању квалитетних препорука, с једне стране, али и у реализацији датих препорука и унапређењу система финансијског управљања и контроле у институцијама које имају успостављену функцију интерне ревизије, с друге.

¹²⁸ Број: 02-1-16-7-241-1/24 од 29.05.2024. године

Потребно је да руководиоци јединица интерне ревизије посебну пажњу посвете унапређењу процеса планирања, што подразумева усмјеравање активности интерне ревизије у подручја у којима се, на основу свеобухватне анализе пословања и управљања ризицима, идентификују слабости интерних контрола. Такође, потребно је континуирано тежити повећању ефикасности и учинка ревизије, кроз пораст броја планираних и извршених ревизија. Унапређење процеса планирања је предуслов за повећање доприноса интерне ревизије остварењу циљева институције и бољој усклађености пословања с прописима, што се може постићи кроз бољу искоришћеност ревизорских ресурса, пораст броја ревидираних подручја и датих препорука за отклањање утврђених слабости.

Додатни ефекти интерне ревизије умногоме ће зависити и од ефикасности и ефективности кадровског попуњавања и организационог усклађивања јединица које нису у потпуности или попуњене или успостављене с релевантним прописима, али исто тако и од спремности менаџмента и интерних ревизора за даљи напредак на развоју функције интерне ревизије у институцијама БиХ, али и развоју цјелокупног концепта PIFC-a.

Важан задатак и изазов за ЦХЈ МФТ БиХ и јединице интерне ревизије свакако је и досљедно провођење контроле квалитета рада интерне ревизије, у складу с Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, који је припремљен у складу са захтјевима Стандарда интерне ревизије и примјерима добре праксе. Наведени Правилник представља резултат заједничког рада ЦХЈ МФТ БиХ и експерата ЕУ Пројекта "PIFC-3", којим је детаљно дефинисан начин провођења контроле сваког од учесника у овом процесу, руководиоца јединица интерне ревизије, ЦХЈ МФТ БиХ и екстерних оцјењивача. Одлука о доношењу Правилника је објављена у децембру 2021. године.¹²⁹

Из свега изнесеног у овом Извјештају, примјетно је да је у претходном периоду учињен додатни напредак у успостављању и развоју система интерне ревизије, који се огледа у припреми, објављивању и примјени прописа којима се дефинише систем интерне ревизије и функционалног успостављања система интерне ревизије од стране ЦХЈ МФТ БиХ с једне, али и у квалитету вршења функције интерне ревизије у институцијама БиХ, с друге стране.

Ипак, степен напретка у овој области, од стране институција БиХ, би могао и морао бити на знатно већем нивоу, чиме би се дао додатни подстрек у развоју ове области и приближавању Босне и Херцеговине и њеног система јавне интерне финансијске контроле европским вриједностима.

¹²⁹ У "Службеном гласнику БиХ" број 74/21 и на веб страници ЦХЈ-а.

6. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СИСТЕМА ИНТЕРНИХ ФИНАНСИЈСКИХ КОНТРОЛА У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ ЗА ПЕРИОД 2020-2025. ГОДИНЕ У ДИЈЕЛУ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ИНТЕРНУ РЕВИЗИЈУ

6.1. Основи Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2020-2025. године и информација о њеној реализацији

Стратегију развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020-2025. године (Стратегија) усвојио је Савјет министара БиХ, на својој 8. сједници одржаној 11.06.2020. године. Стратегија је израђена у оквиру Пројекта ЕУ "PISC-3", кроз заједничку сарадњу експерата Пројекта и ЦХЈ МФТ БиХ, у складу с оквирним стратешким документом који је одобрио Координациони одбор централних јединица за хармонизацију.

Стратегија представља наставак опредјељења Савјета министара БиХ за даље јачање предуслова за законски усклађено, ефикасно, транспарентно и одговорно управљање јавним финансијама. Дјелотворан систем интерних финансијских контрола доприноси јачању фискалне дисциплине, већој транспарентности и одговорности, те примјени принципа "вриједност за новац" у управљању јавним средствима. Стратегија се односи на период 2020-2025. године.

Свеобухватан стратешки циљ, у складу са Стратегијом, је да се кроз функционалан и дјелотворан систем PISC-а ублаже кључни ризици у пословању институција Босне и Херцеговине, што подразумијева даље интегрисање и операционализацију система интерних контрола у кључне процесе управљања јавним финансијама, фокусирана на подручја високог ризика и подржана независном и професионалном функцијом интерне ревизије. Стратегијом су даље разрађени и конкретни стратешки циљеви и оперативне мјере за унапређењем у области система финансијског управљања и контроле и у области система интерне ревизије, те мониторинга и извјештавања о систему интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине. Конкретно, у области система интерне ревизије у институцијама БиХ, стратешки циљ је: *"Ефикасно коришћење ресурса интерне ревизије и остваривање додате вриједности у складу са међународним стандардима"*, док је у области мониторинга и извјештавања о PISC-у стратешки циљ: *"Унапријеђено праћење ефикасности PISC-а од стране ЦХЈ МФТ БиХ и Савјета министара БиХ"*.

Саставни дио Стратегије је Акциони план и он садржи циљеве утврђене Стратегијом, мјере које је потребно предузети за њихову реализацију, период у којем се очекује реализација, носиоце активности, индикаторе успјешности и изворе финансирања утврђених мјера и активности. Стратегијом је предвиђена израда оперативних годишњих акционих планова рада за сваку календарску годину предвиђену Стратегијом. Садржај годишњег акционог плана изводи се из Акционог плана Стратегије и даје преглед активности које је потребно провести ради реализације предвиђених мјера.

Стратегијом је даље дефинисано да ће ЦХЈ МФТ БиХ извјештавати Савјет министара БиХ о реализацији Стратегије у оквиру редовног Годишњег консолидованог извјештаја о систему интерне ревизије у институцијама БиХ и Консолидованог извјештаја о систему финансијског управљања и контрола. У складу са Стратегијом и Акционим планом, ЦХЈ МФТ БиХ је благовремено припремила Оперативни годишњи акциони план за 2024. годину, те у складу с њим предузела потребне кораке на реализацији утврђених циљева.

6.2. Оперативни годишњи акциони план Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за 2024. годину

У складу са Стратегијом развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2020-2025. година ЦХЈ МФТ БиХ је донијела Одлуку о доношењу Оперативног годишњег акционог плана Стратегије за 2024. годину (у даљем тексту: "Оперативни годишњи акциони план"), која је објављена на интернет страници МФТ БиХ у дијелу који се односи на ЦХЈ МФТ БиХ. Наведеном Одлуком предвиђено је да ће ЦХЈ МФТ БиХ у посебном дијелу годишњих консолидованих извјештаја о систему интерне ревизије и финансијског управљања и контроле за 2024. годину извјестити Савјет министара БиХ о реализацији мјера и активности из Оперативног годишњег акционог плана.

Оперативни годишњи акциони план саставни је дио наведене Одлуке и садржи циљеве утврђене Стратегијом, активности за реализацију утврђених циљева, носиоце активности, рокове за њихово провођење и индикаторе успјешности. Ради боље прегледности, Извјештај о реализацији Оперативног годишњег акционог плана Стратегије за 2024. годину, у дијелу који се односи на област интерне ревизије, налази се у прилогу број 1. овог Извјештаја.

7. РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАКЉУЧАКА САВЈЕТА МИНИСТРА БиХ

Савјет министара БиХ је, на својој 49. сједници која је одржана 20.05.2024. године, приликом упознавања са Годишњим консолидованим извјештајем интерне ревизије, донио следеће закључке:

1. Савјет министара Босне и Херцеговине размотрио је Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину те с тим у вези закључио:

- Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио је Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину те с тим у вези закључио:*
- Задужују се Дирекција за координацију полицијских тијела Босне и Херцеговине и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби - ВНАНСА да предузму неопходне активности на измјени правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију;*
- задужују се Министарство одбране Босне и Херцеговине, Министарство безбједности Босне и Херцеговине, Обавјештајно-безбједносна агенција Босне и Херцеговине и Гранична полиција Босне и Херцеговине, код којих нису у потпуности кадровски попуњене јединице интерне ревизије, да заједно са Министарством финансија и трезора Босне и Херцеговине обезбиједе средства и проведу процедуре запошљавања интерних ревизора у 2024. години;*
- задужује се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине да у сарадњи са Централном хармонизацијском јединицом Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине обезбиједе ефикасно функционисање и континуиран рад RIFC апликације у институцијама Босне и Херцеговине, укључујући њено одржавање и несметано функционисање сервера на којем је инсталирана RIFC апликација;*
- задужује се Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине да у оквиру Годишњег консолидованог извјештаја извјести и о функционисању и примјени RIFC апликације у вршењу интерних ревизија у институцијама Босне и Херцеговине;*

- задужују се јединице интерне ревизије да благовремено израде и донесу, у складу с прописима и роковима одобреним од Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, стратешке и годишње планове рада да би се обезбједили предуслови за потпуну упосленост интерних ревизора;
 - задужују се руководиоци институција Босне и Херцеговине да, у сарадњи са јединицама интерне ревизије, предузму додатне мјере на реализацији нереализованих препорука интерне ревизије;
 - задужује се јединице интерне ревизије у Министарству безбједности Босне и Херцеговине, Обавјештајно-безбједносној агенцији Босне и Херцеговине, Министарству цивилних послова Босне и Херцеговине и Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби – BHANSA да се у потпуности придржавају прописа којима је уређена област контроле квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, а да о резултатима извјештавају руководиоца институције и Централну хармонизацијску јединицу Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине;
 - позива се институција Предсједништва Босне и Херцеговине да потпише Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије са Јединицом интерне ревизије Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине;
 - позива се Уставни суд Босне и Херцеговине да успостави функцију интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине;
 - задужује се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине да Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину достави Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине;
2. Овај закључак ступа на снагу даном доношења и неће се објављивати у Службеном гласнику БиХ.

Након запримања обавјештења о усвајању наведених закључака Савјета министара БиХ, ЦХЈ МФТ БиХ је о њима упознала све јединице интерне ревизије, а тиме и институције у којима су успостављене јединице интерне ревизије, како би предузели потребне мјере и радње на њиховој реализацији. У току припремних активности на изради Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије за 2024. годину, ЦХЈ МФТ БиХ је затражила од институција БиХ и јединица интерне ревизије да, уз годишњи извјештај интерне ревизије, доставе и информације о реализацији претходно наведених закључака Савјета министара БиХ.

На основу информација добијених од институција БиХ и јединица интерне ревизије, те активности предузетих од стране ЦХЈ МФТ БиХ, у наставку дајемо преглед реализације наведених закључака Савјета министара БиХ:

Закључак р.бр. 1, алинеја 2:

Овим закључком задужене су двије институције да предузму неопходне активности на измјени правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију, а то су Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби – BHANSA.

Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ обавјестила је ЦХЈ МФТ БиХ да у периоду од 2012. године предузима активности на измјени правилника, међутим, правилник је и даље у почетној фази измјене.

У октобру 2024. године Дирекција је запримила обавјештење од Генералног секретаријата Савјета министара БиХ, путем Министарства безбједности БиХ, којим је затражена допуна документације у вези с достављеним приједлогом правилника.

Агенција за пружање услуга – ВНАНСА није доставила ЦХЈ МФТ БиХ тражену информацију о реализацији закључака Савјета министара БиХ. Напомињемо да ни интерна ревизија ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај о раду, за 2024. годину, а што је обавезна сходно Закону о интерној ревизији институција БиХ.

Закључак р.бр. 1, алинеја 3:

Овим закључком задужени су Министарство одбране БиХ, Министарство безбједности БиХ, Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ и Гранична полиција БиХ, код којих није попуњена једница интерне ревизије да, заједно са Министарством финансија и трезора БиХ, обезбиједи средства и проведу процедуру запошљавања интерних ревизора у 2024. години. У наставку је дат преглед активности које су наведене четири институције предузеле:

- Обавјештајно – безбједносна агенција БиХ је у августу 2024. године попунила позицију интерног ревизора. Од 01.08.2024. године у потпуности је кадровски попуњена ова ЈИР;
- Министарство безбједности БиХ је у фебруару 2024. године окончао процедуру попуњавање позиције руководиоца ЈИР, на основу интерног огласа објављеног у новембру 2023. године. ЦХЈ МФТ БиХ је издала у марту 2024. сагласност на избор руководиоца ЈИР. Међутим, ова ЈИР и даље није у потпуности попуњена. На позицију руководиоца ЈИР интерним конкурсом именован је интерни ревизор, а тиме је остала упражњена позиција интерног ревизора;
- Гранична полиција БиХ је у 2024. години покренула и провела процедуру на основу објављеног јавног огласа за попуњу позиције руководиоца ЈИР. Обавјештени смо да ће по окончању сигурносне провјере бити извршено именовање руководиоца ЈИР.
- Министарство одбране БиХ је у 2024. години расписало јавни оглас за позицију руководиоца ЈИР. Обавијештени смо да је у периоду израде овог Извјештаја у току конкурсна процедура попуње наведене позиције.

Закључак р.бр. 1, алинеја 4:

Овим закључком је задужено Министарство финансија и трезора БиХ да у сарадњи са ЦХЈ МФТ БиХ обезбиједи ефикасно функционисање и континуиран рад RIFC апликације, укључујући њено одржавање и несметано функционисање сервера на којем је инсталирана Апликација. У 2024. години ЦХЈ МФТ БиХ је предузела неопходне активности, у сарадњи са стручним службама Министарства финансија и трезора БиХ, како би се изнашло адекватно рјешење за отклањање застоја у коришћењу Апликације до којег је дошло почетком фебруара 2024. године. Прекид у приступу и коришћењу Апликације, како се касније утврдило, наступио је услед попуње "простора" предвиђеног за похрану података на серверу МФТ БиХ, на којем је инсталирана Апликација. Након што је у новембру 2024. године ЦХЈ МФТ БиХ окончала поступак јавне набавке за пружање услуга одржавања RIFC апликације, ЦХЈ МФТ БиХ је са одабраним понуђачем закључила Уговор о пружању услуга одржавања RIFC апликације (20.12.2024.) и Уговор о пружању услуга најма виртуелне Cloud инфраструктуре (27.12.2024.) за потребе ЦХЈ МФТ БиХ¹³⁰.

¹³⁰ У периоду од 01.03.2023. године, од када је почела примјена Апликације у дијелу који се односи на интерну ревизију, до 12.02.2024. године када је наступио прекид у приступу Апликацији услед

У току јануара 2025. године проведене су, од стране одабраног пружаоца услуге за одржавање Апликације и стручне службе МФТ БиХ, потребне активности на обезбјеђењу функционисања Апликације. Од 14.02.2025. године Апликација је поново у функцији и исту су обавезни користити интерни ревизори у институцијама БиХ у свом раду.

Закључак р.бр. 1, алинеја 5:

Овим закључком је ЦХЈ МФТ БиХ задужена да у посебном дијелу Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије извјести и о функционисању и примјени PIFC апликације у вршењу интерних ревизија у институцијама БиХ.

Детаљни подаци о Апликацији и њеној примјени наведени су у оквиру тачке 4. овог Извјештаја. Наиме, а као што је то већ образложено у оквиру претходног закључка, у 2024. години интерни ревизори нису били у могућности да током највећег дијела године користе PIFC апликацију, услед прекида у приступу Апликацији до којег је дошло почетком фебруара 2024. године. Застој је отклоњен и од 14.02.2025. године Апликација је поново у функцији.

Закључак р.бр. 1, алинеја 6:

Овим закључком задужене су јединице интерне ревизије да благовремено израде и донесу, у складу са прописима и предвиђеним роковима, планове рада као предуслов за потпуну упосленост интерних ревизора.

На основу увида у стратешке и годишње планове рада јединица интерне ревизије за 2024. годину, утврдили смо да пет јединица интерне ревизије, од 19 колико је укупно доставило свој Годишњи извјештај ЦХЈ МФТ БиХ, нису до утврђеног рока, а то је 31. децембар, донијели планове.

Ових пет јединица интерне ревизије су донијеле своје планове рада са кашњењем 22 – 50 дана, што је довело до умањења укупног фонда расположивих дана за вршење интерних ревизија за око 6% – 13,5% у овим ЈИР. То су сљедеће јединице интерне ревизије:

- Јединица интерне ревизије Граничне полиције БиХ - *Стратешки и Годишњи план ЈИР донијети су 14.02.2024. године;*
- Јединица интерне ревизије Министарства безбједности БиХ - *Годишњи план ЈИР донијет је 12.02.2024. године¹³¹;*
- Јединица интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ за сљедеће институције:
 - Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције БиХ (*Стратешки и Годишњи план ЈИР припремљени су 30.01.2024., донијети 19.02.2024. године*);
 - Институција омбудсмана за људска права БиХ (*Стратешки и Годишњи план ЈИР припремљени су 30.01.2024., донијети 16.02.2024. године*);
 - Парламентарна скупштина БиХ (*Стратешки и Годишњи план ЈИР донијети су 30.01.2024. године*);

недостатка меморије на серверу, у институцијама БиХ били смо суочени са неколико прекида у коришћењу Апликације у трајању од око 3 мјесеца. Стога, интерни ревизори ни у 2023. години нису били у могућности да у континуитету користе Апликацију, већ повремено и у прекидима, у укупном трајању око 8,5 мјесеци у периоду од годину дана. На основу тога, закључено је да је неопходно отклонити застој до којег је дошло 14.02.2024, кроз обезбјеђење неопходног простора – меморије за похрану података који се уносе у Апликацију, али и обезбједити услуге одржавања Апликације од стране стручног ИТ особља.

¹³¹ Стратешки план Јединице интерне ревизије Министарства безбједности БиХ за 2024 – 2026. годину је донијет 31.12.2023. године.

- Јединица интерне ревизије Службе за заједничке послове БиХ – *Стратешки план је донијет 26.01.2024, а Годишњи план ЈИР је донијет 06.02.2024. године*¹³²;
- Јединица интерне ревизије Министарства одбране БиХ - *Стратешки план ЈИР и Годишњи план ЈИР донијети су 22.01.2024. године*;

На основу наведених података, констатујемо да претходно наведене јединице интерне ревизије (ЈИР ГП, ЈИР МБ, ЈИР ПС, ЈИР СЗП и ЈИР МО) нису у предвиђеним роковима донијеле Планове рада, те да сходно томе, нису реализовале закључак Савјета министара БиХ којим су задужене све јединице интерне ревизије да благовремено израде и донесу, у складу са релевантним прописима и предвиђеним роковима, планове рада да би се обезбједили предуслови за потпуну упосленост интерних ревизора.

Додатно, утврдили смо да је било кашњења у доношењу Плана рада интерне ревизије од стране институција и то:

- Савјет за државну помоћ БиХ је 13.02.2024. године одобрио Планове рада ЈИР МСТЕО¹³³, која је исте благовремено припремила и доставила (актом од 12.12.2023. године) и
- Центар за уклањање мина у БиХ је 25.01.2024. године одобрио Планове рада ЈИР МЦП¹³⁴, која је исте благовремено припремила (18.12.2023. године).

Напомињемо да свако "кашњење" у поступку одобравања Плана рада интерне ревизије, било да је ријеч о неблаговременој припреми од стране ЈИР или разматрању и њиховом одобравању од стране институције, доводи до смањења фонда ревизорских дана који остају на располагању јединици интерне ревизије у тој години, за коју се врши планирање.

У јединицама интерне ревизије које су надлежне за више институција, уколико у било којој од институција дође до кашњења у доношењу планова рада ЈИР, то додатно отежава и израду консолидованих планова рада ЈИР који су неопходни у сврху усклађивања планираних активности у свим институцијама и праћења њихове реализације.

Закључак р.бр. 1, алинеја 7:

Овим закључком задужени су руководиоци институција да у сарадњи са руководиоцима јединица интерне ревизије предузму додатне мјере на реализацији нереализованих препорука интерне ревизије.

Подаци о укупном броју датих препорука у 2023. и 2024. години, по институцијама, наведен је у тачки 4.3. овог Извјештаја, у табели број 4. С обзиром да за већину препорука које су јединице интерне ревизије дале у 2024. години није истекао рок за реализацију, подаци о степену њихове реализације биће познати у наредном извјештају.

Када је ријеч о препорукама које су јединице интерне ревизије дале у 2023. години, на основу достављених годишњих извјештаја јединица интерне ревизије утврдили смо да проценат нереализованих препорука износи 18,5% (89/481).

¹³² У Годишњем извјештају ЈИР СЗП наведено је да су Планови припремљени у децембру 2023. године, међутим, исто није документовано.

¹³³ Јединица интерне ревизије Министарства спољне трговине и економских односа БиХ је надлежна да врши интерну ревизију у Савјету за државну помоћ БиХ.

¹³⁴ Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ је надлежна да врши интерну ревизију у Центру за уклањање мина у БиХ.

Највећи проценат нереализованих препорука интерне ревизије датих у 2023. години је у сљедећим институцијама:

- Министарство цивилних послова БиХ (80%),
- Комисија за очување националних споменика БиХ (50%),
- Министарство иностраних послова БиХ (45%),
- Радио-телевизија БиХ (41,9%),
- Служба за заједничке послове институција БиХ (40%).

На основу претходно наведених података видљиво је да поједине институције нису спровеле корективне мјере на које је интерна ревизија указала у својим извјештајима. Сходно томе, неопхоно је поново скренути пажњу на обавезу реализације овог закључка Савјета министара БиХ, а све у сврху унапређења пословања институција.

Закључак р.бр. 1, алинеја 8:

Овим закључком задужене су четири јединице интерне ревизије које нису у свом годишњем извјештају о раду за 2023. годину документовале да су поштовале и примјениле прописе из области контроле квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. Ријеч је о сљедећим јединицама интерне ревизије: ЈИР Министарства безбједности БиХ, ЈИР Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ, ЈИР Министарства цивилних послова БиХ и ИР Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби БиХ – ВНАНСА.

Кроз годишње извјештаје које су јединице интерне ревизије доставиле ЦХЈ МФТ БиХ за 2024. годину, утврдили смо да је само једна од претходно наведене четири јединице интерне ревизије у потпуности поступила у складу са закључком Савјета министара БиХ и да је поштовала и примјенила релевантне прописе којима је уређена област контроле квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, а то је Јединица интерне ревизије Обавјештајно – безбједносне агенције БиХ. Ова ЈИР је доставила Извјештај са пратећим прилозима из којих је видљиво да је руководилац ЈИР у 2024. години провео, у складу са Стандардима интерне ревизије, стални надзор ревизорских ангажмана и извршио периодично самооцјењивање на нивоу ЈИР, користећи Упитник – питања припремљена у складу са Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ.

Када је ријеч о остале три јединице интерне ревизије, ЈИР МЦП, ЈИР МБ и ИР ВНАНСА, једна јединица интерне ревизије, а то је Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ је доставила Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета за 2024. годину. Међутим, ова ЈИР није, као и за претходну годину, извјестила, а ни документовала, да је руководилац ЈИР извршио периодично самооцјењивање функције интерне ревизије на начин како је то предвиђено релевантним прописима, а што је био обавезан у складу са овим закључком Савјета министара БиХ и прописима којима је уређена ова област.

Остале двије јединице интерне ревизије, ЈИР Министарства безбједности БиХ и ИР ВНАНСА¹³⁵ нису уопште доставиле Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије, те тиме није јасно, јер нема података о томе, да ли је обезбјеђен захтјевани квалитет рада интерне ревизије кроз досљедну примјену методологије рада и у сврху даљег унапређења да ли је извршено сагледавање и оцјењивање усклађености функције интерне ревизије са прописима.

¹³⁵ Интерна ревизија ВНАНСА-е није доставила ЦХЈ МФТ БиХ свој Годишњи извјештај о раду за 2024. годину, а што је обавезна сходно Закону о интерној ревизији институција БиХ.

Напомињемо да су ово саставне активности управљања функцијом интерне ревизије о којим је руководиоца ЈИР обавезан извјестити руководиоца институције и ЦХЈ МФТ БиХ. Сходно наведеном, констатујемо да ЈИР Министарства безбједности БиХ, ИР ВНАНСА-е и ЈИР Министарства цивилних послова БиХ, нису поступиле у складу са закључком Савјета министара БиХ.

Закључак р.бр. 1, алинеја 9:

Овај закључак односи се на институцију Предсједништва БиХ. Наведеним закључком позвана је ова институција да потпише Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије са Јединицом интерне ревизије Министарства финансија и трезора БиХ. До дана израде овог Извјештаја нисмо за примили информацију од Предсједништва Босне и Херцеговине, о реализацији закључака Савјета министара БиХ, коју је ЦХЈ МФТ БиХ затражила актом од 18.12.2024. године. Јединица интерне ревизије Министарства финансија и трезора БиХ обавијестила је ЦХЈ МФТ БиХ, кроз Годишњи извјештај о раду, да се и у 2024. години обратила Предсједништву БиХ у сврху закључивања Споразума и доношења Повеље (актом од 13.05.2024). Међутим, Предсједништво БиХ није потписало наведене документе.

Закључак р.бр. 1, алинеја 10:

Овим закључком позван је Уставни суд Босне и Херцеговине да успостави функцију интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ. Уставни суд Босне и Херцеговине обавијестио је ЦХЈ МФТ БиХ, актом од 28.02.2025. године, да предузима кораке на изналажењу прихватљивог рјешења за испуњавање своје обавезе, међутим, до сада није успостављена функција интерне ревизије.

Закључак р.бр. 1, алинеја 11:

Овим закључком задужено је Министарство финансија и трезора БиХ да Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину достави Парламентарној скупштини БиХ. Парламентарна скупштина БиХ разматрала је и усвојила Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину. Извјештај је усвојен на 20. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ одржаној 16.07.2024. године и на 15. сједници Дома народа Парламентарне скупштине БиХ 12.11.2024. године.

8. ЗАКЉУЧАК

Сви претходно наведени подаци у овом Извјештају дати су и обрађени на основу годишњих извјештаја јединица интерне ревизије, који су достављени у папирном и електронском формату. Извјештај је уобзирео и податке из претходних годишњих консолидованих извјештаја интерне ревизије. Овај Извјештај дао је преглед законодавног оквира интерне ревизије у институцијама БиХ, податке о: активностима ЦХЈ МФТ БиХ, јединицама интерне ревизије и извршеним интерним ревизијама, препорукама из извјештаја интерне ревизије, поштовању методологије рада интерне ревизије, функционисању и примјени RIFC апликације, континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ, податке о годишњем прегледу квалитета који проводи ЦХЈ МФТ БиХ, реализацији Оперативног годишњег акционог плана Стратегије¹³⁶ за 2024. годину, као и о мјерама и активностима предузетим од стране институција и интерне ревизије на реализацији закључака Савјета министара БиХ.

Посебно желимо истаћи да је у сврху унапређења у овој области неопходно уложити додатне напоре на постизању боље комуникације и јачању сарадње између јединица интерне ревизије и руководства институција, с једне и јачању сарадње између јединица интерне ревизије и ревизора Канцеларије за ревизију институција БиХ и ЦХЈ МФТ БиХ, с друге стране, уз константно унапређење и повећање квалитета услуга које јединица интерне ревизије пружа.

Такође, и руководство институција треба да је заинтересовано и мотивисано за услуге и препоруке интерне ревизије, те мора постојати и градити се повјерење у рад и кредибилност интерних ревизора. Писање извјештаја и давање препорука само по себи не смије бити циљ и сврха интерне ревизије, већ се кроз њих мора радити на унапређењу система финансијског управљања и контроле и стварања додате вриједности у институцијама БиХ, што би свакако требало бити постављено као циљ руководиоца институција и јединица интерне ревизије.

Као што смо то у Извјештају и навели, очекујемо да ће примјена RIFC апликације увелико олакшати и рад јединицама интерне ревизије, али и процес извјештавања учинити и ефикаснијим и бржим, у смислу израде појединачних ревизорских извјештаја и у изради годишњих извјештаја јединица интерне ревизије, а очекујемо и да ће све то омогућити ЦХЈ МФТ БиХ ефикаснију израду свеобухватних и потпунијих консолидованих извјештаја, који ће садржати и податке о статусу реализације препорука у дужем периоду. Међутим, за овај Консолидовани извјештај се нису могли користити подаци из RIFC апликације, услед више прекида у њеном функционисању у току године. Наиме, у периоду израде овог Извјештаја отклоњен је проблем нефункционисања Апликације због недостатка меморије на серверу на којем је Апликација инсталирана, те од 14.02.2025. године иста је поново у функцији и на располагању интерним ревизорима, о чему су благовремено обавијештени од стране ЦХЈ МФТ БиХ.

У вези са реализацијом закључака Савјета министара БиХ, као најзначајније наводимо да је највећи дио закључака реализован, осим да:

1. Поједине институције нису спровеле корективне мјере на које је интерна ревизија указала у својим извјештајима, а што је наведено у тачки 7. овог Извјештаја.

¹³⁶ Стратегија развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020–2025. године.

2. ЈИР Министарства безбједности БиХ, ИР ВНАНСА-е и ЈИР Министарства цивилних послова БиХ, нису поступиле у складу са закључком Савјета министара БиХ у вези са адекватним документовањем о поштивању и примјени прописа из области контроле квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, што је наведено у тачки 7. овог Извјештаја.

У складу са закључцима годишњег прегледа ЦХЈ МФТ БиХ који су наведени у оквиру дијела 5. *Преглед квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ који проводи ЦХЈ МФТ БиХ* овог Извјештаја, у наставку износимо преглед препорука у којима су садржане мјере и активности које је потребно предузети у сврху даљег развоја и унапређења система интерне ревизије у институцијама БиХ, као и корективне активности које су у свом раду обавезне примјењивати јединице интерне ревизије.

9. ПРЕГЛЕД ПРЕПОРУКА

У складу са подацима и закључком наведеним у Консолидованом извјештају, препоручујемо:

1. Препоручујемо Предсједништву БиХ да потпише Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије са Јединицом интерне ревизије Министарства финансија и трезора БиХ.
2. Препоручује се јединицама интерне ревизије да досљедно примјењују прописану методологију рада којом је прецизно утврђен садржај и рок за израду планова рада интерне ревизије (31. децембар), а у циљу њиховог благовременог доношења континуирано јачају сарадњу с руководством институције.
3. Препоручује се јединицама интерне ревизије да у својим плановима рада документују и образложе извршене процјене ризика на основу којих су планирана подручја ревидирања, те да се приликом формулисања ризика придржавају Смјерница за управљање ризицима које је донијела ЦХЈ МФТ БиХ.
4. Препоручује се руководиоцима институција БиХ да у сарадњи са надлежним јединицама интерне ревизије активно учествују у поступку реализације прихваћених препорука интерне ревизије, а с циљем отклањања уочених слабости и неправилности у систему интерних контрола, а све у циљу законитог и сврсисходног коришћења буџетских средстава.
5. Препоручује се ЈИР Министарства безбједности БиХ да Годишњи план рада интерне ревизије сачињава у складу са релевантним прописима интерне ревизије, поштујући мандат интерне ревизије и послове за које је интерна ревизија надлежна.
6. Препоручује се руководиоцима јединица интерне ревизије и интерним ревизорима да успоставе неопходне процедуре у оквиру планирања рада и интерног оцјењивања, како би се обезбиједила потпуна искоришћеност расположивих капацитета у сврху побољшања ефикасности и ефективности у раду.
7. Препоручује се руководству институција и руководиоцима јединица интерне ревизије да планирају и обезбиједе потребне услове за провођење континуиране професионалне едукације интерних ревизора, како би интерни ревизори били у могућности да континуирано унапређују своје знање и вјештине потребне за стручно и квалитетно пружање услуга интерне ревизије.
8. Препоручује се Јединици интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ да адекватно испуњавају обавезу усавршавања знања и вјештина из подручја и области дефинисаних прописима из области КПЕ, да би кроз одржавање нивоа стручности и даљег професионалног развоја унаприједили квалитет услуга које пружају.

9. Препоручује се Јединици интерне ревизије Министарства безбједности БиХ и Јединици интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ да се у потпуности придржавају прописа којим је уређена област контроле квалитета, сачине извјештаје уз примјену предвиђених образаца и контролних питања кроз дефинисани Упитник и доставе руководиоцу институције и Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.
10. Препоручује се Јединицама интерне ревизије, да у складу са релевантним прописима, благовремено, односно почетком године доносе Програм обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије, у којем су садржани подаци о активностима које се планирају провести у години на коју се Програм односи, како би се обезбиједио захтијевани квалитет у функционисању интерне ревизије.
11. Препоручује се Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ и Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби - ВНАНСА да предузму неопходне активности на измјени правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију, како би се створили неопходни услови за успостављање и функционисање интерне ревизије и у овим двјема институцијама у складу с прописима који уређују ову област.
12. Препоручује се Министарству одбране БиХ, Министарству безбједности БиХ и Граничној полицији БиХ, у којима није у потпуности попуњена јединица интерне ревизије да, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ и Сектором за буџет МФТ БиХ, предузму све потребне активности на запошљавању особља интерне ревизије у сврху попуњавања упражњених позиција и омогућавања несметаног обављања функције интерне ревизије, у складу с прописима и у пуном капацитету.
13. Препоручује се Министарству финансија и трезора БиХ да, у сарадњи са Централном хармонизацијском јединицом МФТ БиХ, обезбједе несметано функционисање и рад РИФС апликације у институцијама БиХ у континуитету.
14. Препоручује се свим Јединицама интерне ревизије у институцијама БиХ да са дужном професионалном пажњом приступају својим ревизорским ангажманима и адекватно прате и уочавају евентуалне неправилности и/или преваре које могу да резултирају криминалним активностима, кршењем прописа или дисциплинских процедура у институцији/ма за које је ЈИР надлежна да пружа услуге интерне ревизије.

Број: 02-1-16-7-20-21/25

Сарајево, 14.03.2025. године

ДИРЕКТОР

Његош Павловић, с.р.

Прилог: Извјештај о реализацији Годишњег оперативног акционог плана Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за 2024. годину